

Møteinnkalling

Utvalg: Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre
Møtested: Kommunestyresalen, Namsskogan kommunehus
Dato: 01.03.2019
Tidspunkt: 10:00 – 14:00

Eventuelt forfall meldes snarest på epost til tore.todas@fylkesmannen.no

Vararepresentanter møter etter nærmere varsel

Namsskogan 17.02.2019
Stian Brekkvassmo
styreleder

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
	Styresak		
ST 1/2019	Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte		
ST 2/2019	Referatsaker		
RS 1/2019	Byrkije / Børgefjell nasjonalparkstyre - ber om innspill - supplerende vern fase en		2019/233
RS 2/2019	Dispensasjon fra vernebestemmelsene for Børgefjell nasjonalpark for bruk av snøscooter til transport av varer og utstyr til utleiehytte ved Jengelen - Vefsn Jeger- og Fiskerforening		2018/19314
RS 3/2019	Søknad om godkjenning - utvidelse av gjerdeanlegg - Simskardet i Grane kommune		2018/14751
RS 4/2019	Referat fra møte i Rådgivende utvalg for Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe / Børgefjell nasjonalparkstyre		2018/18403
	Styresak		
ST 3/2019	Besøksstrategi for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark - 1. gangs behandling av strategidokument.		2018/334
ST 4/2019	Høringsuttalelse fra Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre på revideringen av konsesjonene for reguleringen av Øvre Namsen.		2019/1688
ST 5/2019	Orienteringer Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe - Børgefjell nasjonalparkstyre møte 1 - 2019		2018/4516
ST 6/2019	Søknad om dispensasjon fra vernebestemmelsen for bruk av snøscooter ved snømåling i Børgefjell nasjonalpark – NTE Energi AS		2018/956
ST 7/2019	Søknad om dispensasjon fra vernebestemmelsen for bruk av snøscooter ved snømåling i Børgefjell nasjonalpark – Sydkraft AB/Sweco Norge AS		2018/20090
ST 8/2019	Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for forskningsprosjekt "Økosystem Børgefjell" - Norsk institutt for naturforskning		2019/2259
ST 9/2019	Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for organisert ferdsel - Naturlige Helgeland AS		2019/2333
ST 10/2019	Vurdere anmeldelse av brudd på vernebestemmelsene for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark (Unntatt offentlighet jfr. offl. § 24, 2 ledd)	X	2019/2332
ST 11/2019	Møteplan Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe / Børgefjell nasjonalparkstyre - 2019		2018/18470

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»
«KONTAKT»

Vår dato: 14.12.2018
Vår ref.: 2018/18459

Deres dato: «REFDATO»
Deres ref.: «REF»
»

Supplerende vern fase en - ber om innspill i forbindelse med konkretisering av konkrete områder

Fylkesmannen har i brev datert 30. oktober 2018 fått i oppdrag av Miljødirektoratet å starte arbeidet med supplerende vern fase I. Første fase består i å identifisere konkrete områder som kan være aktuelle for supplerende vern og videresende en oversikt over de aktuelle områdene til Miljødirektoratet innen 1. februar 2019 (se vedlegg). Direktoratet vil så videresende dette til Klima- og miljødepartementet som så vil vurdere det totale omfanget av det supplerende vernet. Det er Jan Erik Andersen som har hovedansvaret for gjennomføringen av fase I hos Fylkesmannen.

Målsettingen med supplerende vern er å bidra til at alle naturtyper er tilstrekkelig representert i norske verneområder, bidra til å sikre truet natur (arter og naturtyper), gi verneområdene større robusthet for å motvirke negative effekter av bl.a. klimaendringer, bedre det økologiske nettverket som verneområdene utgjør m.v.

Supplerende vern kan omfatte både nasjonalparker, landskapsvernområder, naturreservater og biotopvernområder. Både nye verneområder og utvidelser av eksisterende skal vurderes. Omgjøring av verneform og endret avgrensning kan også være aktuelt når dette gir bedre måloppnåelse.

Fylkesmannen har informert nasjonalpark- og verneområdestyrene i de styremøtene hvor Fylkesmannen har deltatt. Supplerende vern har også vært tema under samlinger med nasjonalpark- og verneområdeforvalterne høsten 2018. I møter med nasjonalpark- og verneområdestyrene har enkelte styrer bedt om en mer formell henvendelse fra Fylkesmannen til kommunene om innspill til supplerende vern.

Med bakgrunn i dette sender Fylkesmannen derfor dette brevet til alle kommuner i Trøndelag som sitter i et eller flere nasjonalpark- og verneområdestyrer, med kopi til de respektive styrene. Med bakgrunn i det oppdraget Fylkesmannen har fått ønskes det tilbakemelding fra kommunene, og eventuelt styrene på følgende:

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer
fmlpost@fylkesmannen.no

Besøksadresse:
Steinkjer: Strandveien 38
Trondheim: Prinsensgt 1
www.fylkesmannen.no/trondelag

Telefon:
74 16 80 00
Org.nr.:
974 764 350

Saksbehandler:
Inge Hafstad
Telefon:
+47 74 16 80 66

- Med utgangspunkt i de verneområdene innenfor kommunen som nasjonalpark- og/eller verneområdestyre forvalter er det aktuelt å foreslå:
 - Utvidelse av eksisterende verneområder (nasjonalpark, landskapsvernområde og naturreservat)
 - Endring i verneform (innlemme tilgrensende naturreservat inn i nasjonalpark, endre fra landskapsvern til nasjonalpark etc.)
- Med utgangspunkt i Fylkesmannens oppdrag foreslå eventuelle nye verneområder, eventuelt utvidelse av eksisterende verneområder i deres kommune.

Ber om tilbakemelding innen 25. januar 2019.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
Seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Inge Hafstad
Seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

1 Supplerende vern fase I - oppdrag til Fylkesmennene

Likelydende brev sendt til:

Røyrvik kommune	Røyrvikveien 5	7898	LIMINGEN
Røros kommune	Bergmannsgt. 23	7374	RØROS
Steinkjer kommune	Postboks 2530	7729	STEINKJER
Snåsa kommune / Snåasen Tjeltel	Sentrum	7760	SNÅSA
Verdal kommune	Postboks 24	7651	VERDAL
Namsskogan kommune	Kommunehuset	7890	NAMSSKOGAN
Grong kommune	Postboks 162	7871	GRONG
Selbu kommune	Gjelbakken 15	7580	SELBU
Stjørdal kommune	Postboks 133 / 134	7501	STJØRDAL
Tydal kommune		7590	TYDAL
Holtålen kommune	Bakkavegen 1	7380	ÅLEN
Rennebu kommune	Myrveien 1 Berkåk	7391	RENNEBU
Midtre Gauldal kommune	Rørosveien 11	7290	STØREN
Lierne kommune	Heggvollveien 6	7882	NORDLI
Meråker kommune	Rådhuset	7530	MERÅKER
Oppdal kommune	Inge Krokanns veg 2	7340	OPPDAL

Kopi til:			
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe / Børgefjell nasjonalparkstyre	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Skardsfjella-Hyllingsdalen verneområdestyre	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Trollheimen verneområdestyre	Postboks 2520	6404	MOLDE
Fylkesmannen i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ
Skarvan og Roltdalen og Sylan nasjonalparkstyre	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Fylkesmannen i Oppland	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Dovrefjell nasjonalparkstyre	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Fylkesmannen i Hedmark	Postboks 4034	2306	HAMAR

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Trondheim, 30.10.2018

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/173

Saksbehandler:
Knut Fossum

Supplerende vern fase I - oppdrag til Fylkesmennene

Det vises til oppdrag i tildelingsbrev for 2018, møte her 10.oktober, orientering på miljøfagsamlingen 17.oktober og tidligere oversendelse av Klima- og miljødepartementet (KLD) sitt oppdragsbrev til Miljødirektoratet av 19.september 2018.

Miljødirektoratet gir på bakgrunn av dette Fylkesmennene oppdrag om å starte det konkrete arbeidet med supplerende vern. Oppdrag om dette vil også inngå i tildelingsbrev til Fylkesmennene for 2019. Framdriftsplan, tidsfrister og økonomiske forhold er omtalt avslutningsvis i dette brevet.

Klima- og miljødepartementet har avgjort at arbeidet skal skje i to faser:

1. *Fylkesmennene skal i første fase identifisere konkrete områder som kan være aktuelle for supplerende vern. Miljødirektoratet foretar deretter en samlet vurdering av fylkesmennenes forslag. Direktoratet skal oversende til Klima- og miljødepartementet en samlet oversikt over omfang og konkrete områder som kan være aktuelle for supplerende vern.*

Denne oversikten skal også inneholde en generell overordnet vurdering av samfunnsøkonomiske konsekvenser (både positive og negative), beskrivelse av offentlige og private kostnader, samt administrative konsekvenser ved gjennomføring av det samlede forslaget.

2. *Departementet avgjør på bakgrunn av direktoratets vurdering det totale omfanget av de kommende supplerende verneplanene, og vil deretter innenfor denne rammen, gi direktoratet oppdrag om å starte verneplanprosesser for de konkrete områdene.*

Dette oppdragsbrevet omfatter Fylkesmannens arbeid i fase 1.

I fase 1 skal Fylkesmennene identifisere og foreslå konkrete områder som er egnet til å oppfylle skisserte mål for det supplerende vernet. Forslag skal være basert på eksisterende kunnskapsgrunnlag. Klima- og miljødepartementet har i sitt oppdragsbrev poengtert at det er snakk om et begrenset, supplerende vern.

Organiseringen av embetene fra 1.1.2019 legges til grunn som geografisk ramme for forslagene. Aktuelle embeter må samarbeide om forslag som krysser grenser mellom fylkesmannsembeter.

Målsettinger, rammer og avgrensing mot andre prosesser

Følgende kriterier skal ligge til grunn for valg av aktuelle områder:

- områdene skal bidra til at alle naturtyper er tilstrekkelig representert i norske verneområder.
- områdene skal bidra til å sikre truet natur (arter og naturtyper).
- områdene skal bidra til større robusthet for å motvirke negative effekter av klimaendringer og andre negative påvirkninger.
- områdene skal bedre det økologiske nettverk som verneområdene utgjør. Eksisterende og nye verneområder skal samlet sett i størst mulig grad utgjøre et funksjonelt økologisk nettverk.

Områder som foreslås for supplerende vern skal ikke omfatte skog og marine områder, da det er etablert egne prosesser for vern av disse naturtypene.

Supplerende vern kan omfatte både nasjonalparker, landskapsvernområder, naturreservater og biotopvernområder. Det skal vurderes både nye verneområder og utvidelser av eksisterende verneområder.

Omgjøring av verneform og/eller endret avgrensing for eksisterende verneområder kan også vurderes når dette vil gi bedre måloppnåelse, jf. målsettingene nevnt over.

Det vises her også til at KLD i sitt oppdragsbrev har pekt på evt. omgjøring av store landskapsvernområder til nasjonalpark. KLD vil vurdere om det eventuelt skal utarbeides en ny nasjonalparkplan på bakgrunn av foreslåtte nye områder, områder der det foreslås omgjøring av verneform og nasjonalparker som foreslås utvidet.

Det skal vurderes om deler av de vernede vassdragene trenger økt beskyttelse gjennom områdevern etter naturmangfoldloven. Nedbørsfelt til alle de nær 400 vernede vassdragene dekker store arealer. Samtidig skal det supplerende vernet være begrenset i omfang. Utgangspunktet er derfor at det her vil være mest aktuelt å vurdere vannstrengen og områder med nær økologisk tilknytning til denne.

Forholdet til oppdrag truet natur

Områdene som foreslås skal bidra til å sikre truet natur og skal ses i nær sammenheng med tiltakspakken direktoratene utarbeider som del av svar på KLDs oppdrag om truet natur. Områdevern vil være et virkemiddel i oppdraget om truet natur, men dette oppdraget omhandler ikke enkeltområder. Direktoratet vil holde fylkesmennene orientert om arbeidet med truet natur og sammenhengen med supplerende vern, bl.a. gjennom eget møte i desember.

Krav til leveranse for områder som foreslås

Innspill skal leveres som digitale kartfiler (Shape eller gdb) og utfylt rapporterings skjema (se vedlegg). Det skal også leveres et sammenfattende notat med begrunnelse for valg av områder og hvordan disse samlet sett kan bidra til målene for det supplerende vernet.

Prosess

Direktoratet har fått oppdrag om å utrede om konseptet frivillig vern også bør prøves ut for andre naturtyper enn skog, med frist 31.12.18.

Fylkesmennene skal i denne sammenheng ikke vurdere prosessform for konkrete verneprosesser i fase 2.

KLD har i sitt oppdragsbrev lagt til grunn at bred medvirkning i prosessen kommer i fase 2. Fylkesmennene skal i fase 1 gjøre selvstendige, faglige vurderinger og foreslå områder ut fra eksisterende kunnskapsgrunnlag.

Informasjon

KLD og Miljødirektoratet vil samtidig med dette oppdragsbrevet gå ut med informasjon på sine nettsider om at prosessen med supplerende vern nå starter opp, slik at fylkesmannen kan legge dette til grunn ved svar på spørsmål og informasjon om arbeidet med fase 1.

Frister og økonomi

Fylkesmannen bes oversende kartfiler, liste over aktuelle områder og notat med utfyllende informasjon innen 1. februar 2019.

Det vil bli tildelt noe fagmidler til arbeidet med supplerende vern i tildelingen for 2019.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Fossum
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet

Postboks 8013 Dep

0030

OSLO

Vedlegg

1 Registreringskjema for supplerende vern - fase 1

**Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/
Børgefjell nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Besøksadresse
Stadionveien 6
7898 Limingen

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 74 16 80 86
tore.todas@fylkesmannen.no
<http://nasjonalparkstyre.no/Borgefjell>

Vefsn Jeger- og Fiskerforening
Elsa Laulas veg 10
8658 MOSJØEN

Saksbehandler Tore Tødås

Vår ref. 2018/19314-0 432.3

Deres ref.

Dato 10.01.2019

Dispensasjon fra vernebestemmelsene for Børgefjell nasjonalpark for bruk av snøscooter til transport av varer og utstyr til utleiehytte ved Jengelen - Vefsn Jeger- og Fiskerforening

Viser til søknad av 21. november 2018 om dispensasjon fra motorferdselsforbudet i Børgefjell nasjonalpark for bruk av snøscooter for transport til hytte ved Jengelen

Vedtak

*Med hjemmel i Forskrift om vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark fastsatt ved Kongelig resolusjon av 29. august 2003, har Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre
✓/nasjonalparkforvalter fattet følgende vedtak:*

- *Med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 6.3b og punkt 6.3c gis Vefsn jeger og fiskerforening dispensasjon fra verneforskriften for å benytte snøscooter på snødekt mark til transport av ved, gass, materialer og annet nødvendig forbruksmateriell til foreningens utleiehytte ved Jengelen i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark.*
- *Transporten skal skje etter fast trase fra Tomasvatnet og inn til utleiehytte ved Jengelen ihht. vedlagt kart.*
- *Ferdselen skal utføres på en mest mulig skånsom måte med hensyn til reindrift, dyre- og fuglelivet i området.*
- *Det gis dispensasjon for inntil 6 (seks) turer pr. år.*
- *Siste kjøredag settes til 30. april.*
- *Dispensasjonen gjelder for 2019.*
- *Dispensasjonen omfatter personell tilknyttet Vefsn jeger og fiskerforening som utfører oppdrag ifb. med utleiehytten.*
- *Transporten skal ikke gjennomføres i påskeferie (palmelørdag til 2. påskedag) eller på søndager.*
- *Det pliktes å føre kjørebok før den enkelte tur foretas. Utfylt kjørebok og kjøretillatelsen skal medbringes på turen og fremvises på forlangende ved kontroll.*
- *Kjørebok skal returneres Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre etter endt sesong og senest innen 1. juni. Søknad for påfølgende sesong blir ikke behandlet før kjørebok for forrige sesong er returnert.*
- *Mislighold av dispensasjonen og/eller brudd på vilkår satt i denne kan medføre inndragning av dispensasjonen.*

Vedtaket er fattet av nasjonalparkforvalter etter delegert myndighet gitt av nasjonalparkstyret den 28.05.2014 og etter gitte retningslinjer den 30.11.2015, sak 25/2015

Vi gjør oppmerksom på at dispensasjon for bruk av motorkjøretøy i utmark også må gis av kommunene i henhold til «Lov om motorferdsel i utmark».

Bakgrunn

Søknaden gjelder dispensasjon fra verneforskriften for Børgefjell/Byrkjje nasjonalpark til å benytte snøscooter på snødekt mark til transport av ved, gass, materialer og annet nødvendig forbruksmateriell til utleiehytte ved Jengelen. Dette er en foreningshytte som leies ut. Søknaden omfatter ikke ervervsmessig transport av varer og bagasje for leietakere men kun transport av nødvendige driftsmidler og materialer til vedlikehold.

Grunnlag for avgjørelsen

Etter at naturmangfoldloven trådte i kraft 1. juli 2009 skal alle saker vurderes etter dette lovverket. Som grunnlag for beslutningen er saken vurdert i henhold til prinsippene i naturmangfoldlovens § 8 til 12.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

I utgangspunktet er motorisert ferdsel forbudt i nasjonalparken. I forbindelse med verneprosessen ble behovet for motorisert ferdsel vurdert og det ble åpnet opp for at forvaltningsmyndigheten, etter søknad kan gi tillatelse til bruk av snøscooter til omsøkt formål. Nasjonalparkstyret har også vedtatt retningslinjer for behandling av motorferdselssaker ut fra foreliggende kunnskapsgrunnlag, i retningslinjene gis det åpning for å innvilge slike søknader.

Naturbase, artskart og rovbaser er brukt som grunnlag for vedtaket. Våtmarksområdene i Storelvdalen er viktige områder for våtmarksfugl. Forstyrrelser i hekketida vil kunne påvirke hekkesuksess negativt. Den omsøkte ferdselen skal skje på snødekt mark, og vil således ikke overlape særlig i tid med et område som er viktig for fugl. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt i forhold til å vurdere effekten av ferdselen. Det er ikke registrert spesielle miljøverdier som blir berørt av omsøkte ferdsel, forutsatt at kjøringen skjer langs vedlagte trasé

Da det søkes om transport av ved, gass, materialer og annet nødvendig forbruksmateriell til utleiehytten og ikke om ervervsmessig transport av varer og bagasje blir antall turer pr. sesong begrenset. Med bakgrunn i verneplanprosessen, tidligere forvaltningspraksis og gitte retningslinjer fra nasjonalparkstyret vurderes derfor kravet til kunnskapsgrunnlaget som oppfylt (Jf. § 8 i nml.)

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 9, og tillegges liten vekt i denne saken. Omfanget av aktivitetene er ikke endret over de siste årene og gir erfaringsmessig minimal effekt på verneformålet. § 9 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Aktivitetene er innenfor dagens bruk og vil ikke medføre noen stor belastning på området. § 10 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Ut fra de opplysninger som foreligger, er det ikke indikasjoner på at virksomheten vil føre til miljøforringelse. Hvis aktiviteten medfører miljøforringelser ut over det som er beskrevet i søknaden skal kostnadene bæres av tiltakshaver (Jf. § 11 i nml.).

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Bruk av snøscooter på snødekt mark for transport er i utgangspunktet skånsomt mot miljøet og § 12 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Andre forhold

For ordens skyld vil nasjonalparkstyret gjøre oppmerksom på at tillatelsen er hjemlet i forskrift om vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark og gjelder bare innenfor nasjonalparkens grenser etter fastsatt trase.

Tillatelsen gjelder ikke i forhold til motorferdselloven og forskrift gitt i medhold til denne. Nasjonalparkstyret har i sak 25/2015 fastsatt retningslinjer hvor det kan gis dispensasjon for inntil 4 år begrenset opp tom. 2019. Retningslinjene kan leses på denne lenken:
<http://www.nasjonalparkstyre.no/Borgefjell/Nyheter/transport/>

Søknaden innvillges for sesongen 2018/2019 med grunnlag i at nasjonalparkstyret skal revidere retningslinjene for behandling av søknader om motorferdsel før sesongen 2019/2020.

I medhold av forvaltningslovens Kap. VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, og sendes Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Tore Tødås
Nasjonalparkforvalter
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg:

- Kjørebok
- Kart

Landbruksdirektoratet
Postboks 1450 Vika
0116 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Jo Vidar Nordhaug, 75 53 16 44

Søknad om godkjenning - utvidelse av gjerdeanlegg - Simskardet i Grane kommune

Byrkije reinbeitedistrikt satte 06.07.2018 frem søknad om å få godkjent utvidelse av sitt gjerdeanlegg i Simskardet i Grane kommune.

Fylkesmannen har hatt søknaden på høring, og saken sendes nå Landbruksdirektoratet for videre behandling i Reindriftsstyret og Landbruks- og matdepartementet.

Bakgrunn:

Byrkije reinbeitedistrikt har et gjerdeanlegg her i dag, men det er for lite til å dekke aktuelt behov.

Gjerdet brukes i hovedsak i forbindelse med slakting og skilling fra høst til tidlig vinter. Under skillingen er det gjerne mye rein fra nabodistrikt, noe som gir behov for stor beitehage. Den omsøkte utvidelsen omfatter arealer sør for eksisterende anlegg og på motsatt side av Simskardelva.

Permanente reingjerder må godkjennes av Landbruks- og matdepartementet i samsvar med reindriftsloven § 24.

«§ 24. Gjerder og andre anlegg (1. og 2. ledd)

Retten til å utøve reindrift gir rett til å føre opp arbeids- og sperregjerder, slakteanlegg, broer og andre anlegg som er nødvendige for reindriften. Gjerder og anlegg må ikke plasseres slik at de virker unødig skjemmende eller er til vesentlig skade eller ulempe for grunneieren eller for andre rettmessige interesser.

Gjerder og anlegg som skal bli stående ut over en sesong, kan ikke oppføres uten godkjenning av departementet. Godkjenning av større anlegg kan først gis etter en fagkyndig vurdering av de samlede miljømessige virkninger, sammenholdt med de reindriftsfaglige behov for anlegget. Hvis ikke grunneieren og eventuelle bruksberettigede gir sitt samtykke, kan departementet gi tillatelse til utføring av anlegget mot vederlag fastsatt av jordskifteretten for skade og ulempe.»

Gjerder og anlegg som er godkjent etter reindriftsloven § 24 er unntatt fra ordinær

byggesaksbehandling etter byggesaksforskriften § 4-3, 1.ledd, h).

Søknaden:

Byrkije reinbeitedistrikt fikk godkjent eksisterende anlegg 22.06.2010 (RF sak 2009/1932). Anlegget er av forskjellige grunner ikke bygget fullt ut slik som det ble godkjent. Dette har bl.a. sammenheng med ønske fra grunneier Statskog om å sikre allmenheten parkeringsplass og god passasje langs elva. Eksisterende anlegg kan brukes som det er til slakting, men beitehagen er for liten til å dekke behovet ved skilling.

Under barmarkstiden beiter distriktets rein sammen med rein fra Østre Namdal. Dette gjør at det er store flokker med rein som må skilles utover høsten, og dagens beitehage blir da alt for liten. Den omsøkte utvidelsen er tenkt å kunne romme 1500-2000 rein i 2 døgn med en omkrets på om lag 2000 meter og en nettinghøyde på 2 meter. Det er tenkt å bruke 3,5 meter stolper slik at høyden kan økes dersom det er mye snø når gjerdet skal brukes.

På grunn av topografi og andre interesser mener søker at den mest egnede plasseringen av ny beitehage vil være sør for eksisterende anlegg og på motsatt side av elva. Det er tenkt å sette opp midlertidige ledegjerder over elva og mellom beitehagene når rein skal sluses til eksisterende beitehage og videre til sil.

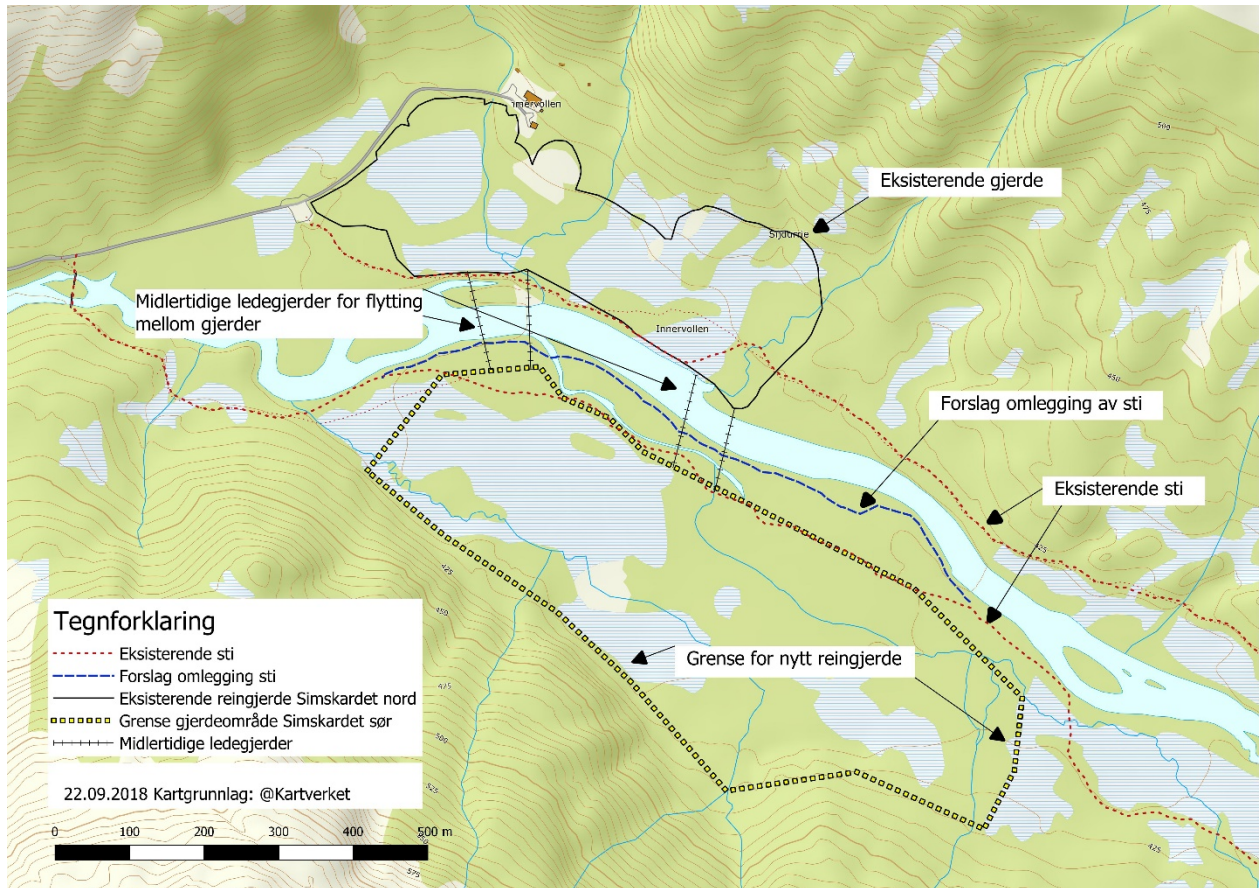
Høringen:

Fylkesmannen sendte 13.07.2018 søknaden på høring til Grane kommune, Statskog, Sametinget og fylkeskommunen.

Verken Sametinget eller fylkeskommunen har kulturminnefaglige merknader ut over å vise til den generelle aktsomhetsplikten dersom en skulle støte på fornminner under arbeidet. Fylkeskommunen minner om at vassdraget er vernet og at tiltaket må vurderes mot retningslinjene i Regional plan for Vefsna. De kan ikke se at tiltaket kommer i konflikt med verneverdiene, men ber om at det vurderes tiltak for å ta vare på kantvegetasjon mot elva.

Grane kommune ønsket et møte for å diskutere tiltak for å sikre allmenhetens ferdsel i området, og det ble 29.08.2018 holdt befarings på stedet. Her deltok representanter fra kommunen, Statskog, reinbeitedistriktet, Grane næringsutvikling og Børgefjellskolen, samt nasjonalparkforvalter for nærliggende Børgefjell nasjonalpark. Både kommunen, Statskog og nasjonalparkforvalter var opptatt av at området er innfallsport til nasjonalparken med opparbeidet parkeringsplass og sti på begge sider av elva fra parkeringsplass/vei og innover dalen mot nasjonalparken. Dette gir dagsturister mulighet for en rundtur. Sti er delvis klopplagt og det er bygget hengebroer.

I det omsøkte området på sørsiden av elva fryktet de at en beitehage ville komme i konflikt med opparbeidet sti, og at opprasket beitehage ville se stygt ut fra stien. Befaringen viste at det kunne la seg gjøre å flytte stien litt nærmere elva og trekke beitehagen litt bort fra elva. Stien ville da bare bli berørt i de korte periodene reinen skulle sluses over elva med hjelp av midlertidige gjerder. Samtidig ville skogen i stor grad skjermes innsyn i beitehagen. Konklusjon fra befaringen var at interesserte høringsparter sammen med distriktet skulle foreta en nærmere oppgang av mulig gjerdeutvidelse mtp. å se om dette lot seg forene med allmenhetens interesser. Det ble etter ny befarings 21.09.2018 utarbeidet et nytt kart med omforent forslag til gjerdeløsning.

Kart viser omforent yttergrense for hvor det kan bygges ny beitehage.

Parkeringsplassen ligger ved vestre spiss av eksisterende gjerde.

Både Grane kommune, Statskog og nasjonalparkstyret kommer med uttalelse hvor de aksepterer denne løsningen.

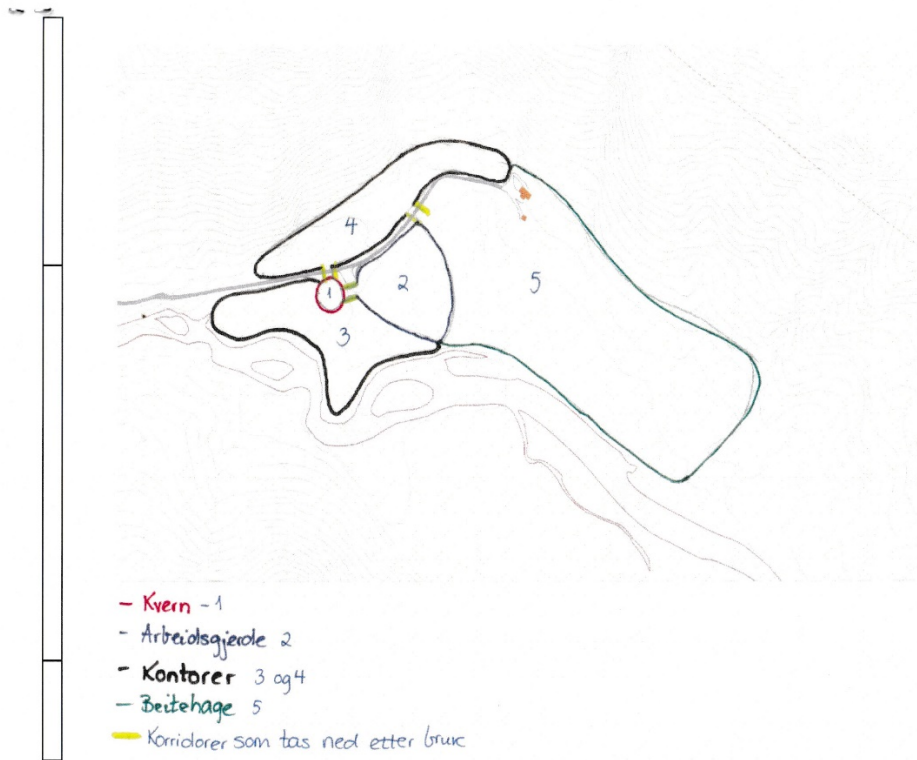
De forutsetter at ledegjerdene for kryssing av elva tas ned når de ikke er i bruk, og at det etableres åpninger i øst- og vestende av beitehagene som blir stående åpne når gjerdene ikke er i bruk.

Statskog forutsetter også at det inngås avtale med dem om hele anlegget, at gjerdeområdet ryddes når det ikke er i bruk, og at det må vurderes avbøtende tiltak dersom det blir ekstra slitasje i deler av området.

Alle tre har uttrykt bekymring for at videre bygging av anlegg etter tidligere gitte tillatelse vil medføre at dagens parkeringsplass blir inngjerdet, og ferdsele ut fra denne blir hindret. De ønsker derfor at tidligere gitte tillatelse til gjerdeanlegg blir erstattet av en ny tillatelse som omfatter alle gjerder i Simskardet, og hvor gjerder etter tidligere tillatelse som ikke er bygget pr. i dag tas ut slik at det ikke kan etableres nye gjerder i området vest for eksisterende gjerde omkring dagens parkeringsplass.

Tidligere godkjente anlegg ser slik ut:

Etter ønske fra grunneier og friluftsjnteresser ble ikke anlegget bygget fullt ut i tråd med tillatelsen, men det ble gjort tilpasninger slik at ferdselen skulle bli mindre påvirket. Pr. i dag er kvern merket 1 og kamrene merket 3 og 4 ikke bygget. Parkeringsplass ligger i det åpne området mellom 1, 2 og 4.

Distriktet opplyser at de har tatt hensyn til friluftsjnteressene ved å flytte kverna inn i det som er godkjent som beitehage. De har videre unngått å sette opp godkjent kammer 3 for å holde området mellom elva og parkeringsplass/sti åpen for turgåere. Med ny beitehage på sørsiden av elva vil de kunne klare seg uten dette. Kammer 4 på nordsiden av vei inn til setra vil de derimot fortsatt ha behov for ved utskilling av rein. Det vil også være behov for mindre endringer på traseen for eksisterende beitehage, men denne vil fortsatt være innenfor beitehage 5 og arbeidsgjerde 2 i tidligere gitte tillatelse.

Vi viser til vedlagte høringsuttalelser og notat fra samtale med leder i Byrkjje rbd. i sin helhet.

Fylkesmannens vurdering og anbefaling:

Utover sommeren blandes rein fra Byrkjebd. og Østre Namdal rbd. /Tjåhkere sijte i det sentrale Børgefjellsområdet. Dette skjer i samråd mellom distriktene, og har sammenheng med at det ikke er naturlige grenser her. Dette er også hensiktsmessig for å la reinen få ro, og for å begrense kjøring i nasjonalparken. Sammenblandingen gjør at det er behov for stor beitehage når det skal skilles og slaktes utpå høsten.

Distriktet har anlegg for skilling i Harvassdalen øst i distriktet. For å spare vinterbeitene er det imidlertid nødvendig å skille ut rein fra Østre Namdal og få gjennomført høstslakt før Byrkjebd. rein flyttes østover på senhøsten.

Fylkesmannen mener ut fra dette at Byrkjebd. har behov for et skilleanlegg med stor beitehage på vestsiden av distriktet.

Vi har sett på muligheten for alternativ utvidelse av eksisterende beitehage østover i stedet for på andre siden av elva. Øst for eksisterende beitehage har Børgefjellskolen en leirplass som det vil være behov for å gjerde inn dersom den blir liggende inne i beitehagen. Området øst for eksisterende beitehage er videre godt reinbeite med innslag av tørre rabber med lav. Vegetasjonen her vil bli nedtråkket og få redusert beiteverdi dersom det blir innlemmet i en beitehage. De omsøkte myrrealene på motsatt side av elva vil også bli noe opptråkket inne i beitehagen, men vegetasjonen der vi ta seg mye raskere opp igjen. I tillegg vil det være en stor fordel med beitehage på begge sider av elva fordi elva noen ganger er så stri at det kan være vanskelig å få flokken samlet over. Vi mener derfor at det er mest hensiktsmessig å plassere en ny beitehage på sørsiden av elva i tråd med omforent løsningsplan.

Flere høringsparter har hatt motforestillinger til dette fordi det gjennom det omsøkte området går en svært mye brukt tursti inn til nasjonalparken. Ved befaring og etterfølgende oppgang av traseer er det imidlertid funnet en løsning som er akseptabel for berørte parter. Fylkesmannens miljøvern avdeling har vurdert tiltaket opp mot naturmangfoldloven og regional plan for Vefsna. Vurderingen er at tiltakets virkning på naturmangfoldet vil være forholdsvis begrenset og ikke i strid med rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag eller regional plan for Vefsna. Ved den omforente løsningen er det permanente gjerdet trukket så langt bort fra elva at det ikke kommer i vesentlig konflikt med allmenhetens ferdsel og tilgang til elva, eller kantvegetasjonen langs elva.

Flere høringsparter har uttrykt bekymring for at videre bygging av anlegg etter tidligere gitte tillatelse vil medføre at dagens parkeringsplass blir inngjerdet og ferdselen ut fra denne blir hindret. De har derfor i sine høringsuttalelser nå bedt om at tidligere gitte tillatelse blir endret slik at den bare gjelder de gjerdene som allerede er satt opp.

Vi legger til grunn at det er arealene som omfatter dagens parkeringsplass og sti fra denne østover på nordsiden av elva som er mest kritisk for friluftinteressene. I tillegg vil det være viktig at arealene mellom parkeringsplassen og elva ikke bygges ned slik at stien fremstår som en smal korridor mellom gjerdene på begge sider. For distriktet er det viktig å beholde muligheten for å lage et kammer på nordsiden av veien og parkeringsplassen slik som angitt i opprinnelig tillatelse. Dette vil bl.a gi mulighet for å sluse ut Østre Namdal sin rein fra sil i påvente av opplasting på bil.

Vi mener derfor at en løsning hvor kvern 1 og kammer 3 i tidligere gitt tillatelse tas ut, men hvor kammer 4 beholdes er den løsningen som i størst grad vil dekke de reindriftsmessige behov uten at andre interesser blir skadelidende i for stor grad.

Fylkesmannen mener at omsøkt beitehage på sørsiden av elva er nødvendig for en hensiktsmessig og best mulig økologisk bærekraftig drift. Vi tilrår derfor at det gis godkjenning for bygging av det aktuelle gjerdet etter reindriftsloven § 24.

Saken oversendes Landbruksdirektoratet for videre behandling i Reindriftsstyret og Landbruks- og mat departementet.

Med hilsen

Magne Totland (e.f.)
underdirektør

Jo Vidar Nordhaug
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Søknad gjerde Simskaret
- 2 Kart søknad gjerde Simskaret
- 3 Høring - søknad gjerde Simskaret
- 4 Oversiktskart Simskaret
- 5 Uttalelse Sametinget
- 6 Uttalelse Nordland Fylkeskommune
- 7 Befaringsrapport Simskaret
- 8 Omforent trasee etter befaring
- 9 Uttalelse fra Statskog
- 10 Uttalelse Grane kommune
- 11 Ny uttalelse Nordland fylkeskommune
- 12 Uttalelse Børgefjell nasjonalparkstyre
- 13 Saksfremlegg Børgefjell nasjonalparkstyre
- 14 Vurdering fra miljøvern avdelingen
- 15 Notat samtale Byrkije rbd.

Kopi til:

Byrkije reinbeitedistrikt v/ Tor Enok Larsen Fiplingdalen 8680 TROFORS

Møtereferat

Utvalg: Faglig rådgivende utvalg for Børgefjell nasjonalparkstyre
Møtested: Næringshuset i Røyrvik
Dato: 14.02.2019
Tidspunkt: 10:00 – 13:00

Følgende medlemmer i faglig rådgivende utvalg møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Rolf Almås	Leder	NJFF
Helene Grytbakk Lillevold	Nestleder	Røyrvik fjellstyre
Tor Enok Larsen	Medlem	Byrkije reinbeitedistrikt
Sissel Grongstad	Medlem	Namsskogan fjellstyre

Følgende medlemmer hadde forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Gjøran Stenberg	Medlem	Statskog Fjelltjenesten
Wenche Hjelmseth	Medlem	Statskog SF
Louise Fontain	Medlem	Naturvernforbundet
Mathias Blind	Medlem	Svenske samebyer
Maili Jåma	Medlem	Tjåehkere sijte

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
Ingen		

Merknader:

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Tore Tødås	nasjonalparkforvalter

Sak 1/2019 Diskusjon om rollen til rådgivende utvalg, saksområder, arbeidsform og aktivitetsnivå.

I møtet ble det tatt en diskusjon om målene for rådgivende utvalg, hvilke saksområder utvalget burde engasjere seg i og hvordan utvalget skulle samhandle med nasjonalparkstyret.

Utvalget konkluderte med følgende punkter:

- Det er ønskelig med et mer aktivt utvalg jfr. konklusjonen fra møtet på Trofors 28.11.2018.
- Utvalget må komme i tettere inngrep med de sakene nasjonalparkstyret arbeider med, fortrinnsvis de store prinsipielle sakene jfr. utvalgets vedtekter.
- Utfordringen med dagens modell hvor utvalget møtes en gang i året, sammen med nasjonalparkstyret er at utvalget ikke er forberedt. Møtet bærer preg av å være rene informasjonsmøter. Rådgivende utvalg får derfor utfordringer med å komme med enhetlig råd til nasjonalparkstyret. Evt. tilbakemeldinger blir da fra enkeltmedlemmer.
- Det er ønskelig at rådgivende utvalg er i forkant på de sakfeltene nasjonalparkstyret arbeider med.
- Eksempler på saker rådgivende utvalg kan gi råd på er:
 - Besøksstrategi
 - Forskriftsendringer
 - Rullering forvaltningsplan
 - Revidering av retningslinjer for behandling av motorferdselssøknader.
- Forvalter må forberede møtene med innkalling og sakliste i samarbeid med utvalgets leder.
- For at utvalget skal fungere som et rådgivende organ kreves det at alle medlemmer deltar på møtene, dette også for at utvalgets råd til styret skal ha integritet og være representativt for utvalget.
- Neste møte avholdes 22. mai hvor tema vil være:
 - Statistikk på dispensasjoner
 - Retningslinjer for behandling av motorferdselssøknader
 - Besøksstrategi
 - Status evt. forskriftsendringer

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/334-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 28.01.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	3/2019	01.03.2019

Besøksstrategi for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark - 1. gangs behandling av strategidokument.

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalparkstyre/Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar at utkast til besøksstrategidokument datert 01.03.2019 oversendes Miljødirektoratet for faglig gjennomgang.

Nasjonalparkstyret gir styrets leder og nasjonalparkforvalter fullmakt til å innarbeide mindre endringer i høringsutkastet etter Miljødirektoratets faglige gjennomgang, krav om større endringer i mål og strategiske grep behandles av nasjonalparkstyret.

Godkjent høringsutkast til besøksstrategidokument sendes på høring med to måneders høringsfrist.

Saksopplysninger

I styremøte 30.11.2015 sak 29/2016 ble det fattet følgende vedtak:

«Byrkije nasjonalpaarkhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar oppstart av planarbeidet med besøksforvaltningsplan for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark og Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde.

Byrkije nasjonalpaarkhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar at nasjonalparkforvalter utarbeider en prosjektplan for planarbeidet jfr. veileder for besøksforvaltning i norske verneområder (M-415 | 2015)

Besøksforvaltningsplan skal bygge på forvaltningsplanen for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark»

Utkast til prosjektplan ble forelagt rådgivende utvalg i møte 30.11.2016 i Namsskogan familiepark.

Prosjektplanen ble godkjent av styret på møte samme dag i sak 22/2016 hvor det ble fattet følgende vedtak:

«Byrkije nasjonalpaarkhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar det framlagte utkastet til prosjektplan for utarbeidelse av besøksforvaltningsplan for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark og Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde med følgende tillegg/endringer:

- *Kap. 3 kunnskapsgrunnlag, tema bruksanalyse reindrift. Under status tas inn at bruksanalysen utarbeides i tett dialog med de lokale reindriftsutøverne (Sijtje og Samebyer)*
- *I strategiarbeidet bør det også fokuseres på tiltak med tanke på universell utforming og brukergrupper med redusert funksjonsevne»*

I styremøte 15.03.17 ble det i sak 5/2017 fattet vedtak om gjennomføring av brukerundersøkelse for Børgefjell nasjonalpark og i sak 6/2017 ble det fattet vedtak om å gjennomføre bruksanalyse reindrift.

Rådgivende utvalg ble orientert om arbeidet med brukerundersøkelse og bruksanalyse reindrift på møte 22.11.2017 i Hattfjelldal.

Resultatene fra brukerundersøkelsen ble presentert for nasjonalparkstyret på møte 21.03.2018. På styremøte 11.10.2018 ble det gitt en orientering om bruksanalyse reindrift.

På møte den 28.11.2018 ble resultatene fra brukerundersøkelsen og rapporten fra bruksanalyse reindrift presentert for rådgivende utvalg og nasjonalparkstyret

Følgende kunnskapsgrunnlag danner grunnlaget for utarbeidelse av besøksstrategi:

- Verneforslag for Børgefjell nasjonalpark med konsekvensutredninger – 2002
- Verneforskriften - 2003
- Forvaltningsplan - 2009
- Verdi- og sårbarhetsvurdering for Børgefjell nasjonalpark – 2010 – NINA-rapport 543
- Brukerundersøkelse – 2018
- Bruksanalyse reindrift – 2018
- Status gjennomførte skjøtselstiltak – oppfølging av verdi- og sårbarhetsvurdering for Børgefjell nasjonalpark.
- Ferdselstillinger på innfallsporter.
- Oversikt over lokalt reiseliv.
- Oversikt over hytteutleien i verneområdet
- Registrerte kulturminner - offentlig baser.

- Oversikt over tekniske installasjoner - SNO-feltdagbok
- Informasjon om naturtyper, geologi og arter gjennom offentlige baser.

Nasjonalparkstyret har arbeidet med utformingen av hovedmålene/strategiene i flere styremøter. I styremøte 20.06 ble følgende protokollert:

«Behandling:

Nasjonalparkforvalter orienterte om status i prosessen, hvilket kunnskapsgrunnlag som forelå og videre arbeid for å få på plass resterende kunnskapsgrunnlag. Hva som var styrets rammer gjennom verneforskriften og rammen i bestillingen med å lage en besøksstrategi. Styret ble utfordret på å komme med foreløpige innspill/synspunkter på hovedmålene i en besøksstrategi og hvordan merkevaren Børgefjell skulle utvikles sammen med merkevaren Norges nasjonalparker.

Følgende tilbakemeldinger ble gitt i møtet:

- *Ønskelig at evt. tilrettelegging og utvikling skjer i randsonen.*
- *Ved at infrastrukturen til lokale aktører ligger utenfor verneområdet (senger, bespisning, kassaapparat mm) er det også viktig at hovedfokus er i randsonen for derigjennom å legge til rette for økt lokal verdiskapning uten at det går på bekostningen av verneverdiene.*
- *Viktig å bevare nasjonalparken slik den er i dag uten videre tekniske inngrep, noe som er ihht. verneformålet.*
- *Rendyrke merkevaren Børgefjell som «villmark»/«urørt» i tråd med resultatene fra brukerundersøkelsen. Børgefjell skal fortsatt være området for de som ikke ønsker mye tilrettelegging. Det skal ikke legges opp til masseturisme inne i nasjonalparken. Det kan vurderes tiltak/tilbud i ytterkant av parken for å kanalisere ferdsel generert av dagsbesøkende.*
- *Korrekt informasjon om nasjonalparken og verneverdier er veldig viktig, dette må gjenspeiles i besøksstrategien der nasjonalparkstyret må ha en aktiv rolle som offisiell informasjonskanal hvor merkevaren også implementeres. Nasjonalparkforvaltningens rolle må her inngå som en del av den totale kundereisen.*
- *Ivaretagelse av den lokale historien og bruken av området bør også inngå i besøksstrategien.*
- *Nasjonalparkens besøksstrategi må gjenspeiles i besøksstrategien til nasjonalparkkommunene slik at det er felles mål og tiltak for gjennomføring.*

Vedtak

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre konkluderer med følgende punkt.

- *Det enkelte styremedlem skriver ned tanker om innhold og mål i besøksstrategien som sendes til nasjonalparkforvalter. Dette kan da danne grunnlag for videre diskusjon i neste møte».*

Styrets medlemmer ble ut fra vedtak den 20.06 utfordret til å komme med skriftlige innspill til besøksstrategien til styremøte 11.10 hvor saken ble diskutert på nytt.

I styremøte den 28.11.18 ble hovedmålene og de strategiske grepene i besøksstrategien vedtatt, dette etter disse ble presentert for rådgivende utvalg samme dag.

Nasjonalparkstyret fattet følgende vedtak den 28.11:

«Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar følgende føringer og mål for det videre arbeid med besøksstrategien for nasjonalparken:

- *Hovedmålet i besøksstrategien for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark skal være å sikre og ta vare på verneverdiene i nasjonalparken. Dette fordi verneverdiene også er besøks- og opplevelsesverdiene som etterspørres jfr. brukerundersøkelsen. Ved å ta vare på, og forvalte*

området ihht. formålet med vernet bevares særpreget til glede for den enkelte besøkende og for kommende generasjoner.

- En skal beholde og rendyrke merkevaren Børgefjell som opplevelsen av «villmark» med få tekniske installasjoner og liten grad av tilrettelegging. Tyngre tilretteleggingstiltak utover nødvendige skjøtselstiltak gjennomføres ikke i nasjonalparken.
- Merkevaren Børgefjell skal være et alternativ til majoriteten av norske nasjonalparker. Da som et område med lite ferdsel, ingen rødmerkede stier eller turistforeningshytter. Merkevaren Børgefjell skal kommunisere at dette er et område hvor de besøkende er overlatt til seg selv, at en må ha kunnskap og utstyr til å takle tøffe forhold.
- Bidra til å gi de besøkende gode opplevelser gjennom god kvalitet på innfallsporter, startsteder og utkikkspunkt. Dette også for å gi en opplevelse av nasjonalpark.
- Tilrettelegging for økt lokal verdiskapning gjennom reiseliv og handel skal skje utenfor nasjonalparken. Dette også med grunnlag i at det meste av infrastruktur ligger utenfor verneområdet. Den lokale verdiskapningen kan skje med utgangspunkt i merkevaren Norges nasjonalparker.
- I verneformålet er det nedfelt at ivaretagelse av naturgrunnlaget i nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Besøksstrategien ivaretar dette når det legges opp til at økt aktivitet skal skje utenfor nasjonalparken, tilknyttet eksisterende infrastruktur.
- Samarbeide med kommunene om å legge til rette for økt lokal verdiskapning gjennom nasjonalparkkommunestatusen. Kommuner som er nasjonalparkkommune prioriteres spesielt i besøksstrategien.
- Arbeide for at nasjonalparkkommunenes besøksstrategier er i tråd med nasjonalparkens besøksstrategi.
- Være en aktiv part i informasjonsarbeidet om verneområdet ved bruk av merkevaren Norges nasjonalparker. Da både via internett, som er den mest brukte kilde jfr. brukerundersøkelsen, med nye brosjyrer og informasjonsplakater. Informasjonen skal utformes i tråd med besøksstrategien for området. Viktig mål for informasjonsarbeidet skal være å gi besøkende korrekt informasjon som også ivaretar verneverdiene. Ved å bruke merkevaren er målet å bli hovedkilden til informasjon som også kommunene, lokale bedrifter og destinasjonsselskaper kan benytte.
- Bidra til at området blir et attraktivt besøksmål med grunnlag i merkevaren Norges nasjonalparker og merkevaren Børgefjell. Dette gjennom samhandling med nasjonalparkkommunene, næringsaktørene i regionen, tilgrensende nasjonalparkstyrer, besøkscenter og destinasjonsselskaper.
- Bevissthet om at det vil bli økt ferdsel og trykk på området som følge av internasjonale- og nasjonale reiselivstrender. Besøksstrategien må ta høyde for at det vil bli økt ferdsel til området uansett strategiske grep hvor økt slitasje, økt forstyrrelser og mer forsøpling kan bli resultat. Gjennom en aktiv besøksstrategi må det være et mål å forebygge negative effekter av økt ferdsel i området.

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre ber nasjonalparkforvalter utarbeide utkast til besøksforvaltningsplan ihht. vedtatte føringer og mål med forslag til tiltak for å oppfylle målene i besøksstrategien»

På grunnlag av nasjonalparkstyrets vedtak den 28.11.2019 og foreliggende kunnskapsgrunnlag har nasjonalparkforvalter utarbeidet utkast til besøksstrategidokument. Dette dokumentet er utarbeidet etter standardmalen for besøksstrategi for nasjonalparker.

Proessen videre blir at nasjonalparkstyret vedtar dokumentet som høringsutkast med evt. endringer før utkastet går til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Etter faglig godkjenning sendes strategidokumentet på offentlig høring, hvis Miljødirektoratet har vesentlige krav til endringer/tillegg er det naturlig at dette behandles av nasjonalparkstyret før dokumentet sendes på høring. Mindre endringer eller tilpasninger som ikke påvirker målene og strategiene bør kunne implementeres av styrets leder og forvalter.

Etter gjennomført høring skal nasjonalparkstyret vedta planen på nytt og ta stilling til innkomne høringsuttalelser. Etter 2. gangs behandling i nasjonalparkstyret skal planen inn til Miljødirektoratet på nytt for endelig godkjenning.

I forhold til prosjektplanens fremdriftsplan er prosessen ett år forsinket, dette på grunn av at bruksanalyse reindrift har tatt vesentlig lengre tid enn forutsatt. Forsinkelsen medfører ingen problemer, det har heller vært en fordel pga. at en har fått innarbeidet målene knyttet til nasjonalparkkommunestatusen og kriteriene som ligger for å bruke merkevaren. Disse var ikke klar for et år siden og hadde ikke ville blitt med hvis planen hadde vært vedtatt tidlig i 2018.

Vedlegg:

- Utkast til besøksstrategi for Børgefjell nasjonalpark

Deler av kunnskapsgrunnlag er publisert på:

http://nasjonalparkstyre.no/Borgefjell/Planer_og_publicasjoner/

**Børgefjell/Byrkjje
nasjonalpark**

Besøksstrategi

Børgefjell/Byrkjje nasjonalpark og Austre Tiplingan/Luvlie
Diehpell landskapsvernområde

Revisjonshistorikk

Dato	Versjon	Beskrivelse av endring	Godkjent av
28.11.2018		Mål og strategiske grep vedtatt av nasjonalparkstyret etter gjennomgang med faglig rådgivende utvalg	nasjonalparkstyret
	1.0	Utkast til besøksstrategidokument for 1. gangs behandling i nasjonalparkstyret.	

Innhold

1	Innledning	4
1.1	Formål.....	5
1.2	Rammeverket	6
1.2.1	Verneformål.....	6
1.2.2	Forvaltningsplan	6
2	Kunnskapsgrunnlaget	7
2.1	Kunnskap om verneverdier	7
2.2	Kunnskap om sørsamisk tamreindrift.....	8
2.3	Kunnskap om kulturminner	8
2.4	Kunnskap om friluftsliv	9
2.5	Innfallsporter/startsteder.....	10
2.6	Ferdselsmønster	12
2.7	Ferdsestellinger	13
2.8	Brukerundersøkelse.....	14
2.8.1	Organisert friluftsliv.....	16
2.9	Kunnskap om reiseliv.....	17
2.9.1	Reiselivsstrategi Nordland	18
2.9.2	Reiselivsstrategi Trøndelag.....	18
2.9.3	Reiselivsaktører rundt nasjonalparken.....	19
2.9.4	Destinasjonsselskap.....	19
2.9.5	Nøkkeltall for turisme i regionen.....	19
2.9.6	Nasjonalparken som turistattraksjon	19
2.10	Kunnskap om næringsvirksomhet i nasjonalparken.....	20
2.11	Sammenstilling og situasjonsanalyse av kunnskap	20
3	Mål og strategiske grep.....	22
3.1	Strategiske grep.....	23
3.1.1	Nasjonalparkkommuner	23
3.1.2	Kanaliserings av ferdsel og satsing på innfallsporter	24
3.1.3	Sørsamisk tamreindrift	25
3.1.4	Informasjon	25
3.1.5	Bidra til lokal verdiskaping.....	27
4	Tiltaksplan.....	28

1 Innledning

30. november 2015 fattet Byrkije nasjonalpaarkheståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre følgende vedtak:

«Byrkije nasjonalpaarkheståvroe/ Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar oppstart av planarbeidet med besøksforvaltnings-plan for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark og Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde.

Byrkije nasjonalpaarkheståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar at nasjonalparkforvalter utarbeider en prosjektplan for planarbeidet jfr. veileder for besøksforvaltning i norske verneområder (M-415 | 2015)

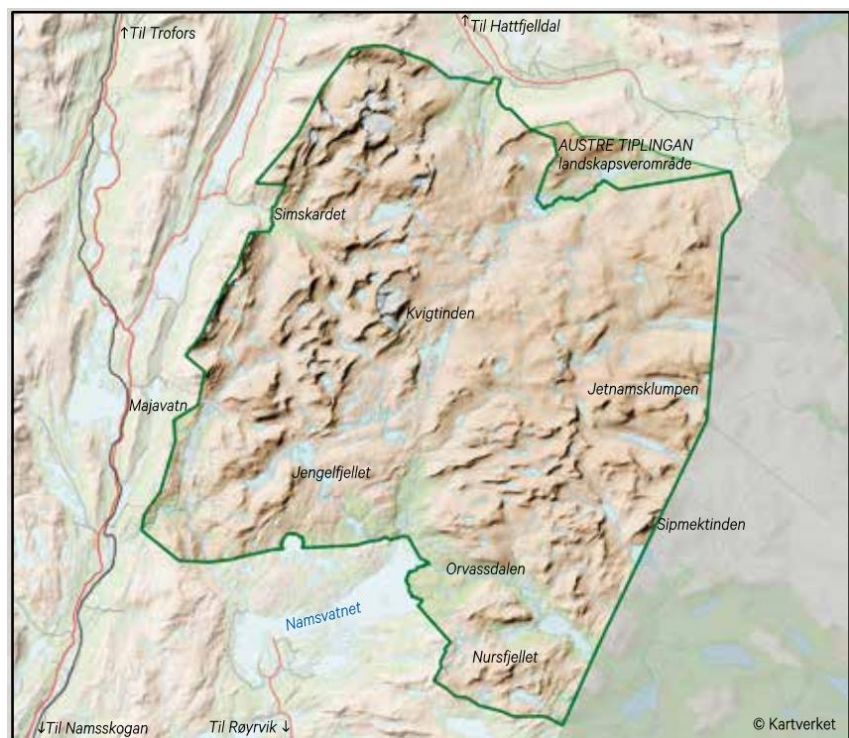
Besøksforvaltningsplan skal bygge på forvaltningsplanen for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark»

Prosjektplan for utarbeidelse av besøksstrategi ble godkjent i styremøte 30.11.2016, etter gjennomgang i rådgivende utvalg samme dag.

Besøksstrategi er en plan for hvordan forvaltningsmyndigheten vil gjennomføre besøksforvaltning for verneområdet. Besøksstrategien er et vedlegg til forvaltningsplanen og vil bli rullert når forvaltningsplanen rulleres. Tiltaksplanen rulleres årlig, men tiltak skal være innenfor de rammene besøksstrategien og forvaltningsplanen gir.

Definisjonen på besøksforvaltning er å legge til rette for og styre bruken i en nasjonalpark slik at opplevelsen for de besøkende og den lokale verdiskapingen blir størst mulig, forståelsen for vernet økes og verneverdiene ivaretas.

For at strategidokumentet ikke skal bli for omfattende er det på en rekke tema henvisninger til kunnskapsgrunnlaget ved bruk av fotnoter. Her er det da mulig å få detaljert kunnskap om det enkelte tema. Fotnotene er lenker mot digital versjon av det enkelte dokument, noe som forutsetter at strategidokumentet leses på digitalt medium med nettilgang.

Børgefjell/Byrkije nasjonalpark ble opprettet i 1963 med senere utvidelse i 1971 og 2003. Har i dag et areal på 1.447 km²

1.1 Formål

Formålet med prosjektet er å øke kvaliteten på besøksforvaltningen i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark og Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde. Besøksforvaltningen skal ivareta verneverdiene, gi bedre opplevelser for de besøkende og øke muligheten for lokal verdiskaping rundt verneområdene.

Besøksstrategien skal vise hvilke tiltak (informasjon, fysisk tilrettelegging, sonering, oppsyn, overvåking etc.) som er nødvendig for å oppnå dette.

Verneområdeforvaltningens primære oppgave er å forvalte de vernede områdene for å ivareta verneverdiene på lang sikt. Samtidig skal besøksforvaltningen legge til rette for og styre bruken av et verneområde, slik at opplevelsene for de besøkende og den lokale verdiskapingen blir størst mulig, forståelsen for vernet økes og verneverdiene ivaretas. Dersom det er motstridende målsettinger mellom ivaretagelse av verneverdiene, tilrettelegging for de besøkende og lokal verdiskaping, skal ivaretagelse av verneverdiene tillegges størst vekt.

1.2 Rammeverket

1.2.1 Verneformål

Verneformålet sier noe om hvorfor områdene er vernet.

Formålet med Børgefjell/Byrkije nasjonalpark er å:

«Bevare et stort naturområde tilnærmet fritt for tekniske inngrep, med store villmarkspregede områder for å sikre biologisk mangfold og et naturlig forekommende plante- og dyrelivet med bl.a. truede og sårbare arter, samt å ta vare på geologiske forekomster og kulturminner. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift»

Formålet med Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde er å:

«Ta vare på et egenartet og vakkert naturlandskap med det biologiske mangfold, de kulturminner og kulturlandskap som finnes der. I tillegg skal landskapsvernområdet sammen med Børgefjell/Byrkije nasjonalpark bidra til å sikre et av landets største villmarkspregede naturområder. Ivaretagelse av naturgrunnlaget i landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne nyttes til reindrift»

I verneområdene er vi naturens gjester hvor ferdsel skal skje på naturens vilkår. Verneforskriften slår fast at all ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten, hva dette er framkommer av forvaltningsplanen. Ut over dette slår verneforskrifta fast at motorisert ferdsel er forbudt med visse unntak.

1.2.2 Forvaltningsplan¹

Forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark fra 2009 konkretiserer og forklarer hvordan verneforskrifta skal praktiseres med saksbehandlingsprosedyrer for ulike type tiltak. Forvaltningsplanene veier vern mot bruk innenfor rammene av verneforskriften.

I gjeldene forvaltningsplan er det nedfelt følgende målsetting når det gjelder reiseliv:

«Innenfor rammen av verneforskriften og vernets formål skal ikke forvaltningen av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark være til hinder for utviklingen av bærekraftig og miljøtilpasset reiseliv»

I forvaltningsplanen er det angitt definisjoner og retningslinjer for hva som ligger innenfor rammen av verneforskriften.

Planen har bestemmelse om at organisert ferdsel/guidede turer i perioden f.o.m. 1. mars t.o.m. 31. juli trenger særskilt tillatelse. Dette gjelder ikke tradisjonell turvirksomhet i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger.

Følgende tiltak er søknadspliktige hele året uavhengig av hvem som er tiltakshaver:

- Organiserte teltleirer
- Utsetting av poster for turorientering, fjellposter, topptrim o.l.
- Organisert bruk av hest/andre hovdyr.
- Organisert bruk av hundespenn

¹ [Forvaltningsplan for Børgefjell nasjonalpark](#)

I forvaltningsplanen tas det stilling til tilrettelegging for friluftsliv. Her slås det fast at eksisterende stier kan vedlikeholdes uten særskilt tillatelse og at vedlikehold av eksisterende bruer og klopper er tillatt. Nasjonalparkstyret kan også gjøre endringer i stier dersom det er behov for det pga slitasje eller for ivaretagelse av verneverdier. Det er for øvrig ingen merkede stier i verneområdene. Det tillates ikke oppsetting av byggverk/skydd, for eksempel gapahuker eller sikringsbuer.

Forvaltningsplanen har følgende retningslinjer for reiselivet:

- All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.
- All ferdsel skal ta hensyn til reindriften.
- Nyetableringer av reiselivsnettverk tillates ikke innenfor nasjonalparken.
- Aktiviteten skal bære preg av tradisjonelt og enkelt friluftsliv, som krever ingen eller svært liten grad av teknisk tilrettelegging.
- Reiselivsaktivitet skal ikke medføre økning i motorferdselen i nasjonalparken.
- All forurensning og forsøpling er forbudt. Avfall skal tas med ut av nasjonalparken.
- Reiselivsaktører som ønsker å drive organisert ferdsel skal søke forvaltningsmyndighetene om særskilt tillatelse dersom ferdsel kan skade naturmiljøet (Jf verneforskriftens § 3.5.2).

2 Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskap om verneverdier, reiseliv og brukere er nødvendig for å få en god besøksstrategi. Børgefjell nasjonalpark er Norges nest eldste nasjonalpark og det er over mange år samlet inn kunnskap. Det har likevel vært nødvendig å innhente ny kunnskap på flere tema.

2.1 Kunnskap om verneverdier

Kunnskapen om verneverdiene i nasjonalparken er forholdsvis god. I forbindelse med utvidelsen i 2003 ble det utarbeidet verneforslag med konsekvensutredninger på en rekke tema². Ved utarbeidelse av forvaltningsplanen ble det gjennomført supplerende kunnskapsinnhenting³.

Børgefjell er et område hvor det foregår mye forskning og overvåking som gir kunnskap til forvaltningen. TOV-prosjektet⁴ har pågått i mange år og gir god data om utviklingen i området, det samme gjelder fjellrevprosjektet⁵.

Snøugle er en av de sjelden artene som kan påtreffes i Børgefjell

Det meste av kunnskapen som er fremskaffet gjennom ulike prosjekter er tilgjengelige i offentlige baser som Naturbase og Artsdatabankens artskart og brukes i forvaltningen av området.

² [Verneforslag for Børgefjellområdet](#)

³ [Forvaltningsplan for Børgefjell nasjonalpark](#)

⁴ [TOV - program for terrestrisk naturovervåking](#)

⁵ [Overvåkingsprogrammet for fjellrev](#)

I 2010 ble det utarbeidet verdi- og sårbarhetsvurdering for Børgefjell nasjonalpark med spesielt fokus på utvalgte lokaliteter og utfordringer knyttet til ferdsel. Kartleggingen ble gjennomført av NINA og resultatene er presentert i NINA-rapport 543.⁶ Verdi- og sårbarhetsvurderingen er fulgt opp med skjøtselstiltak, i hovedsak klopplegging eller omlegging av stier for å hindre videre slitasje og unngå sårbare områder. Det er utarbeidet egen rapport over gjennomførte skjøtselstiltak⁷ som viser oppfølgingen av verdi- og sårbarhetsvurderingen.

I 2017 og 2018 ble det gjennomført prosjekt med kartlegging og rydding av søppel i verneområdene. Som en del av prosjektet ble leirplasser kartlagt og dokumentert, innsamlet søppel ble også dokumentert med lokasjon, type og mengde. Dette kunnskapsgrunnlaget ble registret digitalt og kan benyttes som referanse for senere års kartlegginger for å følge utviklingen i området. Blant annet for å se om besøksstrategien kan ha påvirkning på bruken av området.

2.2 Kunnskap om sørsamisk tamreindrift

Bruksanalyse reindrift ble gjennomført i 2018. Hensikten var å få best mulig kunnskap om reindriftenes sårbarhet ift. ferdsel i tid og rom. Reindriften har ulike arealbehov til ulike årstider og arealbruken varierer fra år til år. Målet var å få avdekket kunnskap om denne arealbruken som kan benyttes sammen med annen kunnskap for å utarbeide besøksstrategi som gir føringer for hvilke områder som kan tilrettelegges for økt bruk og hvilke områder som må skjermes. Rapporten gir kunnskap om bruken av områdene, hvilke utfordringer som er gjeldene og anbefalinger til tiltak sett fra reindriftenes perspektiv.

Sørsamisk tamreindrift har gjennom flere århundrer påvirket landskapet i Børgefjell

2.3 Kunnskap om kulturminner

Det meste av registrerte kulturminner i verneområdene er tilknyttet samisk bruk og bosetning med spor etter virksomheten med reindrift. Det er en kjensgjerning at mange av sporene etter tidligere tiders levesett har smuldret bort etter som århundrene har gått. I Børgefjell er det registrert en rekke kulturminner fra rein-nomadismens periode, det vil si fra ukjent tid til noe ut på 1900-tallet. På grunn av at nyrydningen av bygdene rundt Børgefjell ikke kom skikkelig i gang før i det 19. århundre er de kulturminnene som finnes fra bondekulturen av nyere dato.

En del av de materielle og immaterielle kulturminnene som finnes i området er dokumentert i rapporter og offentlige baser⁸, men det er fortsatt mange kulturminner som ikke er dokumentert og registrerte. I forbindelse med utvidelsen i 2003 ble det utarbeidet egen rapport som omhandler samiske kulturminner⁹.

Kommunale kulturminneplaner dokumenterer også en del av kulturminnene som finnes i området.

⁶ [NINA-rapport 543 verdi- og sårbarhetsvurdering i Børgefjell nasjonalpark](#)

⁷ [Rapport over gjennomførte skjøtselstiltak](#)

⁸ [Askeladden - Riksantikvarens offisielle database over freda kulturminner og kulturmiljøer i Norge](#)

⁹ [Rapport nr. 1 – 1998 samiske kulturminner innen planområde for nasjonalpark](#)

2.4 Kunnskap om friluftsliv

Børgefjell nasjonalpark er kjent som «villmarksparken». At området oppleves som «villmark» eller «urørt» betyr ikke at området ikke er brukt, men står i motsetning til et kultivert landskap som domineres av menneskeskapte installasjoner og natur som er framkommet som følge av menneskers bruk av naturen. Mangelen på tekniske installasjoner som hytter, veier, merkede stier, kraftlinjer ol. gjør at området fremstår som urørt villmark. Noe som er forsterket gjennom presentasjoner i bøker, tidsskrift, filmer og tv-serier med bla. Guttorm Hansen, Lars Monsen, Arne Nævra, Jens Kvernmo mfl.

De siste årene har sosiale medier kommet inn som en forsterkende faktor i markedsføringen av Børgefjell som villmarksparken.

Digitale tur-apper som ut.no hvor brukerne selv legger ut informasjon om områder og ruter påvirker også bruken av området, her deles informasjon som brukes i planleggingen av turer i området som nødvendigvis ikke er kvalitetssikret mot verneforskriften, sårbare områder ol. Tilsvarende finnes diskusjonsforum på nettet som fjellforum.no hvor brukerne deler erfaringer og kommer med tips til turer. For forvaltningen kan slike kilder også benyttes for å få kunnskap om bruken av området, hvilke deler av nasjonalparken som besøkes og hvilke aktiviteter de besøkende utfører.

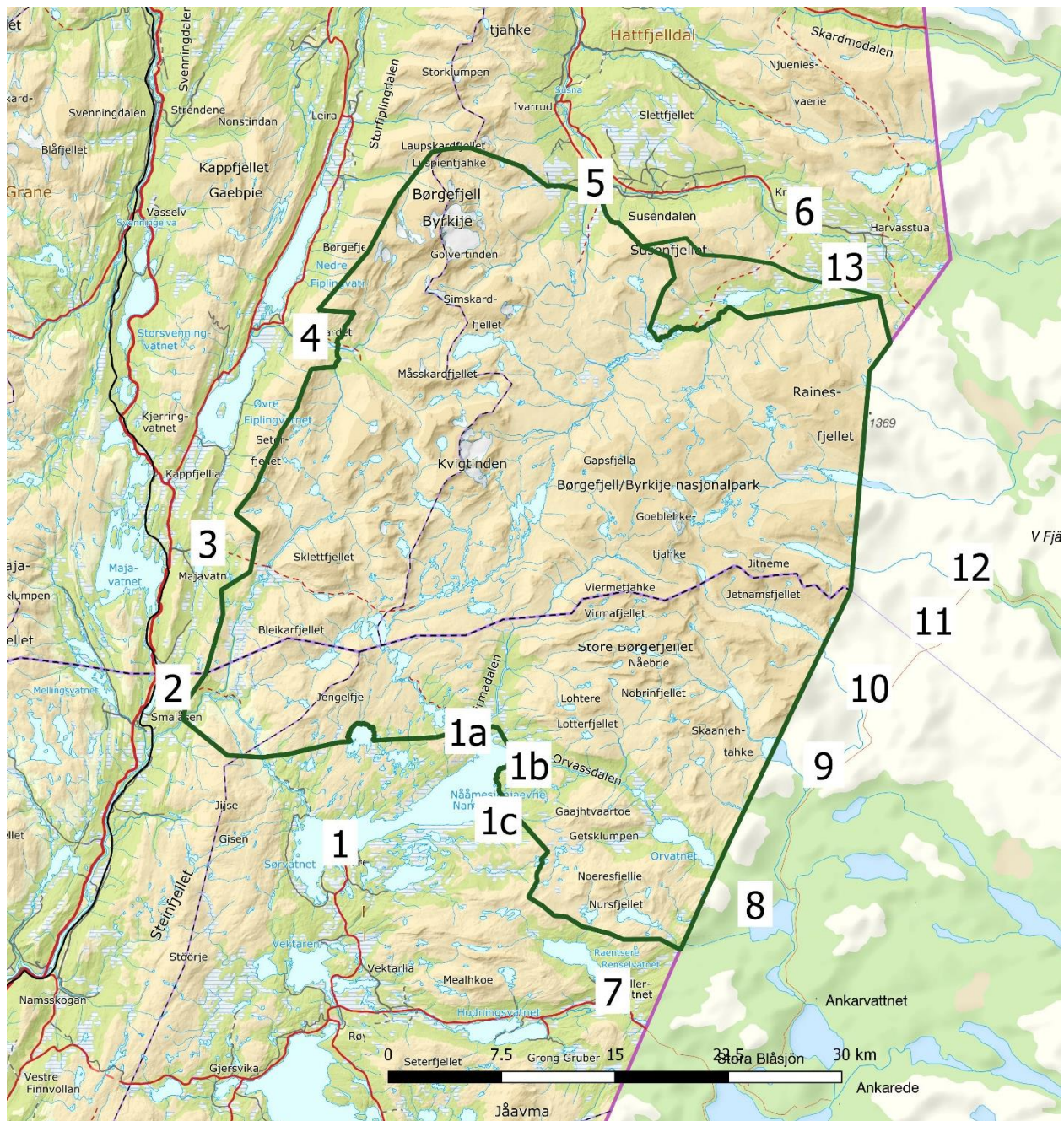
Kunnskapsgrunnlaget om friluftsliv er innhentet gjennom brukerundersøkelsen i 2017, årlige ferdselstillinger, sekundærdata (salg av jakt, fiskekort og hytteutleie) og tilbakemeldinger fra oppsynspersonell i området.

Verneområdene har flere innfallsporter/startsteder. I forvaltningsplanen er det vedtatt 6 innfallsporter som kan tilrettelegges for besøkende. Utvalget av innfallsporter ble i forvaltningsplanarbeidet foretatt av kommunene selv basert på bruk. I tillegg er det flere mindre startsteder som blir benyttet. Dette gjelder spesielt på svensk side på Stekenjokk hvor det går vei som brukes som utgangspunkt for turer inn i Børgefjell

En fjerdedel av Børgefjell nasjonalpark ligger høyere enn 1.000 moh og er med sine elver og raskt skiftende vær et tøft område å ferdes i for en uerfarne fjellvandrere.

2.5 Innfallsporter/startsteder

Kart over Børgefjellområdet med innfallsporter og startsteder

Punktene 1 – 6 på kartet er vedtatte innfallsporter i forvaltningsplanen.

1. Namsvatnet er hovedinnfallsporten fra sør. I perioden 15. juli til 1. oktober går det båtrute over Namsvatnet til punktene 1a, 1b og 1c. Årlig selges det 600 – 800 billetter på båtruta. Hovedmengden av ferdsel er i perioden båtruta går. Lite ferdsel på vinter og vår. Ca. 80 prosent går av på 1a for å vandre nordover i parken, enten langs Storelva eller i Virmadalen.
2. Smalvatnet i Namsskogan kommune. Brukes i hovedsak på sommer og høst. Skogsbilvei inn til parkeringsplass blir ikke vinterbrøytet. Brukes for tilgang til Namskroken, Bleikarvatnet og Jengelskardvatnet. Ferdselsteller viser 300 - 400 passeringer på sommersesongen. Fjellstyre har en utleiehytte og en åpen hytte i Namskroken.

3. Tomasvatnet i Grane kommune. Ferdsestiller viser i gjennomsnitt ca. 1.000 passeringer på sommersesongen, fjelltrimpost på Storelvhøgda genererer en del passeringer. Startpunkt for de som skal besøke Jengelhyttene. Brukes også en del om vinteren og vårsesongen. Grane kommune har gitt dispensasjon for leiekjøring med snøscooter opp til verneområdegrensen slik at de som skal på tur får transport opp på Storelvdalshøgda. Innfallsport for de sentrale deler av Børgefjell (Jengelen, Gaukaren, Tjukelvatna mfl.) Lett tilgjengelig fra Majavatn stasjon for de som tar tog.
4. Simskardet i Grane kommune, den mest brukte innfallsporten med ca. 1.700 passeringer i sommersesongen. Mye dagsbesøk hvor de besøkende går inn til Simskardhytta og tilbake. Mye vinterbruk. I området er det ca. 400 hytter og en del av disse bruker Simskardet som turområde. Det kjøres skiløype inn til nasjonalparkgrense. Veien inn Simskardet (3 km) blir ikke vinterbrøytet. Simskardet brukes som startpunkt for de som skal besøke Kvigtind. Mye brukt utgangspunkt for turer i sentrale deler av Børgefjell.
5. Øyum i Hattfjelldal, innfallsport som gir tilgang til nordre deler av parken. Mellom 300 – 400 passeringer på sommerseongen. Lite vinterbruk, parkeringsplass blir ikke brøytet.
6. Oksvollen, innfallsport til Austre Tiplingan. Ca. 1.100 passeringer på sommersesong. Gir tilgang til nordøstlige deler. Hovedbruken skjer på barmark, på vinterføre kjører besøkende inn til Sjønes (13) hvor det ofte er skuterspor inn i området.

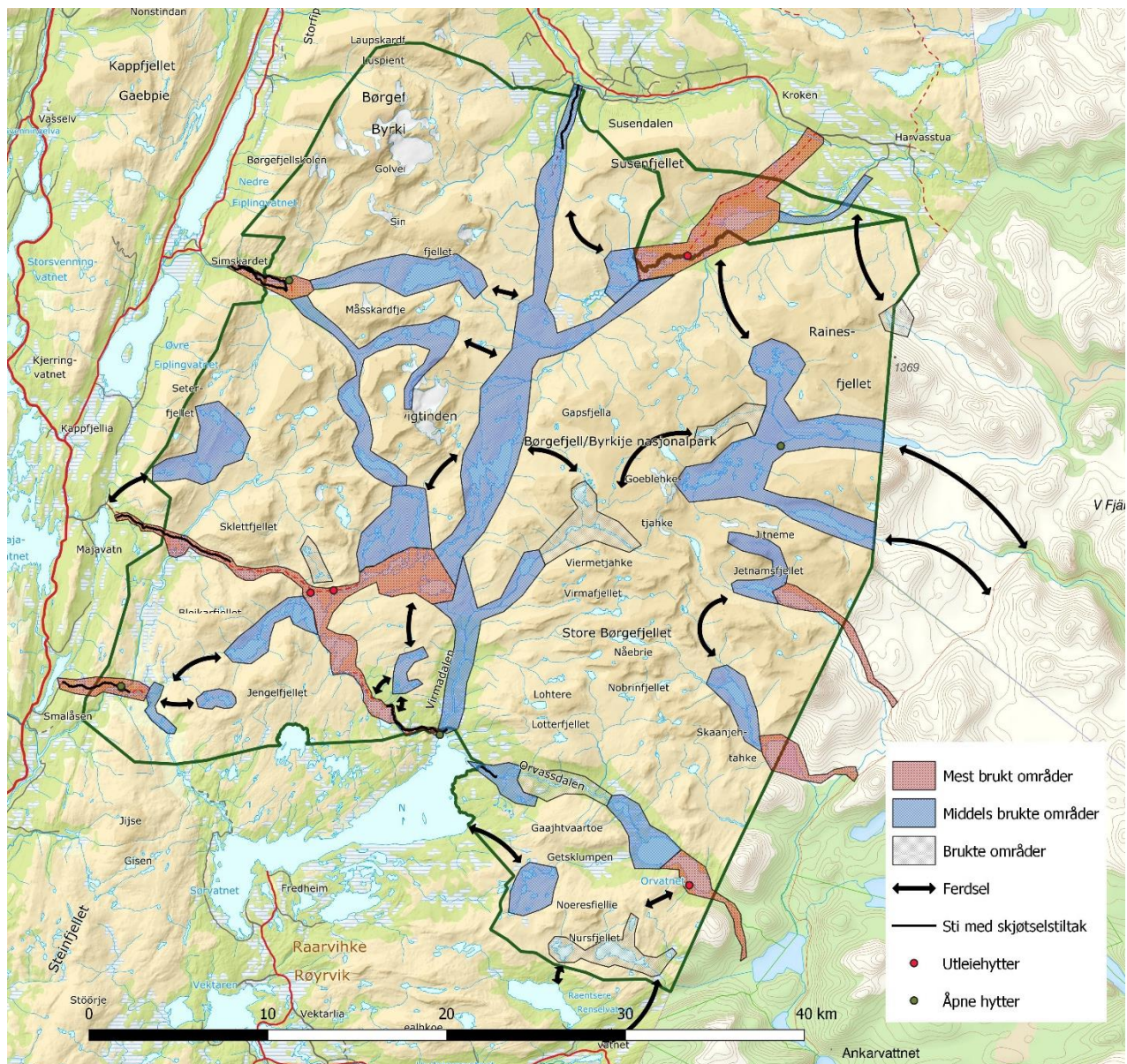
Punktene 7 til 14 er ikke vedtatte innfallspporter men blir benyttet ut fra tilgjengelighet til områder i nasjonalparken.

7. Lybekkdalen i Røyrvik, utgangspunkt for turer i søndre deler av parken (Henrikvatnet, Rurukvatnet mfl.) Forholdsvis lite brukt område. Liten parkeringsplass på siden av hovedvei ved marmorgrotter.
8. Leipikvatnet i Sverige. Svensk innfallsport til flere naturreservat, høy grad av tilrettelegging. Brukes av de som skal besøke Orvassområdet (2 utleiehytter ved Orvatnet) Går sti inn til Orvatnet. Hovedferdsel juli, august og september. Noe ferdsel i april og mai på snøføre.
9. Stekenjokk/Sipmikken. Liten parkeringsplass på siden av hovedveg som benyttes av de som besøker Sipmikkområde. Bru over elva gir lett tilgjengelighet. Populært område i april/mai frem til det blir ferdselsforbud i området. Også mye besøk i sommersesongen.
10. Stekenjokk/Jetnammen. Parkeringsplass i en tidligere grustak som benyttes av de som besøker områdene ved Jetnamsklumpen. Hovedferdsel i sommersesong. Også en del ferdsel på vårvinter. Sti inn til Jetnavsvatnet skal være unntatt ferdselsforbudet. Jetnavsfjellet er det høyeste fjellet i gamle Nord-Trøndelag fylke og derfor et turmål.
11. Stekenjokk/gruveområdet. Parkeringsplass hvor det tidligere var gruvedrift. Benyttes av besøkende nordøstlige deler av Børgefjell, dvs. Ranseren, Sakenvatnet, Rotnan mfl. Forholdsvis lite brukt, hovedbruken er sommer/høst
12. Stekenjokk/Saxån. Parkeringsplass ifb. med svensk tursti inn til Ranserstugan. Benyttes av besøkende nordøstlige deler av Børgefjell, dvs. Ranseren, Rotnan mfl. Forholdsvis lite brukt, hovedbruken er sommer/høst. Statskog har en åpen bu i vestre ende av Ranseren
13. Sjønes i Hattfjelldal. Brukes mest om vinteren til besøk i nordøstlige deler. Hytteeiere i Austre Tiplingan har dispensasjon for transport med snøscooter fra Sjønes og det er derfor ofte løype innover til Austre Tiplingen. Kommunal rekreasjonsløype passerer også Sjønes og går over til Sverige, noe som letter tilgangen til den nordøstlige spissen av verneområdet. Statskog har utleiehytte ved Vestre Tiplingen, det er mulig å leie transport inn til hytta om vinteren.

2.6 Ferdselsmønster

En fjerdedel av Børgefjell nasjonalpark ligger høyere enn 1.000 meter over havet, det meste av parken befinner seg i alpin vegetasjonssone. Bare de lavere dalene er trebevokste, hovedsakelig med bjørk. Unntakene finnes, spesielt i det lavere, sørvestre hjørnet hvor vi finner gammel granskog i området rundt Namskroken. Landskapet kan grovt deles i fire soner: Den vestlige fjellkjeden med sine spisse topper, trange daler og viltre elver. Den østlige fjellkjeden med rundere topper og langstrakte sjøer i vide dalbotn. Ei høyslette som strekker seg fra Susendal i nord til Virmadalen i sør og skiller disse to fjellkjedene fra hverandre. I tillegg ligger det et eget høyfjellsområde sør for Orvassdalen.

Ferdselen i verneområdene styres i stor grad av disse naturgitte forhold med daler, fjell, elver og vann. Den er forholdsvis konsentrert ut fra innfallsportene/startstedene for så å følge daler og vassdrag inn mot sentrale deler av Børgefjell. På kartet under er det forsøkt å visualisere hvilke områder som er mest brukt med gradering av bruken. Det er viktig å være klar over at hele området brukes i mer eller mindre grad, i kartet er det forsøkt å synliggjøre de mest brukte områdene og hvordan de besøkende forflytter seg i området.

2.7 Ferdseststillinger

Det er gjennom flere år gjennomført ferdseststilling på innfallsportene i barmarkssesongen.

Gjennomsnittlig antall passeringer pr. år ligger på ca. 5.300. Hvis en forutsetter at de besøkende passerer tellerne 2 ganger kan antall besøkende beregnes til 2.650. Dette er kun et minimumstall og må brukes med stor varsomhet, dette ut fra følgende forhold:

- Besøkende passerer teller bare en gang pga. annen rute inn/ut.
- Besøkende benytter start/endepunkt uten teller.
- Besøket skjer i periode uten teller, dvs. på vinterføre.

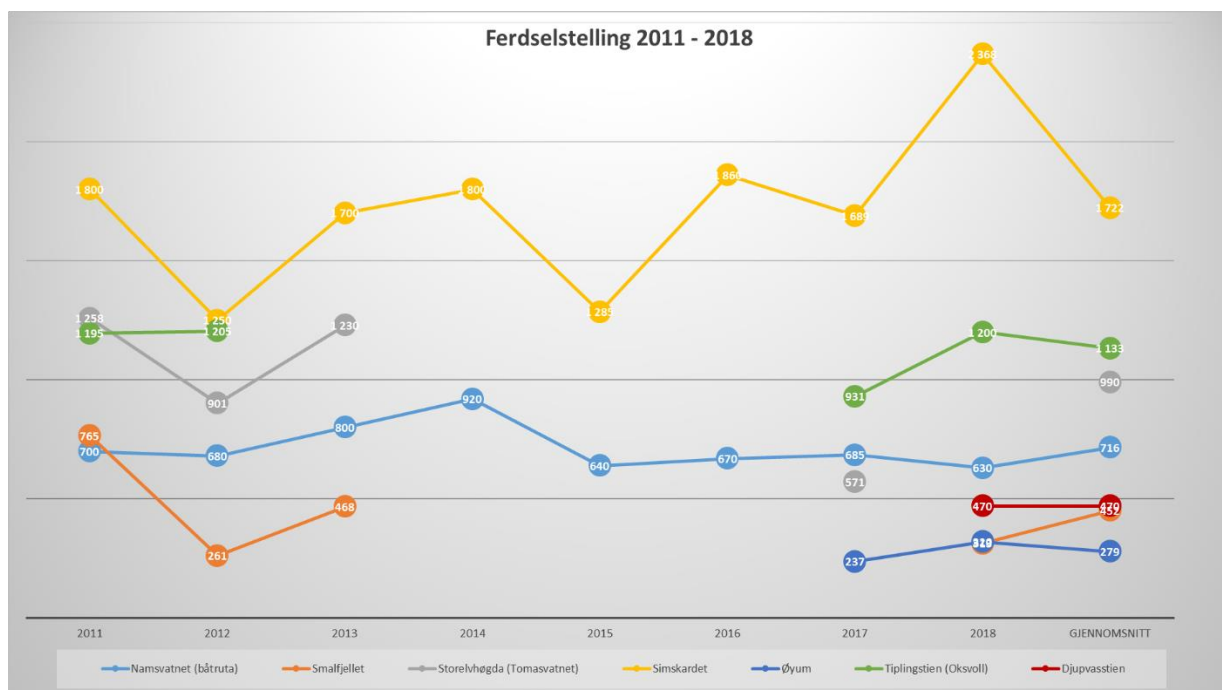
Ferdseststillingene viser at antall besøkende i sommersesongen har vært stabilt de årene tellingene har pågått. Årlige svingninger styres i hovedsak av vær- og føreforholdene. Er det sen vår med mye snø og flomstore elver ser en at antall besøkende blir lavere ift. tørre somre med mye fint vær.

Det finnes ingen data for ferdselen i vinterhalvåret, erfaringsmessig er det størst ferdsel i april og mai. Vær- og føreforhold er også her den viktigste faktoren for hvor stor den årlige trafikken blir. I tillegg ser en at vinterstengingen av Stekenjokkveien på svensk side reduserer tilgjengeligheten og dermed antall besøkende. Vegen åpnes normalt i begynnelsen av juni. Hvis det åpnes for ny gruvedrift på Stekenjokk vil dette medføre helårsåpen vei og en helt annen tilgjengelighet til østlige deler av nasjonalparken.

En stor del av de som går Norge på langs går gjennom Børgefjell. Det finnes ingen gode data over hvor mange besøkende dette utgjør, men inntrykket er at antallet har vært økende de siste årene.

De som selger jakt- og fiskekort gir tilbakemelding om nedgang i kortsalget over en lengre periode, de har inntrykk av at langt færre driver med jakt og fiske og er mer interessert i vandring. Noe som også har fremkommet i bruksanalyse reindrift der reindrifutøverne har inntrykk av endring i bruksmønster fra jakt og fiske til vandring og toptpturer.

Bruken av innfallspporter er beskrevet i rapporten fra brukerundersøkelsen¹⁰ i 2017

¹⁰ [Rapport brukerundersøkelse 2017](#)

2.8 Brukerundersøkelse

I 2017 ble det gjennomført brukerundersøkelse¹¹ i Børgefjell nasjonalpark. For å tilegne seg ny og relevant kunnskap om bruken av nasjonalparken ble det innhentet informasjon ved hjelp av kortfattede selvregistreringskort utplassert ved innfallsportene og populære rasteplasser inne i nasjonalparken, ferdselstellere på utvalgte stier og en oppfølgende, web-basert spørreundersøkelse.

Det ble samlet inn svar fra 776 brukere fra selvregistreringskassene og 168 svar fra etterundersøkelsen. Totalt var det plassert ut seks svarkasser. I tillegg var det mulig å fylle ut svarkort på skyssbåten som går til og fra Storelva og ved to utleiehytter ved Orvatnet. En svakhet med selvregistreringsundersøkelsen var at den i liten grad fanget opp besøkende som går inn fra svensk side (Stekenjokk). I dette området finnes det ingen bestemt innfallsport og ingen klare stier/ferdselsveier som brukes.

I tabell under presenteres nøkkelinformasjon om brukerne som har deltatt på brukerundersøkelsen i Børgefjell nasjonalpark sommeren 2017. Et kjennetegn ved de som besøker Børgefjell nasjonalpark er at de har reist langt for å komme til området. De fleste som tar seg inn i nasjonalparken velger å overnatte her, hvorav telt og lavvo er de mest benyttede overnattingsalternativene. Gjennomsnittlig turlengde for de som er på flerdagstur i Børgefjell er i overkant av fem dager.

Brukerundersøkelsen ble gjennomført i 2017 vha. selvregistreringskasser

Antall respondenter 776 i kasseundersøkelse / 168 i etterundersøkelse			
Andel nordmenn (n=768)	83 %	Antall nasjonaliteter* (n=768)	16
Andel førstegangsbesøkende (n=766)	43 %	Lokalt bosatte** (n=768)	13 %
Varighet dagstur (gj.snitt timer) (n=322)	5,15	Andel som er med på organisert tur (n=769)	4 %
Varighet flerdagstur (gj.snitt dager) (n=426)	5,05	Andel som går både på og utenfor sti (n=168)	83,3 %
Andel som overnatter i nasjonalparken (n=741)	57 %	Andel som går bare på sti (n=168)	13,7 %
Kvinneandel (n=772)	39 %	Andel som alltid går utenfor sti (n=168)	1,8 %

Kilde: Basert på selvregistreringsundersøkelse og etterundersøkelse gjennomført sommeren og høsten 2017. *Ikke medregnet norske respondenter **Personer som er bosatt i Grane, Hattfjelldal, Namsskogan eller Røyrvik.

¹¹ [Rapport fra brukerundersøkelse i Børgefjell nasjonalpark sommeren 2017](#)

I brukerundersøkelsen ble hver respondent vurdert langs en purismeskala. Dette følger samme fremgangsmetode som er gjort i brukerundersøkelser i andre nasjonalparker. En purismeskala sier noe om brukernes preferanser for tilretteleggingstiltak og hvorvidt en ønsker å møte på andre mennesker når enn er på tur. Lavpurister er de som ønsker mye tilrettelegging og synes det er hyggelig å møte andre mennesker på tur, mens høypurister setter pris på lite tilrettelegging og muligheter til å ferdes uforstyrret fra andre mennesker. Resultatene fra brukerundersøkelsen konkluderer med at Børgefjell tiltrekker seg svært mange høypurister sett i forhold til andre verneområder. 31 prosent av de besøkende faller innunder gruppen som defineres som høypurister, mens 27 prosent av respondentene defineres som mellompurister. 42 prosent av respondentene defineres som lavpurister.

Hovedtyngden av skjøtselstiltak med klopplegging er gjort utenfor eller i ytterkant av verneområdet

De aller fleste besøkende (97,6 %) visste at Børgefjell er vernet som nasjonalpark før de besøkte området. Videre er det i underkant av tre av fire respondenter som oppgir at vernestatusen var av betydning for at de besøkte området. De besøkende har jevnt over høy kunnskap om regler for atferd i nasjonalparken. Dette kan ha sammenheng med at de fleste besøkende leser seg opp om området før de besøker Børgefjell. 65 prosent av respondentene i etterundersøkelsen oppgir at de hentet informasjon om Børgefjell i forkant av besøket. De aller fleste respondenter syntes det var uproblematisk å finne god informasjon om området. Enkelte respondenter presiserer imidlertid at det hadde vært ønskelig med mer informasjon om elve- og bekkekryssing i verneområdet, herunder informasjon om hvorvidt og hvor det finnes broer eller klopper som gjør kryssing av vannløp enklere.

Børgefjell nasjonalpark er et naturområde med relativt lite tilrettelegging i form av tydelige stier, informasjonsskilt, klopper og oppvarmede hytter. I etterundersøkelsen uttrykker også de besøkende en tilfredshet med forvaltningen av nasjonalparken og graden av tilrettelegging. Et annet funn fra brukerundersøkelsen er at forvaltningsmyndigheten treffer godt med de prioriteringene de gjør når det kommer til hvilke tilretteleggingstiltak en satser på.

Respondentene uttrykker at de tilretteleggingstiltakene som er viktigst for dem når de er på tur også er de tilretteleggingstiltakene som er av høyest kvalitet i Børgefjell. Allikevel finnes det enkelte forbedringsmuligheter hvis en skal tro respondentene. De besøkende uttrykker at forvaltningsmyndigheten kan bli enda flinkere til å informere brukerne ved hjelp av informasjonstavler ved innfallsportene og skilt som angir avstand og retning.

I sentrale deler av Børgefjell er det ingen tilrettelegging med merkede stier, skilting eller bruer

Totalt sett virker forvaltningen å være godt tilpasset verneformålet for nasjonalparken og den brukergruppen som besøker Børgefjell i dag. De besøkende er en gruppe mennesker som ønsker å

oppleve uberørt natur og lite forstyrrelser fra andre besøkende. Til tross for at mye av friluftslivet som utøves i Norge har blitt mer avansert når det gjelder bruken av teknisk utstyr og tilrettelegging som er mulig, viser de besøkende til Børgefjell en svært stor interesse for tradisjonelt friluftsliv. Dette inkluderer fotturer og høstingsfriluftsliv. Det er svært få av respondentene som oppgir at de har interesse for moderne eller motoriserte friluftslivsaktiviteter. Forvaltningsmyndigheten i Børgefjell har tidligere uttrykt en bekymring for at nye friluftslivsformer skal kunne stå i konflikt med området verneformål (Fylkesmennene i Nordland og Nord-Trøndelag, 2009):

Den generelle samfunnsutviklingen har også innvirkning på friluftslivet. I dag ser man en rekke nye aktiviteter som er mer orientert mot sport og prestasjon. De nye aktivitetene krever i mange tilfeller økt tilrettelegging. Hvis denne typen aktiviteter får utvikle seg uten påvirkning fra forvaltningsmyndigheten, kan de komme i konflikt med verneformålet for nasjonalparken. Utfordringen vil derfor være å utvikle friluftslivsaktivitetene i en miljøvennlig retning. For å oppnå en slik utvikling vil tilrettelegging for det enkle friluftslivet basert på naturopplevelser være hovednøkkelen.

Basert på funnene fra brukerundersøkelsen virker det ikke til å være en tydelig konflikt mellom de besøkendes bruk av verneområdet og verneformålet for nasjonalparken. Børgefjell nasjonalpark tiltrekker seg mennesker som setter det enkle friluftslivet høyt - hvor naturopplevelser står i sentrum. Fra brukerundersøkelsen fremgår det at de besøkende viser en sterk skepsis til å liberalisere reglene for bruk av verneområdet.

2.8.1 Organisert friluftsliv

I verneområdene er det i dag liten grad av organisert friluftsliv i form av guiding og organiserte turer. Det som lettes kan defineres som organisering av friluftsliv er salg av jakt- og fiskekort. I tillegg er det 6 utleiehytter og 3 åpne hytter/buer i verneområdene. Området på Trøndelagssiden er statsallmenning hvor allmenningsretten er gjeldende uten at denne går på bekostning av vernet. Det er også etablert noen fjelltrimposter i ytterkanten av verneområdet.

Omfanget av organiserte ferdsel i Børgefjell er lite.

Alle innfallsporter ligger utenfor verneområdet.

Enkelte aktører har gjennom årenes løp forsøkt å etablere tilbud med organiserte aktiviteter i Børgefjell. Erfaringene så langt er at det har vært vanskelig å få til varige tilbud med organiserte turer/aktiviteter i verneområdene. En del aktører oppgir at verneforskriften er en utfordring ved at det må søkes om dispensasjon for slik virksomhet i perioden 1. mars t.o.m. 31. juli. Dette gir for liten forutsigbarhet ift. markedsføring, planlegging og booking av aktiviteter/turer ut fra en usikkerhet om det gis dispensasjon.

Et annet moment ift. å arrangere organiserte aktiviteter som guidede turer, ridning, villmarkscamper er at Børgefjell er et tøft og utfordrende område. Snøen kan enkelte år ligge til begynnelsen av juli, elvene er store og uforutsigbare ift. vannføring og høsten kommer tidlig, dette gir en kort sommersesong med et begrenset tidsvindu for organiserte aktiviteter på barmark. Mangelen på veier og bruer i nasjonalparken medfører også at det er utfordrende å få til en kostnadseffektiv drift av slik virksomhet.

Børgefjell appellerer i hovedsak til brukergruppen som ønsker å oppleve villmark og som vil ferdes alene eller i mindre grupper. Disse er da som oftest ikke interessert i å delta på organiserte turer/aktiviteter.

Summen av at dagens brukere som hovedregel ikke ønsker å delta på organiserte aktiviteter og at Børgefjell er et utfordrende område å ferdes i for mindre fjellvante personer er kanskje forklaringen på at en del av aktørene som har forsøkt seg i Børgefjell har slitt med å få deltagere på sine aktiviteter. De siste årene ser en ofte at annonserte turer har blitt avlyst pga. ingen/liten påmelding. I tillegg er det rimelig å anta at klimaendringene med mer uforutsigbare vær- og føreforhold vanskeliggjør slik virksomhet i årene som kommer.

Utenfor verneområde er det en del aktører som driver med tilrettelagte aktiviteter som elvepadling, kiting, snøscooterutleie, radonee, toppturer ol.

Et svært begrenset antall lag og organisasjoner arrangerer turer i området, disse trenger ikke søke dispensasjon. Denne virksomheten foregår i svært begrenset grad med ca. 2 – 3 årlige turer pr. år. Ofte er det toppturer som er aktiviteten

Øst for nasjonalparken, på svensk side er det flere organiserte og tilrettelagte reiselivsaktiviteter med utgangspunkt i Stekenjokkveien. Her arrangeres guidede turer, grottevandring, mountainbike-turer, kiting, skitrening, snøscooterløyper mm.

Børgefjellskolen har også benyttet områdene i Simskardet i sin leirskolevirksomhet, men det meste av aktiviteten foregår utenfor verneområdet.

Om en eventuell endring i verneforskriften med åpning for mer kommersielle aktiviteter uten søknad vil medføre økt aktivitet er usikkert ut fra de naturgitte forhold.

2.9 Kunnskap om reiseliv

Over flere år har det vært dialog med lokalt reiseliv, hovedsak mot enkeltaktører eller gjennom kommunalt tiltaksapparatet. Den beste kunnskapen om lokalt reiseliv innehas av den enkelte kommune som har oppdaterte oversikter over aktørene i egen kommune. Gjennom et samarbeid som nasjonalparkkommune kan dialogen med næringene i regionen styrkes.

Fra forvaltningens siden har det vært tatt flere initiativ ift. lokalt reiseliv, primært gjennom kommunalt tiltaksapparat. I 2015 arrangerte nasjonalparkstyret Børgefjell rundt hvor alle aktørene ble invitert til en 2-dagers rundtur rundt Børgefjell der aktørene besøkte hverandre og fortalte om hverandres tilbud.

Reiselivet i regionen kan grovt deles i 2 grupper.

- «E6 turistene». På gjennomreise til eller fra Nord-Norge med bil, buss eller bobil i sommersesongen. Oppholder seg forholdsvis kort tid i regionen da formålet er gjennomreise. Svært få av disse besøker nasjonalparkene. Kan overnatte i område og besøke destinasjonene langs E6 som Laksforsen, Nordlandsporten, Namsskogan familiepark og veikroer/kafeer. Noen få antas å ta avstikkeren til Hattfjelldal eller Røyrvik. Kystriksveien er populært alternativ for denne gruppen som benyttes den ene veien på reisen. Helgelandskysten og Namdalskysten er populære

Børgefjell er et viden kjent for sine fiskevann med stor og fin ørret

områder som er mye markedsført og som dermed har stor oppmerksomhet hos de besøkende. Det er lite tilrettelegging og informasjon langs E6 som informere disse turistene om at de passerer 2 nasjonalparker.

- «Regionturisten» Har Børgefjellregionen som hovedmål for reisen og oppholder seg derfor flere dager i kommunene rundt Børgefjell. Reiser oftest med bil, bil med campingvogn eller bobil. Besøker lokale aktiviteter og severdigheter. Ofte interessert i natur og friluftsliv samt kultur og matopplevelser. De som besøker nasjonalparkene har dette som hovedmål for turen og kombinerer denne svært sjeldent med andre aktiviteter (brukerundersøkelse 2017)

2.9.1 Reiselivsstrategi Nordland

Visjonen for reiselivsstrategi for Nordland (NFK) er: Mat, kultur og natur! Nordland skal levere opplevelser i verdensklasse. Besøkende i Nordland skal møte bærekraftige reiselivsdestinasjoner med kvalitet i alle ledd. Målet for strategien er: Samarbeid og nyskaping skal bidra til bærekraftige reiselivsbedrifter og lokalsamfunn.

Reiselivsstrategien trekker også fram en del tiltak som skal gjennomføres og som vil kunne påvirke nasjonalparken. Det skal skiltes til blant annet nasjonalparkene. Reiselivsarena Nordland skal utvikles som møteplass med vekt på å utvikle opplevelsesnæringen. Utvikle konsepter innen sykkel, vandring, samisk reiseliv og aksene Værnes – Bodø med fokus på Nordlandsbanen som opplevelsesprodukt. Tilrettelegge for økt verdiskaping i opplevelsesnæringene med utgangspunkt i kultur, kunst, historie og tradisjoner fra Nordland. Bidra til etablering av en arena for aktører innen naturbaserte opplevelser for å sikre en koordinert utvikling mellom offentlige forvaltere (eks. nasjonalparker) og opplevelsesnæringene.

2.9.2 Reiselivsstrategi Trøndelag

Visjonen for reiselivsstrategi for Trøndelag er: verdifulle opplevelser i Trøndelag gjennom kvalitet, samhandling og mangfold.

I reiselivsstrategien er det satt følgende mål:

- Trøndelag skal i perioden fram til 2020 ha en vekst både i samlet reiselivsomsetning og antall overnattinger som er større enn landsgjennomsnittet
- Trøndelag skal fremstå som et bærekraftig reisemål, og utviklingen av næringen skal legge til rette for levedyktige lokalsamfunn, gode og stabile arbeidsplasser og økonomisk levedyktige reiselivsbedrifter samtidig som miljøperspektivet ivaretas
- Trøndelag skal fremstå tydeligere som reisemål
- Trøndelag skal utvikle flere helhetlige reiselivsprodukter
- Trøndelag skal bli en aktiv bruker av og premissgiver for nasjonale satsinger innen reiseliv, og en viktig samarbeidspartner for nasjonale reiselivsbedrifter
- Trøndelag skal bli et viktig reisemål for turister som benytter direkte utenlandske flyruter, og Trondheim Lufthavn skal ha en vekst i antall direkteruter på linje med de andre store flyplassene i Norge
- Utvikling av Trøndelag som reisemål skal ha et helårsperspektiv

I strategidokumentet pekes det på at natur- og kulturlandskapet er en viktig kilde til opplevelser og at landbrukets utmarksområder og jakttradisjoner er viktige ressurser. Trøndelag har mange attraktive naturområder for fjellvandring, jakt og fiske. Villmark, natur, verneområder og nasjonalparker som Børgefjell mfl. har et betydelig utviklingspotensial i reiselivssammenheng forutsatt en bærekraftig utvikling. Det er en utfordring å legge til rette for mer kommersielt reiseliv knyttet til regionens naturressurser og verneområder samtidig som natur- og kulturhistoriske verdier ikke forringes. Utfordringene ligger i en større grad av tilrettelegging og utvikling av gode og markedsrettede produkter som er tilgjengelige og salgbare i et marked.

I reiselivsstrategi Trøndelag foreslås det å stimulere til produktutvikling som styrker Trøndelag som reisemål for temaferier knyttet til Trøndelags naturlige ressursgrunnlag, blant annet aktive naturopplevelser, verneområder, nasjonalparker og randsoner til disse.

2.9.3 Reiselivsaktører rundt nasjonalparken

Tilbydersiden består av mange små aktører som tilbyr overnatting, bespisning, jakt, fiske eller andre naturbaserte aktiviteter. Disse driver ofte sin virksomhet i kombinasjon med annen næringsvirksomhet. I tillegg er det noen store aktører som har mye besøk som Namsskogan familiepark, Nordlandsporten og Laksforsen hvor hovedtyngden av besøkende er E6 turistene som nødvendigvis ikke er så interesserte i nasjonalpark.

I regionen satses det også på turisme gjennom hyttebygging. I Røyrvik er bla. Børgefjellsenteret en destinasjon med mange hytter bygd opp ift. vinteraktiviteter. Skorovass fjellandsby i Namsskogan kommune er under etablering med mål om å etablere 1.000 nye hytter. I Fiplingdalen i Grane kommune er det ca. 400 fritidsboliger.

Det finnes noen få aktivitetstilbydere i regionen som tilbyr guidede turer, rafting, padling, kiting, hundekjøring ol. Disse tilbyderne opererer i svært liten grad i verneområdene.

I områdene øst for nasjonalparken, på svensk side er det flere reiselivsaktører som tilbyr ulike typer aktiviteter med utgangspunkt i Stekenjokkområdet som grenser til Børgefjell. Det meste av aktiviteten skjer utenfor nasjonalparken, men i enkelte tilfeller ser enn at aktiviteten kommer inn på norsk side. På svensk side er det tilbud om helikoptertransport som også benyttes av besøkende i Børgefjell som flys inn til grensen.

2.9.4 Destinasjonsselskap

Ved at Børgefjell nasjonalpark ligger i to fylker er det flere destinasjonsselskapet som markedsfører området. Helgeland Reiseliv er et samlet destinasjonsselskap for hele Helgeland, med reklame for området og muligheter for booking mm. Flere av aktørene rundt nasjonalparken er samarbeidspartnere, i tillegg til at kommunene er med.

På trøndelagssiden er Visit Namdalen en aktør som markedsfører namdalsregionen inkludert nasjonalparken med tilhørende kommuner, aktiviteter og tilbydere.

2.9.5 Nøkkeltall for turisme i regionen

De mest besøkte turistattraksjonene nær verneområdet er langs E6. Namsskogan Familiepark har over flere år ligget på ca. 50.000 besøkende mens Laksforsen i Grane kommune ligger på ca. 60.000 besøkende pr. år. Nordlandsporten er også et punkt hvor mange veifarende stopper og har derfor mye besøk i sommersesongen.

Ut over dette finnes det lite data om besøket i regionen utover at en ser en vis økning i trafikken i området.

2.9.6 Nasjonalparken som turistattraksjon

Børgefjell nasjonalpark er kjent som villmarksparken ved at området er lite tilrettelagt med få tekniske installasjoner, området har mange sjeldne og truede dyrearter hvor fjellreven er den meste profilerte.

Området er også et yndet mål for sportsfiskere pga. sine gode fiskebestander med stor ørret. Brukerundersøkelsen viser at over 80% av de besøkende er nordmenn som ikke er bosatt i en av Børgefjellkommunene, noe som tilsier at området er nasjonalt attraktivt besøksmål.

Børgefjell er først og fremst et attraktivt besøksmål for de som ønsker å oppleve unik natur og enkelt friluftsliv. Nasjonalparken har lite fokus hos E6-turisten, men en ser at området har fått større oppmerksomhet hos utenlandske besøkende. Det som overrasket i svarene fra brukerundersøkelsen er at de utenlandske besøkende i nasjonalparken ikke ønsket mer tilrettelegging, de besøkte området nettopp fordi de anså dette som urørt område.

2.10 Kunnskap om næringsvirksomhet i nasjonalparken

Den største næringsvirksomheten i nasjonalparken er sørsamisk tamreindrift.

I tillegg drives det utmarksnæring i form av salg av jakt- og fiskekort samt hytteutleie. Det leies ut båter i enkelte vann. Statskog er eneste grunneier i verneområdet. Arealene på trøndelagssiden er statsallmenning og forvaltes etter fjellovens bestemmelser av fjellstyrer

Noen mindre aktører har sporadisk arrangert organiserte turer inn i området, men omfanget av dette anses som minimalt.

Over Namsvatnet i Røyrvik kommune er det båtrote som har sitt trafikkgrunnlag med transport av turister inn til Børgefjell nasjonalpark.

Ut over dette er det ikke næringsvirksomhet i nasjonalparken.

2.11 Sammenstilling og situasjonsanalyse av kunnskap

Kunnskapsgrunnlaget for nasjonalparken og landskapsvernområdet er godt. Med de supplerende undersøkelsene som er blitt foretatt har man gode kunnskap om så vel verneverdier som bruk og brukere.

Dagens ferdsel i Børgefjellområdet er beskjeden sammenlignet med andre nasjonalparker i Norge. Ferdselen er i hovedsak konsentrert om perioden fra medio juli til utgangen av august, i tillegg er perioden april - mai et tidspunkt med økt ferdsel. Det en ser er at vær- og føreforhold i stor grad påvirker antall besøkende.

Kunnskapsgrunnlaget viser at enkelte områder av nasjonalparken tåler økt besøk

uten at det vil true verneverdiene, dette avhenger av når på året ferdselen foregår. Det er i områder hvor en tidligere har gjennomført skjøtselstiltak med klopplegging som har størst potensiale for økt ferdsel.

Gjennom bruksanalyse reindrift er det fremkommet at dagens besøk i nasjonalparken er akseptabelt for den sørsamiske tamreindriften, men at en økning i volum ikke er forenlig med bærekraftig reindrift. Dette under forutsetning av at det ikke åpnes for nye ferdselsformer og at ferdselen skjer etter dagens mønster. En dreining av ferdsel til sårbare perioder og områder vil medføre en merbelastning for reindriften som også kan påvirke verneverdiene negativt.

Topografien i Børgefjellområdet tilsier at ferdsel i verneområdene vil være begrenset også i framtida. Det er ingen veier inn nasjonalparken med det resultat at det kreves en fysisk innsats for å komme til området. Vann og elver fungerer også som en barriere for mange besøkende. Dette samsvarer også med de

Børgefjell oppleves som villmark pga. fraværet av tekniske installasjoner og en unik natur.

ønskede brukeropplevelsene for de som besøker Børgefjell som ønsker seg områder med lite tilrettelegging og villmarkspreget natur som det er utfordrende å ferdes i. Derimot kan det være et potensiale for økt besøk i ytterkantene av nasjonalparken samt områdene utenfor.

Simskardrunnen er et eksempel på et slikt tilbud hvor de besøkende går en runde i Simskardet etter tilrettelagt sti. De kan da gå fra parkeringsplassen og inn til Simskardet på den ene siden av elva for så å returnere til parkeringsplassen på andre siden av elva. Det er tidligere etablert flere bruer i området. Dette er et vakkert område som gir en god opplevelse av villmark, de er så vidt innenfor verneområdet. Her kan en utvikle tilbudene videre og evt. tilrettelegge for at lokalt reiseliv kan bruke området som en del av sitt tilbud.

Et annet eksempel er båtruta på Namsvatnet hvor en kan tilrettelegg mer for dagsturer hvor de besøkende er noen timer i ytterkanten av nasjonalparken for så å bli transportert tilbake med overnatting og bespisning hos lokale tilbydere. Hvorvidt de to ovennevnte er realiserbare er selvfølgelig avhengig av at det finnes lokale aktører som ser potensialet i aktivitetene, forvaltningen kan ikke ha noen annen rolle utover å være tilrettelegger.

Skyssbåten på Namsvatnet transporterer besøkende til søndre deler av Børgefjell

Børgefjell er et viktig område for truede og sårbare arter, spesielt er hekke- og yngletiden en sårbar periode hvor det er viktig å unngå forstyrrelser. Med hensyn til dette er det i enkelte områder ikke ønskelig med mer ferdsel i perioden 1. mars til 31. juli.

Nye ferdselsformer som sykling, kiting, randonee ol kan påvirke verneverdiene negativt ved at det åpner for flere besøkende i nasjonalparken og at disse får lengre rekkevidde en tradisjonelle fjellvandrere har, spesielt gjelder dette de østlige områdene som er lett tilgjengelig fra svensk side. En evt. liberalisering av verneforskriften vil her påvirke trykket og vil ikke være forenlig med målet å rendyrke Børgefjell som en villmarkspark.

Midtvinters er det lite ferdsel i Børgefjell, men april – mai er et populært tidsrom for de som ferdes på ski.

Alle kommunene rundt Børgefjell vurderer å bli nasjonalparkkommune under merkevaren, Røyrvik fikk sin godkjenning høsten 2018. De andre kommunene arbeider for tiden med forankringen lokalt. Dette kan gi en situasjon hvor nasjonalparkforvaltningen og kommunene arbeider felles under merkevaren med tilhørende verdier. Dette vil videre danne grunnlag for fellesprosjekt som det er viktig at nasjonalparkstyret deltar i, dette kan være etablering av informasjonspunkt, viewpoint, turstier, vertskapskurs osv.

3 Mål og strategiske grep

Hovedmålet i besøksstrategien for Børgefjell/Byrkjve nasjonalpark er å sikre og ta vare på verneverdiene i nasjonalparken. Dette fordi verneverdiene også er besøks- og opplevelsesverdiene som etterspørres jfr. brukerundersøkelsen. Ved å ta vare på, og forvalte området ihht. formålet med vernet bevares særpreget til glede for den enkelte besøkende og for kommende generasjoner.

Delmål:

- En skal beholde og rendyrke merkevaren Børgefjell som opplevelsen av «villmark» med få tekniske installasjoner og liten grad av tilrettelegging. Tyngre tilretteleggingstiltak utover nødvendige skjøtselstiltak gjennomføres ikke i nasjonalparken.
- Merkevaren Børgefjell skal være et alternativ til majoriteten av norske nasjonalparker. Da som et område med lite ferdsel, ingen rødmerkede stier eller turistforeningshytter. Merkevaren Børgefjell skal kommunisere at dette er et område hvor de besøkende er overlatt til seg selv, at en må ha kunnskap og utstyr til å takle tøffe forhold.
- Bidra til å gi de besøkende gode opplevelser gjennom god kvalitet på innfallsporier, startsteder og utkikkspunkt. Dette også for å gi en opplevelse av nasjonalpark.
- Tilrettelegging for økt lokal verdiskapning gjennom reiseliv og handel skal skje utenfor nasjonalparken. Dette også med grunnlag i at det meste av infrastruktur ligger utenfor verneområdet. Den lokale verdiskapningen skal skje med utgangspunkt i merkevaren Norges nasjonalparker.
- I verneformålet er det nedfelt at ivaretagelse av naturgrunnet i nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Besøksstrategien skal ivareta dette ved å legge opp til at økt aktivitet skal skje utenfor nasjonalparken tilknyttet eksisterende infrastruktur.
- Samarbeide med kommunene om å legge til rette for økt lokal verdiskapning gjennom nasjonalparkkommunestatusen. Kommuner som er nasjonalparkkommune prioriteres spesielt i besøksstrategien.
- Arbeide for at nasjonalparkkommunenes besøksstrategier er i tråd med nasjonalparkens besøksstrategi.
- Være en aktiv part i informasjonsarbeidet om verneområdet ved bruk av merkevaren Norges nasjonalparker. Da både via internett, som er den mest brukte kilde jfr. brukerundersøkelsen, med nye brosjyrer og informasjonsplakater. Informasjonen skal utformes i tråd med besøksstrategien for området. Viktig mål for informasjonsarbeidet skal være å gi besøkende korrekt informasjon som også ivaretar verneverdiene. Ved å bruke merkevaren er målet å bli hovedkilden til informasjon som også kommunene, lokale bedrifter og destinasjonsselskaper kan benytte.
- Bidra til at området blir et attraktivt besøksmål med grunnlag i merkevaren Norges nasjonalparker og merkevaren Børgefjell. Dette gjennom samhandling med nasjonalparkkommunene, næringsaktørene i regionen, tilgrensende nasjonalparkstyrer, besøkscenter og destinasjonsselskaper.
- Bevissthet om at det vil bli økt ferdsel og trykk på området som følge av internasjonale- og nasjonale reiselivstrender. Besøksstrategien må ta høyde for at det vil bli økt ferdsel til området uansett strategiske grep hvor økt slitasje, økt forstyrrelser og mer forsøpling kan bli resultat. Gjennom en aktiv besøksstrategi må det være et mål å forebygge negative effekter av økt ferdsel i området.

3.1 Strategiske grep

Det er et mål å rendyrke «merkevaren» Børgefjell som et «villmarksområde» for erfarne fjellfarere jfr. brukerundersøkelsen. Ut fra dette er det et strategisk grep å videreføre Børgefjell som ett område uten tilrettelegging hvor det kreves erfaring og godt utstyr for å ferdes. Strategien blir å appellere til denne brukergruppen ved ikke å tilrettelegge for økt ferdsel i sentrale deler av nasjonalparken.

Børgefjell er benevnt som fjellrevens rike og er et område for den har overlevd på naturens premisser uten støttetiltak

Dette betyr at tilrettelegging for flere besøkende og økt lokal verdiskaping må skje i ytterkanten eller utenfor verneområdene. Da også med bakgrunn i at det meste av infrastrukturen i dag ligger utenfor verneområdet og at det er i disse områdene en på en mest mulig kostnadseffektiv måte kan etablere nye aktiviteter/tilbud. Etersom utviklingen tyder på at det uansett vil bli økt ferdsel og trykk som følge av internasjonale- og nasjonale reiselivstrender vil det være viktig å overvåke utviklingen og at det utvikles tilbud og aktiviteter utenfor verneområdet for å gi gode opplevelser og bedre vern. For å overvåke utviklingen er det viktig å videreføre ferdselstillinger på innfallsportene og å få styrket ressursen til verneområdeoppsyn.

Strategien med tilrettelegging utenfor verneområdet vil også være i henhold til verneformålet som sier at en skal bevare et stort naturområde tilnærmet fritt for tekniske inngrep, med store villmarkspregede områder.

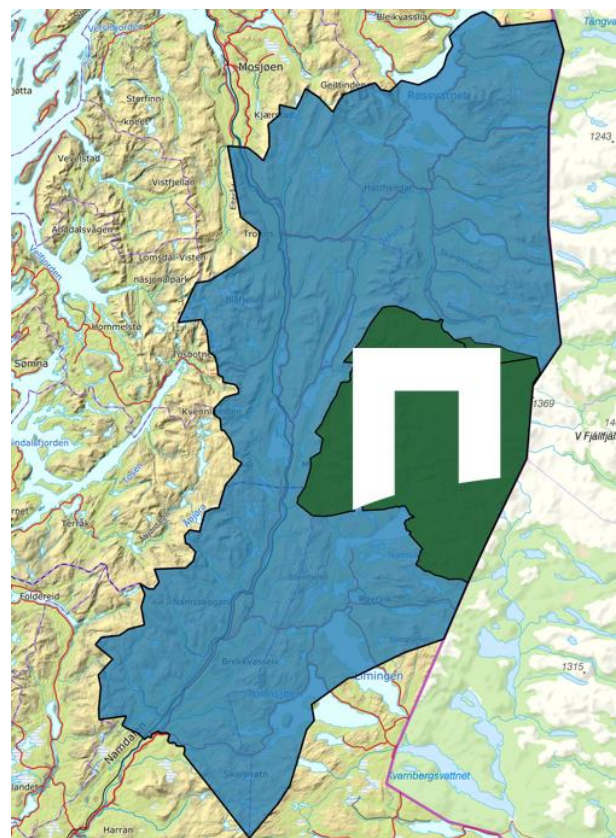
3.1.1 Nasjonalparkkommuner

Et viktig strategisk grep for å nå målene er god samhandling med kommunene rundt Børgefjell gjennom nasjonalparkkommunestatusen.

Ved å arbeide for at alle kommunene blir nasjonalparkkommuner under merkevaren Norges nasjonalparker vil en arbeide med de samme verdiene som ligger i kriteriene. Kommunene vil gjennom statusen ha felles mål om flere besøkende, bedre vern og økt lokal verdiskaping gjennom merkevaren.

Reiseliv og turisme er et viktig satsningsområde for alle kommunene, noe som bla fremgår av kommunale næringsplaner, kommunene har også gitt tilbakemelding om at det primært er ønskelig at økt lokal verdiskaping skal skje utenfor verneområdene, i lokalsamfunnene der det allerede er infrastruktur til å betjene besøkende. Og at evt. videre utvikling skjer i disse områdene.

En hovedsatsning utenfor verneområdene vil også gi et bedre vern av verneområdene.

Kommunene rundt Børgefjell kan samarbeide som nasjonalparkkommuner med Børgefjell nasjonalpark som fellesnevner

Nasjonalparkforvaltningen bør derfor arbeide aktivt for at alle kommunene velger å bli nasjonalparkkommuner og at det etableres et fellesskap omkring dette med felles mål og tiltak. Da vil det også være enklere å felle fokus på kundereisen Børgefjell hvor en kan se på aktiviteter/opplevelser på tvers av kommune og fylkesgrenser. Gjennom et slik samarbeid vil en kommunisere ut mer tydelig at dette er en region med Børgefjell i sentrum.

3.1.2 Kanalisering av ferdsel og satsing på innfallsporter

I forvaltningsplanen fra 2009 står følgende:

«Når kommunene utformer sin fremtidige reiselivspolitik opp mot Børgefjell/Byrkije nasjonalpark må det legges til grunn at nødvendige, infrastrukturelle tekniske tiltak som for eksempel reiselivsnett med tilhørende aktiviteter, lokaliseres utenfor nasjonalparken. For mange typer reiseliv er det ofte et samspill mellom nasjonalparken og de tilgrensende områdene, og tilrettelegging for reiseliv må sees i sammenheng for hele området, også de områdene som ligger utenfor nasjonalparken. Reiselivsnett utenfor nasjonalparken lokaliseres slik at press mot de mest sårbare delene/tidsrommene i nasjonalparken unngås (f.eks. kalvingsområder for rein). En konsentrasjon av reiselivsaktører, og bruk av definerte innfallsporter, gjør at man unngår at det etableres flere mindre innfallsporter til nasjonalparken og vil være med på å kanalisere ferdsel. På denne måten fanger man opp flere brukere på færre steder, noe som vil være positivt, så vel kommersielt som naturfaglig»

Gjennom prosessen med utarbeidelse av besøksstrategi er det ikke fremkommet kunnskap som tilsier endringer av målene i forvaltningsplanen. Konklusjonen er fortsatt at det skal satses på tilrettelegging på innfallsporene og at evt. kanalisering av ferdsel skjer omkring disse. I forvaltningsplanen er det 6 definerte innfallsporene som alle ligger utenfor verneområdene, disse kan tilrettelegges med infrastruktur for besøkende. Videreutvikling av disse vil være et viktig strategisk grep, da med tilrettelegging med nye informasjonstavler og skilting ihht. merkevaren Norges nasjonalparker.

Innfallsporene skal i utgangspunktet ha en enkel standard som signaliserer at Børgefjell er et lite tilrettelagt område, men tiltak som gjennomføres skal ha høy kvalitet. En ser derfor ikke nødvendigheten av å etablere infrastruktur i form av servicebygg med innlagt vann og strøm på innfallsporene. Slik anlegg kan heller etableres i tilknytning til utkikkspunkt utenfor verneområdet i samarbeid med andre aktører.

Simskardet er den mest besøkte innfallsporene i sommersesongen

På innfallsporene er det skilting til turmål i området, dette er et tiltak som de besøkende ønsker mer av jfr. brukerundersøkelsen

I tillegg til de 6 spesifiserte innfallsporene i forvaltningsplanen er det i tillegg en rekke startsteder som benyttes som utgangspunkt for turer i Børgefjellområdet. Selv om en i strategien sier at disse ikke skal tilrettelegges som innfallspore kan det her være viktig å gi målrettet informasjon til de besøkende. Ikke bare om Børgefjell som vernet område, men også informasjon om sørsamisk reindrift jfr. innspill i bruksanalyse reindrift. Dette gjelder spesielt på svensk side hvor nasjonalparkforvaltningen ikke kan ha innfallsporer. Fra Stekenjokkvegen på svensk side er det flere lokasjoner som benyttes som startpunkt for turer i Børgefjell, her må det søkes samarbeid med svenske myndigheter om å få satt opp informasjonstavler ol.

3.1.3 Sørsamisk tamreindrift

I bruksanalyse reindrift er det sett på hvilken påvirkning økt ferdsel og nye ferdselsformer kan ha for reindriften. Konklusjonen er at dagens nivå er akseptabel, men at en økning i ferdselen og nye ferdselsformer vil medføre utfordringer for tamreindriften. Et strategisk grep er å skape bevissthet omkring momentene som har fremkommet i bruksanalysen og benytte denne i planleggingen av tiltak og i forvaltningen av områdene. Det viktigste tiltaket vil være informasjon til de besøkende og at disse gjøres kjent med tematikken, noe som må skje i samarbeid med næringen selv som kjenner bruken av områdene til ulike årstider.

Kalvmerking er reindriftsårets største begivenhet

3.1.4 Informasjon

Informasjonsarbeid er et av de viktigste strategiske grep nasjonalparkforvaltningen skal gjøre. Da med å gi rett informasjon til rett besøkende med et tydeligere brukerperspektiv i informasjon slik at det blir lettere for besøkende å finne informasjon om området, aktiviteter mm.

Fra brukerundersøkelsen er det avdekket at de fleste finner informasjon om området på internett før reisen foretas, ofte i godt til før reisen starter og som en viktig del av beslutningsprosessen. I dag er det mange aktører som informerer om Børgefjell. Her er kommunene, destinasjonsselskaper, tilbydere, interesseorganisasjoner i tillegg til sosiale medier og turapper aktører som har informasjon om Børgefjell. Det er nødvendigvis ikke mangel på informasjon som er problemet, men at informasjonen er riktig, entydig og oppdatert. Ikke minst vil det være viktig at informasjonen er i tråd med besøksstrategien.

Her vil det derfor være et viktig strategisk grep at nasjonalparkforvaltningen, sammen med nasjonalparkkommunene tar en aktiv rolle som

Børgefjell er et viktig område for reindrift, både i historisk perspektiv og i dag. Et stort antall kulturminner viser at det har vært reindrift i området i flere hundre år.

Området er fortsatt viktig for den sørsamiske reindriften og kulturen, og mange av dagens aktiviteter som jakt, fangst og fiske, er knyttet til dette. I nasjonalparken er det i dag både norsk og svensk reindrift som drives med moderne hjelpemidler.

Som besøkende, vis hensyn og helse:

- Hold hunden i leide. Rein kan opplette en løpende hund som et rovdyr på jakt.
- Hvis du ser betende reinsdyr, må du gjøre en omvei rundt dyrene.
- Hvis du kommer i kontakt med en fisk, må du sette deg ned og vente til fisken har passert.
- Din varen er det viktigste, og reisen er spesielt viktig. Vis ekstra hensyn og omsorg områdene.

Nylt ryper av den våre reisen, bruk sikkerhet.

Børgefjell is an important area for reindeer husbandry, both from a historical perspective as well as today. A large number of cultural monuments show that there has been reindeer husbandry in the area for hundreds of years.

The area remains important for Southern Sami reindeer husbandry and culture, and many of today's activities such as hunting, trapping and fishing are linked to this. Today in the national park, both Norwegian and Swedish reindeer husbandry is carried out with the use of modern mechanical aids.

As a visitor, pay attention and remember:

- Keep dogs on leids. Reindeer can perceive a running dog as a predator out hunting.
- If you see grazing reindeer, you must make a detour around the animals.
- If you come into contact with a herd, sit down and wait until the herd has passed.
- In spring, it is calving time, and the reindeer are particularly vulnerable. Show extra consideration and avoid the area.

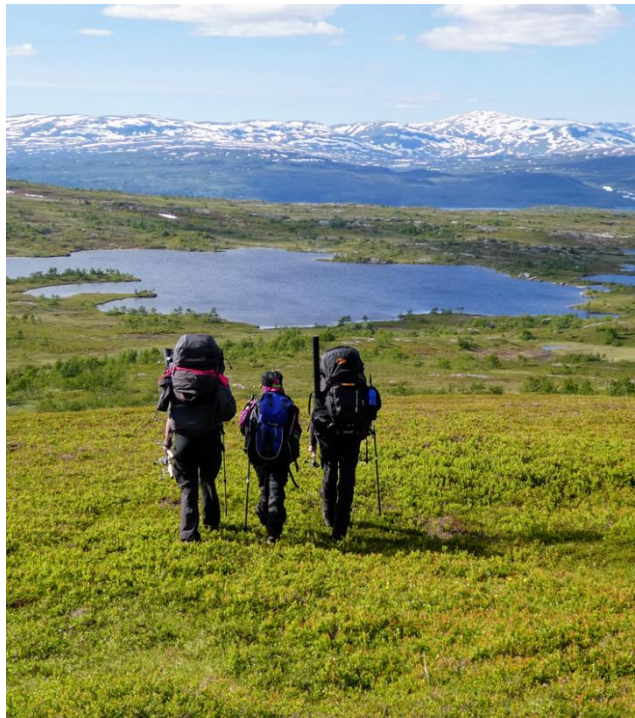
Temaplatk om reindrift i Børgefjell

informasjonskilde gjennom utarbeidelse av hjemmesider, facebookside, brosjyrer, digitale informasjonspunkter mm. ved å bruke merkevaren som avsender. Dette materiellet/inholdet skal da kunne benyttes av andre aktører på sine informasjonsplattformer.

Informasjonen skal da utarbeides som en viktig del av kundereisen, derfor må det søkes samarbeid med aktørene innenfor lokalt næringsliv og destinasjonsselskaper.

For den erfarne fjellvandreren er en tur i Børgefjell en unik og storslagen opplevelse. I brukerundersøkelsen svarer denne gruppen at de ikke ønsker mer tilrettelegging, her er det primære å gå alene i flere dager uten å treffe andre mennesker og få en opplevelse av villmark som er det sentrale. De er opptatt av det enkle tradisjonelle friluftslivet og er lite opptatt av moderne friluftslivsaktiviteter.

For den uerfarne kan Børgefjell være et for krevende område som de ikke har forutsetninger for å besøke ut fra fysiske forutsetninger, erfaring og utrustning. I informasjonsarbeidet er det viktig å være bevist dette og heller bidra til at de uerfarne som er på jakt etter unike opplevelser får tilrettelagte opplevelser utenfor verneområdet. En finner i stor grad de samme kvalitetene utenfor nasjonalparken som innenfor. Områdene utenfor nasjonalparken gir dermed de samme opplevelsene, forskjellen er at disse områdene er nærmere infrastruktur i form av vegger, mobildekning, overnatting og handel.

På godværsdager gir Børgefjell fantastiske opplevelser

Informasjonsbehovet kan for området deles opp i tre:

- Turist på gjennomreise: I hovedsaken det som benevnes som «E6-turisten» på tur til/fra Nord-Norge. Trenger informasjon gjennom veiskilting, informasjonstavler, digitale tjenester etc. om at de er i et nasjonalparkområde og hvordan besøke dette. Her kan en vise til innfallsporter med infrastruktur, utkikkspunkt, informasjonssentre ol. Aktuelle informasjonspunkt kan være: Hattfjelldal sentrum, Susendal, Trofors, Laksforsen, Nordlandsporten, Namsskogan sentrum, Namsskogan familiepark, Børgefjellsenteret, Røyrvik sentrum. Da det er 2 nasjonalparker i området er det viktig med samkjøring av strategi og tiltak på dette punktet.

For å få en vellykket opplevelse må besøkende kunne sendes til et enkelt besøksmål. Målsettingen for å drive denne typen informasjon til ei gruppe som i dag i svært liten grad er «bruker» av nasjonalparken er ikke å få flere inn i selve nasjonalparken, men å kunne være en bidragsyter til lokal reiselivsutvikling. Derfor kan det være en fordel at informasjonspunktene etableres i tilknytning til innfallsportene til nasjonalparkkommunene hvor det også informeres ved bruk av merkevaren.

- Dagsbesøkende: Varierende grad av erfaring og behov for tilrettelegging. Trenger tilpasset informasjon til ulike grupper: Hytte-Hilde, Topptur-Trine, Familie-Fredrik, Fiske-Frank, Utsikts-Ulla, Setter-Stian og Sverige-starteren. Disse gruppene trenger framfor alt informasjon om hvor de finner turmål som passer dem og informasjonsplakater på startsted. Tilrettelegging skal skje i ytterkant eller utenfor verneområdet.

- Langturgåerne/villmarkingen. Ønsker informasjon for planlegging på forhånd av reise. Tips til turer/rutevalg og informasjon om snøforhold/vannføring mm. Ønsker ikke tilrettelegging. Internett vil her være det viktigste mediet og et viktig verktøy for å kommunisere ut besøksstrategien (ift. verneverdier, tamreindrift, båndtvang, hekke- og yngletid mm). Dette er hovedgruppen av de som besøker nasjonalparken.

3.1.5 Bidra til lokal verdiskaping

Nasjonalparkforvaltningen skal være en bidragsyter med å tilrettelegge for økt lokal verdiskaping gjennom de tiltak som planlegges. Dette gjennom å skape god infrastruktur bestående av informasjon og besøksmål. Et viktig bidrag er samarbeid med kommunene rundt Børgefjell, de kommunene som viser spesielt initiativ gjennom å bli nasjonalparkkommune prioriteres med oppfølging hvor det arbeides frem konkrete tiltak. Eksempel på konkrete tiltak er etablering av viewpoint, informasjonspunkt, arrangement ol.

Kommunene og lokalsamfunnet rundt Børgefjell er de viktigste aktørene for å få til økt lokal verdiskaping med mål om at økt besøk og økt verdiskaping skal skje utenfor verneområdet i tilknytning til etablert infrastruktur. Gjennom nasjonalparkkommunestatusen skal kommunene bruke merkevaren på lik linje med nasjonalparkstyret og det er viktig at partene samarbeider om dette for å kommunisere ut som en felles enhet.

Gjennom statusen vil en få etablert samarbeidsfora på tvers av fylkesgrense og mellom forvaltningsorgan som vil gi positive effekter hvor alle parter drar i samme retning. Derfor er det viktig at nasjonalparkstyret fortsatt er en aktiv part i å få etablert et samarbeid mellom kommunene. Gjennom dette vil en også se muligheten for å samkjøre besøksstrategier.

Godt vertskap i alle ledd er en viktig forutsetning for å lykkes med å gi gode opplevelser for de besøkende og skape forståelsen for vernet. Her kan nasjonalparkforvaltningen bidra med kunnskap ifb. med å arrangere vertskapskurs, ved opplæring av turistverter, utarbeidelse av kommunale besøksstrategier ol. Et strategisk grep her er å være aktiv på tilbudssiden.

Besøksstrategi

4 Tiltaksplan¹²

Konkrete forslag til tiltak utarbeides etter at besøksstrategien er vedtatt og godkjent. Dette for å få tiltak som er i tråd med endeling strategi. Eksempel på tiltak er nevnt i strategidokumentet og kan omhandle følgende:

- Implementere merkevarestrategien for Norges nasjonalparker på alle møtepunkt mellom besøkende og nasjonalparken.
- Samarbeid gjennom nasjonalparkkommunestatusen – fellestiltak for oppfyllelse av kriterier for bruk av merkevaren.
- Kartlegge og avklarer hvilke tilretteleggingstiltak som skal gjennomføres på eksisterende møteplasser mellom nasjonalparken og besøkende. Prosjektet skal omfatte både stistarter, utkikkspunkt, informasjonspunkt, brosjyrer, plakater og hjemmesider/sosiale media med fokus på kundereisen og godt vertskap.
- Konkret samarbeidstiltak med næringslivet som vertskapskurs, informasjonsmøter ol.

Tiltak	Finansiering	Hvem gjennomfører	Samarbeidsaktører	Gjennomføringsperiode	Merknad

¹² Tiltaksplanen rulleres årlig etter de retningslinjene som besøksstrategien og forvaltningsplanen gir.

Børgefjell/Byrkije nasjonalpark

Norges nest eldste nasjonalpark, opprettet i 1963 er et sagnomsust fjellområde på grensen mellom Nordland og Trøndelag. Opplevs som villmark, men er også et gammelt sørsamisk kulturlandskap som byr på mange mektige sanseintrykk.

I Børgefjell er du stort sett alene med naturen og opplevelsene. Her er det lite som er tilrettelagt i form av hytter, broer eller merka stier. Børgefjell er et eldorado for ørretfiske med sine mange elver og vatn.

Kontaktinformasjon

Telefon: 74 16 80 82

E-post: fmtlpost@fylkesmannen.no

Post: Postboks 2600, 7734 Steinkjer

Besøksadresse: Næringshuset i Røyrvik, Stadionveien 6, 7898 Limingen

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2019/1688-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 28.01.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	4/2019	01.03.2019

Høringsuttalelse fra Byrkije nasjonalpaarkheståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre på revideringen av konsesjonene for reguleringen av Øvre Namsen.

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarkheståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre avgir følgende høringsuttalelse til revideringen av konsesjonene for reguleringen av Øvre Namsen:

Børgefjell/Byrkije nasjonalpark ble opprettet i 1963, utvidet i 1973 og 2003. Utvidelsen i 2003 ble fastsatt ved kgl.res. av 29. august 2003 og medførte at 10 kilometer av elva Namsen nå er vernet som nasjonalpark. Utvidelsen medførte også at 6 kilometer av strandlinjen til Namsvatnet grenser mot nasjonalparken. Nasjonalparkstyret mener dette må hensynstas spesielt i fastsetting av nye konsesjonsvilkår ettersom områdevernet ikke var forutsatt på konsesjonstidspunktet, og at hensikten med en revidering nettopp er å justere for endringer i konsesjonsperioden.

Nasjonalparkstyret mener at følgende punkter må innarbeides i ny konsesjon eller utløse krav til tiltak gjennom standardvilkårene:

- Økt minstevannføring i øvre deler av elva Namsen for å gjenskape en mer naturlig vannføring i nasjonalparken, dagens krav til minstevannføring på Bjørnstad flyttes til utløp Namsvassdam. Økt vannføring vil redusere gjengroing langs elva og igjenslamming i elva.
- Opprydding i reguleringssonen som danner grense til nasjonalparken. Dette av praktiske hensyn men også ift. estetisk betydning for verneområdet.
- Sikringstiltak mot erosjon og utrasing i grensen mot verneområdet. Manøvreringen av Namsvatnet medfører skader i nasjonalparken på grunn av erosjon, dette oppstår spesielt når vannstanden er ved HRV eller høyere og vann står innover i verneområdet. Tilsvarende oppstår erosjonsskader ved rask heving/senkning av vannstand. Erosjon truer i dag verneverdier i nasjonalparken.
- Tilrettelegging for friluftsliv gjennom etablering og drift av brygger/landingsplasser til verneområdet. Reguleringen legger hindrer i bruken av området og bryggeanlegg kan kompensere for problemet og lette bruken. På reguleringstidspunktet så en ikke for seg dagens bruk i reiselivssammenheng og for friluftsliv. Anleggene vil først og fremst kunne rette opp skader og ulemper for allmenne interesser som bruker nasjonalparken.
- Overvåkning og nødvendig sikring mot at ørekyte spres inn i nasjonalparken, dette både oppstrøms og nedstrøms Namsvatnet. Ørekyte er en fremmed art som truer verneverdiene i

Børgefjell nasjonalpark, det er stor sannsynlighet for at ørekyten har kommet til Namsvatnet på grunn av reguleringen og nasjonalparkstyret mener derfor regulanten må ta ansvar for å hindre videre spredning.

Begrunnelse

Reguleringen av Namsvatnet påvirker verneverdiene i Børgefjell nasjonalpark, da både i grenseområdet til nasjonalparken og i elva Namsen som går i verneområdet. Nasjonalparkstyret mener regulanten må sette inn avbøtende tiltak som retter en del av skadene reguleringen har påført området.

Saksopplysninger:

Norges vassdrag og energidirektorat har i brev av 14.11.2018 sendt revisjonsdokument for Øvre Namsen i Grong, Røyrvik, Lierne og Namsskogan kommuner på høring. Det vil si konsesjonene til NTE for reguleringen av Namsvatn, Vekteren, Tunnsjøen og norsk regulering av Limingen. Samlet utgjør disse konsesjonene store reguleringsinngrep i området med bl.a. overføring av vannet fra Namsvatn til annet vassdrag før det går tilbake til Namsen via Tunnsjøen.

Bakgrunnen for revisjonen er krav fra Grong, Røyrvik og Lierne kommuner og føringer fra NVE. Kravet medfører at Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE) har utarbeidet revisjonsdokument som bl.a. beskriver reguleringene og vurderer de ulempene man er kjent med.

Høringsfrist er 1. mars 2019.

Generelt om revisjon av vilkår

Det er normalt fastsatt vilkår når det er gis tillatelser/konsesjoner for tiltak i vassdrag. Konsesjonsvilkårene regulerer blant annet forholdet mellom konsesjonæren og allmenne interesser. Det er bare for tillatelser etter vassdragsreguleringsloven og industrikonsesjonsloven at det foreligger lovhjemmel til å revidere vilkårene. OEDs retningslinjer ligger til grunn for behandlingen av revisjonssaker. (https://www.nve.no/media/2274/retningslinjer-for-revisjon_25mai_siste.pdf)

Hovedformålet med en revisjon er å bedre miljøforholdene i regulerte vassdrag. Kjernen i en revisjon vil være å avveie dette formålet opp mot formålet med selve konsesjonen, som er kraftproduksjon. Revisjonsadgangen er ment å innebære en modernisering eller ajourføring av konsesjonsvilkårene, blant annet når det gjelder miljø. Revisjonen skal også gi anledning til å oppheve vilkår som har vist seg urimelige, unødvendige eller uhensiktsmessige.

I nyere konsesjoner er det innført standardvilkår som gir hjemmel for å kunne pålegge ulike miljøtiltak. NVE innfører dagens standardvilkår i samtlige revisjoner. Det gir mulighet til å pålegge regulanten miljøtiltak uten konsekvenser for energiproduksjon.

Det er bare konsesjonsvilkårene som kan revideres, ikke selve konsesjonen, som for eksempel høyeste regulerte vannstand (HRV) og laveste regulerte vannstand (LRV). Privatrettslige forhold omfattes ikke, og normalt omfattes heller ikke økonomiske vilkår.

Revisjonen gir mulighet til å sette nye vilkår for å rette opp skader og ulemper for allmenne interesser som har oppstått som følge av reguleringene. Dette er særlig aktuelt ved skader og ulemper som ikke var forutsatt på konsesjonstidspunktet eller som i dag vurderes annerledes som følge av endrede samfunnsforhold og verdsetting av miljøkvaliteter.

Nasjonalparkstyret har behandlet sak om revisjon av konsesjonene to ganger tidligere, dette i sammenheng med at Røyrvik kommune ba om innspill til krav til revisjon.

I styremøte 28.05.2014 sak 2014/19 gjorde styret følgende vedtak

«Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre avgir følgende foreløpige uttalelse:

Nasjonalparkstyret ser positivt på at det åpnes for å komme med forslag til konkrete tiltak ifb. med revideringen av reguleringsbetingelsene for Namsvatnet. Styret ønsker å komme med forslag på tiltak som ivaretar verneverdiene i og omkring nasjonalparken. Det bes om utsatt frist for endelig tilbakemelding da det er behov for å foreta en kartlegging av berørte områder feltsesongen 2014.

Begrunnelse

Før endelig innspill på konkrete tiltak gis må oppdatert kunnskap om status i berørte områder skaffes. Dette gjelder spesielt de områdene av elva Namsen som går innenfor nasjonalparken»

I styremøte 22.10.2014 sak NP-28/2014 gjorde styret følgende vedtak:

Byrkije Nasjonalpaarkhkeståvroe/ Børgefjell nasjonalparkstyre avgir følgende uttalelse til revideringen av betingelsen for regulering av Namsvatn:

- *Det må stilles krav til opprydding i reguleringssonen som danner grense til nasjonalparken. Dette både av praktiske hensyn men også ift. estetisk betydning for verneområdet.*
- *Det må gjennomføres sikringstiltak mot erosjon og utrasing i grensen mot verneområdet.*
- *Det må stilles krav om tilrettelegging på brygger/landingsplasser til verneområdet.*
- *Det må stilles krav om overvåkning og nødvendig sikring mot at ørekyte spres inn i nasjonalparken, dette både oppstrøms og nedstrøms Namsvatnet.*

Begrunnelse

Reguleringen av Namsvatnet påvirker verneverdiene i Børgefjell Nasjonalpark, da både i grenseområdet til nasjonalparken og i elva Namsen som går i verneområdet. Nasjonalparkstyret mener regulanten må sette inn avbøtende tiltak som retter en del av skadene reguleringen har påført området.

Den største direkte fysiske påvirkningen den omtale reguleringen har innenfor nasjonalparken er i Namsen. Ca. 10 km av elva Namsen er innenfor nasjonalparken (fig. 1). Etter utbyggingen av «den store overføringen» blir stor deler av vannet fra Namsvatnet overført til Limingen via tunell til Vekteren. Dette betyr at den naturlige vannføringen nedstrøms Namsvatnet er kraftig redusert. Noe som har medført tørrlagt elveleie og gjengroing. I noen områder er det bygd terskler for å kompensere dette. Området er derfor aktuelt å fokusere på ift. å fremme evt. forslag på tiltak, f. eks økt minstevannføring, skogrydding eller andre skjøtselstiltak som vil ivareta verneverdiene.

I området fra Orvasselva til Storvika i Store Namsvatnet går nasjonalparkgrensa i strandsonen, dette utgjør en lengde på ca. 6 km. Det kan være naturlig å se på evt. tiltak i dette området ift. opprydding, tilrettelegging og erosjonshindring. Erosjonen skjer innenfor nasjonalparkgrensen og er derfor en trussel for verneverdiene. Utover dette påvirker ikke reguleringen direkte på arealene innenfor nasjonalparken, men Namsvatnet er en viktig innfallsport til Børgefjell og påvirker i stor grad inntrykket besøkende får av parken. God tilrettelegging av landingsplassene rundt Namsvatnet er derfor viktig for å bedre inntrykket samt ivareta sikkerheten til besøkende.

Figur 1 Kartutsnitt som viser Namsens løp innenfor nasjonalparken

Figur 2 Nasjonalparkgrensen lang strandsonen øst i Namsvatnet

I august 2014 ble det gjennomført befaring lang Namsen. Befaringen ble gjennomført på strekningen fra Storfossen i Namskroken og opp til Helvetesfossen. Strekningen innbefatter 2 terskler som er bygd av regulanten som sikrer vannspeil over en større område. Befaringen ble gjennomført i periode med mye nedbør og større vannføring.

Inntrykket langs elva er at gjengroingen langs elvekanten er stor, de naturlige flommene som tidligere rensket elva er borte, vannstanden er lavere gjennom hele året. Dette medfører en reduksjon i verneverdiene. Det er også påvist ørekyte i Namskroken som da har vandret nedstrøms Namsvatnet.

Figur 3 Gjengrodd elveleie i Namsen

Når det gjelder tersklene er disse tekniske inngrep i parken, disse er etablert i flate deler av elva og sikrer vannspeil som danner lengre sammenhengende flyer. Det er planer om å etablere terskel lengre opp i Namsen (Kariflyan), men dette blir utenfor verneområdet.

Figur 4 Terskler nedstrøms Nerflya

Det er også gjennomført befaring i områdene av Namsvatnet som danner grense mot verneområdet. Her er det en reguleringszone som påvirker verneverdien i og rett utenfor grensen. Skogryddingen før reguleringen av Namsvatnet var mangelfull, noe som medfører at det flere plasser ligger store mengder trevirke i strandsonen. Dette burde ha vært ryddet. Ellers er det en del erosjon i strandsonen som medfører utgliding langs nasjonalparkgresene, dette gjelder spesielt ved bekke/elveos.

Vedlegg:

- Brev av 14.11.2018 fra NVE - Høring av revisjonsdokument for Øvre Namsen i Grong, Røyrvik, Lierne og Namsskogan kommuner.
- Høringsdokumentene ligger på denne lenken:
<https://www.nve.no/konsesjonssaker/konsesjonssak?id=7243&type=V-1>

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 14.11.2018

Vår ref.: 201304260-15

Arkiv: 315 /139.Z

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Frank Jørgensen

Tlf/e-post: 22 95 94 31/frjo@nve.no

Høring av revisjonsdokument for Øvre Namsen i Grong, Røyrvik, Lierne og Namsskogan kommuner

NVE sender med dette revisjonsdokument for reguleringen av Øvre Namsen på offentlig høring.

NVE har i brev av 27.4.2018 vedtatt at vilkårene for følgende konsesjoner skal revideres:

- Regulering av Tunnsjøen. Kgl. res. av 29.10.1942, stadfestet 24.01.1947
- Regulering av Namsvatnet. Kgl. res av 25.06.1948
- Overføring av avløpet fra Namsvatnet gjennom Vekteren til Limingen og videre til Tunnsjø, og til å regulere Vekteren og å foreta en ytterligere regulering av Limingen. Kgl. res. av 10.07.1959
- Tilleggsregulering av Vekteren. Kgl. res. av 21.12.1962.

På bakgrunn av krav fra Grong, Røyrvik og Lierne kommuner og føringer fra NVE har Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE) utarbeidet et revisjonsdokument som bl.a. beskriver reguleringene og vurderer de ulempene man er kjent med. Revisjonsdokumentet legges nå ut til offentlig høring.

Revisjonsdokumentet og høringsuttalelsene til dette vil utgjøre en viktig del av grunnlaget for å fastsette reviderte vilkår.

Revisjonsdokumentet er tilgjengelig på NVEs internettside www.nve.no/konsesjonssaker. For å snevre inn søket velg «Vannkraft» under «Alle typer» og «Revisjon av vilkår» under «Alle sakstyper».

Generell informasjon om revisjon av konsesjonsvilkår finnes på www.nve.no/revisjon. Dersom du ønsker en papirversjon kan du kontakte Bjørn Høgaas på tlf 906 424 71 eller e-post:

Bjoern.hoegaas@nte.no.

Vi ber Grong, Røyrvik, Lierne og Namsskogan kommuner om å kunngjøre saken på sine hjemmesider og legge to eksemplarer av revisjonsdokumentet til offentlig gjennomsyn på servicetorg/sentralbord i kommunene fram til **1. mars 2019**. Det ene eksemplaret av revisjonsdokumentet kan om nødvendig lånes ut for kortere tid (2-3 dager). Det andre må ikke fjernes fra utleggingsstedet.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst

Vangsvieien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Høringsuttalelser sendes fortrinnsvis via [sakens side](#) på www.nve.no/konsesjonssaker. Alternativt kan den sendes som e-post til nve@nve.no, eller i brev til NVE - Konsesjonsavdelingen, Postboks 5091 Majorstua, 0301 Oslo.

Frist for å sende uttalelse er 1. mars 2019.

Uttalelser eller deler av uttalelser vil bli referert i innstillingen i saken fra NVE til Olje- og energidepartementet (OED). Dersom uttalelsen er lang, er det derfor en fordel om det utarbeides et sammendrag som kan brukes til dette. Høringsuttalelsene er offentlige dokumenter. Sentrale saksdokumenter legges ut på NVEs nettsider.

NVE ber om at Sametinget og andre representanter for samiske interesser i høringsuttalelsen gir tilbakemelding på om dere ønsker konsultasjon i forbindelse med revisjonen.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Frank Jørgensen
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Adresseliste

Mottakerliste:

Fiskeridirektoratet Region Trøndelag
Forum for natur og friluftsliv i Trøndelag
Grong kommune
Lierne kommune
Mattilsynet
Midtre Namdal samkommune
MILJØDIREKTORATET
Namdal Bruk AS
NAMDAL KRAFT AS
Namsenvassdraget Elveierlag
Namsskogan kommune
Namsskogankortet
Namsvatn utmarks- og tiltakslag
Naturvernforbundet
Naturvernforbundet i Namdalen
Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag
Nord-Trøndelag Turistforening
Norges Bondelag
Norges Jeger- og Fiskerforbund
Norges Jeger- og fiskerforbund - Nord-Trøndelag
Norsk Friluftsliv
Norske lakseelver
Røyrvik kommune
Sabima Samarbeidsrådet For Biologisk Mangfold
Sametinget / Samediggi
Statnett SF
Stiftelsen Kunnskapssenter for laks og vannmiljø
Trøndelag fylkeskommune
Østre Namdal Reinbeitedistrikt/ Tjåehkere Sijte

Kopi til:

NTE ENERGI AS

**Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/
Børgefjell nasjonalparkstyre**

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/4516-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 12.02.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	5/2019	01.03.2019

Orienteringer Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe - Børgefjell nasjonalparkstyre møte 1 – 2019

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre tar saken til orientering.

Saksopplysninger

Nasjonalparkforvalter orienterer om aktuelle tema:

- Tildeling av midler til tiltak 2019
- Oppsynssamling 2019
- Arbeide med nasjonalparkkommunestatusen
- Rådgivende utvalg

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/956-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 28.01.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	6/2019	01.03.2019

Søknad om dispensasjon fra vernebestemmelsen for bruk av snøscooter ved snømåling i Børgefjell nasjonalpark – NTE Energi AS

Forvalters tilrådning ihht. arbeidsutvalgets konklusjon i møte 30.01.2019:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre fatter følgende vedtak med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48:

- NTE Energi AS gis dispensasjon fra verneforskriftens § 3 pkt. 6.1 for bruk av snøscooter i forbindelse med snømålinger i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark.
- Dispensasjonen gis for årene 2019, 2020, 2021 og 2022
- Dispensasjonen gjelder en måling på snømålestrekkene N2, N3 og N4 inntegnet på kart datert februar 2009.
- Inn- og utkjøring til snømålestrekkene skal foregå etter fast trase ihht. kart.
- Målingen skal gjennomføres i perioden 1. februar til 15. mars.
- Det kan brukes inntil 3 (tre) snøscootere ved hver måling, og hver måling kan ta inntil 2 dager.
- Måletraseer skal ha en maksimal lengde på fire km per trase.
- Ferdselen skal utføres på en mest mulig skånsom måte med hensyn til dyre- og fugleliv i området.
- Dersom det er rein i området skal det vises spesielt hensyn til denne. Tjåehkere sijte skal varsles i forkant av målingene.
- Før kjøringen gjennomføres skal nasjonalparkforvalter varsles pr. epost.
- Kjørelogg/GPS-spor for hver tur skal sendes nasjonalparkstyret innen 1. mai.

Begrunnelse:

Gjennomføring av tiltaket innenfor rammen av gitte dispensasjon vil ikke stride mot vernevedtakets formål og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Nord-Trøndelag.
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Saksopplysninger

NTE Energi søker i brev av 30.11.2018 om dispensasjon fra vernebestemmelsene for bruk av snøscooter i forbindelse med snømålinger i nedslagsfeltet til Namsenvassdraget. Dette for å få best mulig kunnskap om det potensielle årlige tilsiget for kraftproduksjon. NTE Energi har hatt slik dispensasjon tidligere.

NTE Energi søkte om dispensasjon for bruk av snøscooter til dette formålet første gang i 2008, Fylkesmennene i Nordland og Nord-Trøndelag var forvaltningsmyndighet på dette tidspunktet. I søknaden var det lagt opp til to prøvetakingsperioder pr. år i en femårsperiode, det ble søkt om bruk av inntil fire scootere pr. prøvetakingsperiode som var beregnet til 3-5 dager. Målingen skulle foretas på 8 ulike områder i nasjonalparken ved at det skulle kjøres langs en trase på 2-6 km per område. Bruken av snøscooter var beregnet til 32 dagsverk per år.

Fylkesmannen innhentet uttalelse fra reindriftsforvaltningen ift. tiltakets innvirkning på reindriften. Tilbakemeldingen var at tiltaket var planlagt gjennomført på en tid av året hvor det i utgangspunktet ikke var tamrein i området, men at reinbeitedistriktet måtte kontaktes før gjennomføring.

Fylkesmannen avslø søknaden i brev av 21.02.2008, hensynet til fjellrev og manglende hjemmel i verneforskriften var begrunnelsen for avslaget. NTE Energi påklaget vedtaket og foreslo et prøveprosjekt hvor aktiviteten var nedskalert med langt mindre aktivitet i nasjonalparken.

Fylkesmannen innvilget ut fra dette justert søknad i brev av 17.03.2008 med følgende vedtak:

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk gis med dette dispensasjon for bruk av snøscooter i forbindelse med snømålinger innafor Børgefjell/Byrkije nasjonalpark etter verneforskriftens § 4.

Dispensasjonen for bruk av scooter i forbindelse med snømåling gis på følgende vilkår:

- *dispensasjonen gis for fire år, fra 2008 – 2011, med èn måling per år på to prøveflater innenfor angitt område jfr. vedlagt kart. Inn- og utkjøring til prøveflater må også foregå innenfor det skraverte området og kjøringen skal holdes på et minimum.*
- *målingen skal gjennomføres i perioden 1. februar til 15. mars med unntak av målinger i 2008 der målingen skal være avsluttet innen 1. april.*
- *det kan brukes inntil tre scootere ved hver måling, og hver måling kan ta inntil 2 dager.*
- *måletraseer skal ha en maksimal lengde på fire km per trase.*
- *ferdselen skal utføres på en mest mulig skånsom måte med hensyn til dyre- og fugleliv i området.*
- *dersom det er rein i området skal det vises spesielt hensyn til denne.*
- *kjøreprotokoll skal føres for hver tur og sendes til Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Statens hus, 7734 Steinkjer, med kopi til Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10, 8002 Bodø, innen 1. juni hvert år.*
- *Fylkesmannen forbeholder seg retten til å endre dispensasjonen dersom det skulle bli kartlagt nye sårbare områder innenfor det angitte området i vedlagt kart.*

NTE Energi søkte i 2011 om forlengelse av dispensasjonen fram til 2016. Det ble søkt om bruk av flere snøscootere og nye områder i tillegg til området det var gitt dispensasjon på i 2008. Fylkesmannen ga ny dispensasjon i brev av 15.09.2011, søknadens punkter om utvidet område og bruk av flere snøscootere ble ikke innvilget. Dvs. at dispensasjonen ble gitt på samme område og vilkår som fra 2008.

En av årsakene til at Fylkesmennene i sin tid innvilget søknaden var at dette skulle være et tidsavgrenset prøveprosjekt hvor NTE skulle foreta snømålinger for å få bedre kunnskap, da som

referanse til nedbørsmengde i området utenfor nasjonalparken. Dette for at en på sikt kunne lage modeller for beregning av tilsig basert på målinger utenfor nasjonalparken. Derfor ble det i vedtaket fra 2011 satt vilkår om evaluering. Målet for prøveprosjektet har fra Fylkesmannens side vært at det på sikt ikke skulle være nødvendig med motorferdsel ifb. med snømålinger i nasjonalparken.

NTE Energi hadde dispensasjon til og med 2016. Våren 2017 ble nasjonalparkforvalter kontaktet av NTE Energi da de hadde oppdaget at det var gjennomført snømålinger vinteren 2017 uten gyldig dispensasjon.

Tiltakshaver søkte om ny dispensasjon i brev av 28.11.2017 med samme opplegg som tidligere sesonger med kjøring i de samme strekkene innenfor samme tidsrammene og øvrige betingelser som var gitt i dispensasjonen fra 2011.

Nasjonalparkstyret innvilget søknaden for et år i møte den 13.02.2018. I vedtaket ble det satt følgende vilkår:

- Etter sesongen 2018 skal det foretas en evaluering av prosjektet med mål om å finne alternative områder/snømålestrekk utenfor Børgefjell/Byrkjje nasjonalpark som kan gi tilsvarende data som målingene innenfor nasjonalparken. Dette for at en for etterfølgende år ikke skal ha behov for kjøring i nasjonalparken. Tiltakshaver innkaller forvaltningen til møte for å diskutere innholdet i en slik evaluering.

NTE Energi AS søker i brev av 30.11.2018 på nytt om dispensasjon for 5 nye år. I søknaden tas det initiativ til møte ihht. vilkår i dispensasjon fra 2018. Møtet ble avholdt 30.01.2019 med representanter fra NTE-Energi, Fylkesmannen i Trøndelag og arbeidsutvalget for Børgefjell nasjonalparkstyre.

NTE presenterte resultatene fra evalueringen av tidligere års målinger og konkluderte med at det for dem ikke var mulig å beregne snømengde og potensiell avrenning fra Børgefjell nasjonalpark basert på snømålinger foretatt utenfor verneområdet.

For detaljer fra møtet henvises det til vedlagte møteprotokoll fra arbeidsutvalget.

Partene er nå enige om at prøveprosjektperioden er ferdig og at en nå er i kommersiell virksomhet når det gjelder snømålinger. Dette medfører at en ikke lengre kan gi dispensasjon ut fra at dette er et prøveprosjekt.

I følge § 3, punkt 6.1 i verneforskriften er motorisert ferdsel forbudt på land og i vatn, og i lufta under 300 m. Under punkt 6.2 og 6.3 er det listet opp henholdsvis tiltak som forbudet ikke er til hinder for og tiltak der forvaltningsmyndigheten kan tillatelse til etter søknad. Bruk av snøscooter for å gjennomføre snømålinger er ikke omfattet av disse unntaksbestemmelsene og søknaden må behandles etter naturmangfoldlovens § 48 (dispensasjon fra vernevedtak).

I utgangspunktet skal ikke naturmangfoldlovens § 48 benyttes som unntaksregel for gjentakende aktiviteter/tiltak, dvs. at det ikke skal innvilges flerårige dispensasjoner. Unntaket er at det kan gis flerårig dispensasjon i tilfeller hvor det omsøkte aktivitet har antatt tilnærmet samme virkning på verneverdier/verneformål hvert år og hvor dispensasjonen gis fordi verneforskrifta er mangelfull eller foreldet. Verneforskriften for Børgefjell nasjonalpark er fra 2003. På dette tidspunktet var ikke metodikken med snømåling vha. radar etter snøscooter utviklet med det resultat at det ikke ble tatt inn i verneforskriften som formål som kunne tillates. Hadde verneforskriften blitt utarbeidet i dag er det rimelig å tro at dette formålet hadde blitt tatt inn i verneforskriften og at det dermed kunne gis flerårige dispensasjoner.

En innvilget dispensasjon her vil være kvalifisert for en flerårig tillatelse. Men med grunnlag i at tiltakets virkning på verneverdier og verneformål skal evalueres gis det ikke flerårige dispensasjoner for mer enn 4 år av gangen.

Som grunnlag for beslutningen er søknaden vurdert i henhold til prinsippene i naturmangfoldlovens § 8 til 12.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

Børgefjell er et viktig yngleområde for fjellrev i Norge. Arten er oppført under kategorien CR, kritisk trua på den norske rødlista. Vintersesongen i Børgefjell er ei sårbar tid for fjellreven og unødige forstyrrelser må unngås. Ferdsel med snøscooter vil kunne utgjøre en risiko for unødig forstyrrelse. Det samme gjelder for ulike rovfuglarter som hekker i Børgefjell. Disse forbereder hekking fra mars og utover. En av årsakene til at det ikke ble tillatt med snømålinger i områdene rundt Jengelvatnet og Jengelskardvatnet i søknaden fra 2011 var hensynet til sårbare og truede dyre- og fuglearter. En kan ikke se at det foreligger ny informasjon som endrer dette.

Forvaltningen vurderer at snøscooterferdselen i forbindelse med snømåling i omsøkte omfang i liten grad påvirker verneverdiene negativt. Ferdselen vil kunne virke forstyrrende, men forstyrrelsen vil være kortvarig og forbigående. Imidlertid må ferdselen gjennomføres i angitt tidsrom og angitte områder og omfang for å minimalisere forstyrrelsen på fjellrev og rovfugler. En anser derfor kravet til kunnskapsgrunnlag som oppfylt.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jf naturmangfoldloven § 9.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Den omsøkte ferdselen er i et begrenset omfang slik at den ikke vil medføre noen stor belastning på området. Imidlertid vil det ikke bli gitt åpning for ytterligere utvidelse av bruken av snøscooter til snømåling.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Hvis bruken av snøscooter til snømåling medfører miljøforringelse skal kostnadene til eventuell retting bæres av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Ikke relevant i dette tilfellet.

Vedlegg:

- Brev av 30.11.2018 fra NTE Energi AS - Søknad om bruk av snøscooter til snømåling i Børgefjell nasjonalpark f.o.m vinteren 2018-19.
- Protokoll fra møte i Arbeidsutvalget for Børgefjell nasjonalparkstyre.

Børgefjell nasjonalparkstyre
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Tore Tødås

Søknad om bruk av snøscooter til snømåling i Børgefjell nasjonalpark f.o.m vinteren 2018-19

NTE Energi søker med dette om tilgang med scooter til snøstrekke N 2-3-4 i Børgefjell nasjonalpark i nye 5 år. Formålet er som beskrevet i tidligere søknader. Resultatet av snømålingene er et av flere kilder vi benytter til å optimalisere vannressursene og estimere den kommende vårflommen. Informasjon om vårflommen er viktig for at vi skal kunne ivareta vårt ansvar som regulant.

Vi vil som tidligere bruke tre scootere av HMS-hensyn og for at aksjonen skal kunne utføres så raskt som mulig. Vi planlegger alltid aksjonen i nasjonalparken optimalt med hensyn på utstyr og værprognoser, og vår tilstedeværelse i nasjonalparken varer normalt ca. 5-6 timer en dag. Vi ønsker allikevel å ha muligheten for en dag to om det skulle oppstå tekniske problemer som ikke kan løses i felt, eller at været skulle slå om.

Evaluering av tidligere utførte målinger i og utenfor nasjonalparken

I dispensasjon av 14.02.2018, gjeldende for snøsesongen 2017-18, stilte fjellstyret krav om at NTE før neste sesong skulle gjennomføre en evaluering av prosjektet. Målet med evalueringen var å finne alternative målestrekk utenfor nasjonalparken som kunne gi tilsvarende data som målinger inne i parken.

I e-post av 16.01.2018 la NTE Energi fram en kortfattet argumentasjon for hvorfor vi fortsatt ser et behov for måling i nasjonalparken. Dette var en faglig fundert forklaring som etter vårt syn dokumenterte behovet for måling. På bakgrunn av fjellstyrets ønske om mer detaljert evalueringsrapport, har NTE Energi nå utført en korrelasjonsanalyse på grunnlag av måleresultatene på alle målestrekk i Namdalen.

Før snømålingen i Namdalen ble startet opp ble relevante målestrekk for tilsigsfeltet til Namsvatnet vurdert. Strekk utafor og innafor nasjonalparken ble vurdert med faglig støtte fra spesialister i Sweco, og endte opp med et ønske om å måle på 8 strekk innafor parken. Størstedelen av nedslagsfeltet ligger i nasjonalparken, og da vi kun fikk dispensasjon for scooterkjøring på strekk N2, N3 og N4 var grunnlaget for et kvalitetsmessig godt snømålingsprogram allerede kraftig svekket med hensyn til å dekke

nedslagsfeltets mangfold. Med dette som utgangspunkt anser vi det som lite sannsynlig å kunne erstatte dagens målestrekk N2-3-4 med strekk utafor parken.

Vi har primært gjort korrelasjonsanalyser av snøstrekkene N 2-3-4 mot strekk N1 og N5 i Namsvassfeltet da vi forventet å få det beste samsvaret her. For ordens skyld har vi også sett etter eventuell korrelasjon mellom N 2-3-4 og målestrekk i tilsigsfeltene til Vekteren, Limingen og Tunnsjøen.

Resultatene av analysen viser at korrelasjonen mellom N 2-3-4 og de andre målestrekkene er begrenset og at målingene ikke kan erstattes av målinger utenfor nasjonalparken. Namsvassfeltet er det største og viktigste feltet vi har og god kunnskap om snøforholdene her er derfor av vesentlig betydning for ressursforvaltningen og flomberedskapen. En stopp av målinger på N2-3-4 vil derfor med stor sannsynlighet føre til at snømålingene i Namdalen ikke lengre vil gi oss tilstrekkelig nytte/informasjon til at kostnadene med aktiviteten kan forsvares.

Vi vil gjerne invitere fjellstyret til et møte der vi kan legge fram resultatene fra analysen og diskutere sakens realiteter. Vi ber derfor om at dere foreslår en dag vi kan gjennomføre et slikt møte.

Om det er spørsmål eller behov for avklaringer under behandlingen av søknaden kan disse rettes til Terje Egge på mobil: 92048484 eller e-post: terje.egge@nte.no.

Med hilsen

Jo Langøygard
Avdelingssjef
NTE Energi AS

Terje Egge
Kraftmarked Fagansvarlig Marked
NTE Energi AS

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Møteprotokoll

Utvalg: Arbeidsutvalg for Byrkjje nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre
Møtested: Kommunestyresalen, Namsskogan kommunehus
Dato: 30.01.2019
Tidspunkt: 10:00 – 14:00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Stian Brekkvassmo	Leder	
Bjørn Ivar Lamo	Medlem	
Algot Peder Jåma	Medlem	

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Ingen		

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
------	-----------	---------------

Merknader

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Inge Hafstad	Fylkesmannen i Trøndelag
Tore Tødås	nasjonalparkforvalter

Underskrift:

Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 1/2019	Styresak Dialogmøte med NTE Energi AS angående søknad om dispensasjon fra verneforskriften for Børgefjell nasjonalpark for bruk av snøscooter i forbindelse med snømålinger		2018/956

ST 1/2019 Dialogmøte med NTE Energi AS angående søknad om dispensasjon fra verneforskriften for Børgefjell nasjonalpark for bruk av snøscooter i forbindelse med snømålinger

Behandling:

30.01.2019 ble det gjennomført dialogmøte med NTE Energi, arbeidsutvalget og Fylkesmannen i Trøndelag for å evaluere opplegget med bruk av snøscooter for snømåling i Børgefjell nasjonalpark.

Følgende personer deltok på møtet:

Jo Langøygard	NTE Energi AS
Bjørn Sæther	NTE Energi AS
Zlatko Lasic	NTE Energi AS
Oddvar Elstad	NTE Energi AS
Terje Egge	NTE Energi AS
Inge Hafstad	Fylkesmannen i Trøndelag
Algot Jåma	Arbeidsutvalget for Børgefjell nasjonalparkstyre
Bjørn Lamo	Arbeidsutvalget for Børgefjell nasjonalparkstyre
Stian Brekkvassmo	Arbeidsutvalget for Børgefjell nasjonalparkstyre
Tore Tødås	nasjonalparkforvalter Børgefjell nasjonalpark

Møtet startet med presentasjon av den enkelte deltager

Nasjonalparkforvaltningens presentasjon:

Nasjonalparkforvalter Tore Tødås innledet med å gjennomgå historikken til saken samt de juridiske forhold i vernebestemmelsen og naturmangfoldlovens § 48. Presentasjonen kan oppsummeres med følgende stikkord:

- NTE Energi søkte om dispensasjon første gang i 2008
- Fylkesmennene i Nordland og Nord-Trøndelag var forvaltningsmyndighet på dette tidspunktet.
- Fylkesmennene avsto søknaden.
- Hensynet til fjellrev og manglende hjemmel i verneforskriften var begrunnelsen for avslaget
- NTE Energi påklaget vedtaket og foreslo et prøveprosjekt hvor aktiviteten var nedskalert med langt mindre aktivitet i nasjonalparken og at dette skulle være et prøveprosjekt for å samle data.
- Fylkesmennene innvilget justert søknad
- Naturmangfoldloven avløser naturvernloven og § 4 i verneforskriften 2009
- NTE Energi søker i 2011 om forlengelse av dispensasjonen fram til 2016
- Fylkesmennene gir ny dispensasjon til 2016
- I vedtaket fra 2011 ble det satt tydeligere vilkår om evaluering. Målet for prøveprosjektet har fra Fylkesmannens side vært at det på sikt ikke skulle være nødvendig med motorferdsel ifb. med snømålinger i nasjonalparken.
- 2013 – forvaltningsansvaret for nasjonalparken overføres nasjonalparkstyret (verneforskriften)
- 2017 gjennomførte NTE Energi snømålinger uten gyldig dispensasjon, nasjonalparkstyret valgte ikke å anmelde
- 2018 - søknad om ny dispensasjon for perioden 2018 – 2022 med samme opplegg som tidligere sesonger.
- Søknad innvilget for 2018 med følgende vilkår:
 - Etter sesongen 2018 skal det foretas en evaluering av prosjektet med mål om å finne alternative områder/snømålestrekk utenfor Børgefjell nasjonalpark som kan gi tilsvarende data som målingene innenfor nasjonalparken.
 - Dette for at en for etterfølgende år ikke skal ha behov for kjøring i nasjonalparken.
 - Tiltakshaver innkaller forvaltningen til møte for å diskutere innholdet i en slik evaluering.
- Ny søknad 30.11.2018 om dispensasjon for 5 nye år. NTE Energi tar initiativ til møte ihht. vilkår i tidligere dispensasjon

- Verneforskriften § 3 pkt. 6.1 sier at motorisert ferdsel er forbudt på land og vatn, og i lufta under 300 meter.
- I verneforskriften fra 2003 er det ikke åpning for å gi dispensasjon for omsøkte formål.
- Naturmangfoldlovens § 48 er eneste unntaksmulighet som kan vurderes ift. dispensasjon.
- Tidligere dispensasjoner er gitt med grunnlag i prøveprosjekt med mål om å skaffe data for senere bruk/analyser ift. andre områder.
- Prøveprosjektet må anses som ferdig
- Ingen automatikk i at det gis ny dispensasjon fordi en ikke fikk ønsket resultat/effekt.
- Hjemmel for å gi dispensasjon er en utfordring (mml. § 48)
- Vurderingene skal gjøres ift. tiltakets påvirkning på verneverdiene jfr. § 48.
- Andre utenforliggende forhold/momentene skal i utgangspunktet ikke vektlegges i særlig grad.

NTE Energi sin presentasjon

NTE Energi presenterte resultatene og konklusjonene basert på 10 år med snømåling i nedslagsfeltet. Presentasjonen oppsummeres med følgende punkter:

- Er det mulig å estimere snømengder i Børgefjell uten å måle med snøscooter?
- Er det mulig å prediktere snømengder i Børgefjell på basis av snømålingene utenfor nasjonalparken? Dvs. i området Vekteren, Limingen og Tunnsjøen?
- Har prøvd å finne en matematisk sammenheng mellom snømengder inne i parken og snømengder i området Vekteren, Limingen og Tunnsjøen
- Har utført korrelasjonsanalyse der en sjekker samvariansen mellom ett strekk i forhold til alle de andre.
- Resultatet blir en regresjonsligning, samt en korrelasjonskoeffisient, R². Ved perfekt «match» så vil R² være 1.0, og den er synkende ved dårligere samvarians.
- Snømålingene gjennomføres ved bruk av radar som henger etter snøscooter og snø-prøver for å måle vanninnhold.
- Dataene benyttes til å beregne vanninnhold i snømagasinet og potensiell avrenning til magasinene.
- Daglig kjøres analyser basert på en rekke data som nedbør, temperatur, vind mm. For disse analysene er snømålingene viktige referansepunkt for å korrigere analyse og modeller. Usikkerheten i beregningsmodellene tilsier at en fortsatt er avhengige av målinger i felt til det kommer ny og bedre teknologi, for eksempel satellitt målinger. Finnes for tiden ingen gode teknologiske løsninger som avløser målinger i felt, men det vil komme.
- Resultatene fra de ulike snømålingstrekkene i området er ikke sammenlignbare, variasjonene mellom de ulike områdene og årene er såpass store at det ikke er mulig å prediktere målinger utenfor nasjonalparken som har mindre avvik en 10% ift. snømålingstrekkene på innsiden. Hvis avvikene er over 10% blir kvaliteten/usikkerheten for stor til at dataene kan brukes.
- Hensikten med å få best mulig kunnskap om snømagasinet er å kunne optimalisere produksjonen ift. pris, men også ift. flomberedskap.
- Uten målestrekkene i Børgefjell nasjonalpark vil ikke de andre målingene i området ha verdi. Vil heller ikke være aktuelt å gjennomføre målingene hvis antall strekk reduseres. Er på grensen av det som har verdi med de 3 strekkene som er kjørt siste år, er ønskelig med flere målinger i nasjonalparken for å få bedre data.
- Er også ønskelig å kunne fått tatt målingene senere på vinteren da dette gir bedre data ift. snømengde og vanninnhold.

Oppsummering/konklusjon

- Partene har hatt ulike oppfatning av hva som ligger i begrepet prøveprosjekt hvor NTE Energi har definert utprøving av snøscooter og radar som et prøveprosjekt. Forvaltningen har definert prøveprosjektet ift. å samle data i nasjonalparken som senere kunne brukes som referanse til målestrekk utenfor verneområdet.
- Partene er enige om at prøveprosjektperioden er ferdig og at en nå er i kommersiell aktivitet.

- Forvaltningen kan ha utfordringer ift. bruken av § 48 ettersom dette nå ikke lengre er et prøveprosjekt men tar mer form av å være et varig tiltak frem til det kommer ny teknologi.
- Tiltakshaver poengterer at det fortsatt er viktig å gjennomføre målinger for å få best mulig kunnskap med mål om å optimalisere kraftproduksjonen mest mulig.

Vedtak

Arbeidsutvalget for Børgefjell nasjonalparkstyre tar saken til orientering med følgende kommentarer:

- Arbeidsutvalget for Børgefjell nasjonalparkstyre mener at NTE Energi, med sin redegjørelse i møte har oppfylt vilkår i gitte dispensasjoner om å evaluere prosjektet med snømålinger i Børgefjell nasjonalpark.
- Arbeidsutvalget tar til etterretning at det ikke er mulig å få prediktable data mellom de ulike områdene av såpass god kvalitet at de kan benyttes for beregning av snømagasin i nasjonalparken basert på målinger utenfor verneområdet.
- Arbeidsutvalget tilrår at nasjonalparkstyret innvilger søknad om dispensasjon etter naturmangfoldlovens § 48 med begrunnelsen om at tiltaket ikke påvirker verneverdiene nevneverdig.
- Arbeidsutvalget ber forvalter utarbeide sak til styremøte 27.01.2019.

Enstemmig vedtatt

Forvalters tilrådning:

Arbeidsutvalget tar saken til orientering med følgende kommentarer:

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/20090-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 28.01.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	7/2019	01.03.2019

Søknad om dispensasjon fra vernebestemmelsen for bruk av snøscooter ved snømåling i Børgefjell nasjonalpark – Sydkraft AB/Sweco Norge AS

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre fatter følgende vedtak med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48:

- Sydkraft Hydropower gis dispensasjon fra verneforskriftens § 3 pkt. 6.1 for bruk av snøscooter i forbindelse med snømålinger i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark.
- Dispensasjonen gis for årene 2019, 2020, 2021 og 2022
- Dispensasjonen omfatter en snømåling på snømålestrekkene AB7 og AB8 inntegnet på kart datert 19.01.2018.
- Inn- og utkjøring til snømålestrekkene skal foregå etter fast trase ihht. kart datert 19.01.2018.
- Målingen skal gjennomføres i perioden 15. februar til 15. mars.
- Det kan brukes inntil 3 (tre) snøscootere.
- Ferdselen skal utføres på en mest mulig skånsom måte med hensyn til dyre- og fugleliv i området.
- Dersom det er rein i området skal det vises spesielt hensyn til denne.
- Før kjøringen gjennomføres skal nasjonalparkforvalter varsles pr. epost.
- Kjørelogg/GPS-spor for hver tur skal sendes nasjonalparkstyret innen 1. mai.

Begrunnelse:

Gjennomføring av tiltaket innenfor rammen av gitte dispensasjon vil ikke stride mot vernevedtakets formål og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Nord-Trøndelag.
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

I brev av 07.12.2018 søker Sweco Norge AS, på vegne av Sydkraft Hydropower om dispensasjon fra vernebestemmelsene for bruk av snøscooter i forbindelse med snømålinger i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark.

Tiltakshaver søkte om tilsvarende dispensasjon i 2018. I forkant av søknaden for 2018 var det kommunikasjon mellom forvaltningen og tiltakshaver ift. aktuelle områder og perioder for snømålingene. Opprinnelige ønsket Sweco å gjennomføre snømålinger i langt flere områder enn det som ligger i søknaden for 2019. Østlige deler av Børgefjell har den største tettheten av fjellrevhi og hensynet til dette medførte at mange av de opprinnelige snømålingstrekene ble tatt ut.

Snømålingstrekene en nå sitter igjen med er de minst konfliktfylte ift. truede og sårbare arter.

Søknaden er ikke sendt reindriftsnæringen eller reindriftsforvaltningen til uttalelse. Begge snømålingstrekene omfatter konvensjonsområder hvor AB8 ligger på svensk reinbeite mens AB7 omfatter norsk reinbeiteområde. Länsstyrelsen i Jämtland har behandlet tilsvarende søknad om dispensasjon og har sendt søknaden til Voernese sameby til uttalelse. Länsstyrelsen har innvilget søknaden for perioden 2018 til 2022.

I følge § 3, punkt 6.1 i verneforskriften er motorisert ferdsel forbudt på land og i vatn, og i lufta under 300 m. Under punkt 6.2 og 6.3 er det listet opp henholdsvis tiltak som forbudet ikke er til hinder for og tiltak der forvaltningsmyndigheten kan tillatelse til etter søknad. Bruk av snøscooter for å gjennomføre snømålinger er ikke omfattet av disse unntaksbestemmelsene og søknaden må behandles etter naturmangfoldlovens § 48 (dispensasjon fra vernevedtak).

I utgangspunktet skal ikke naturmangfoldlovens § 48 benyttes som unntaksregel for gjentakende aktiviteter/tiltak, dvs. at det ikke skal innvilges flerårige dispensasjoner. Unntaket er at det kan gis flerårig dispensasjon i tilfeller hvor det omsøkte tiltaket har antatt tilnærmet samme virkning på verneverdier/verneformål hvert år og hvor dispensasjonen gis fordi verneforskrifta er mangelfull eller foreldet. Verneforskriften for Børgefjell nasjonalpark er fra 2003. På dette tidspunktet var ikke metodikken med snømåling vha. radar etter snøscooter utviklet med det resultat at det ikke ble tatt inn i verneforskriften som formål som kunne tillates. Hadde verneforskriften blitt utarbeidet i dag er det rimelig å tro at dette formålet hadde blitt tatt inn i verneforskriften og at det dermed kunne gis flerårige dispensasjoner.

En innvilget dispensasjon her vil være kvalifisert til en flerårig tillatelse. Men med grunnlag i at tiltakets virkning på verneverdier og verneformål skal evalueres gis det ikke flerårige dispensasjoner for mer enn 4 år av gangen.

Som grunnlag for beslutningen er søknaden vurdert i henhold til prinsippene i naturmangfoldlovens § 8 til 12.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

Børgefjell er et viktig yngleområde for fjellrev og arten er oppført under kategorien CR, kritisk truet, på den norske rødlista. Vintersesongen i Børgefjell er ei sårbar tid for fjellreven og unødige forstyrrelser må unngås. Ferdsel med snøscooter vil kunne utgjøre en risiko for unødig forstyrrelse. Det samme gjelder for ulike rovfuglarter som hekker i Børgefjell. Disse forbereder hekking fra mars og utover.

Naturbase, artskart, rovbaser mm er benyttet som kunnskapsgrunnlag for beslutningen. Fjelltjenesten som har oppdraget med overvåkning av fjellrev i Børgefjell har også vurdert forslaget til trasser ut fra sin lokalkunnskap.

Forvaltningen vurderer at snøscooterferdselen i forbindelse med snømåling i omsøkte omfang i liten grad påvirker verneverdiene negativt. Ferdselen vil kunne virke forstyrrende, men forstyrrelsen vil være kortvarig og forbigående. Imidlertid må ferdselen gjennomføres i angitt tidsrom og angitte områder og omfang for å minimalisere forstyrrelsen på fjellrev og rovfugler. En anser derfor kravet til kunnskapsgrunnlag som oppfylt.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jf naturmangfoldloven § 9.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Den omsøkte ferdselen er i et begrenset omfang slik at den på kort sikt ikke vil medføre noen stor belastning på området. Imidlertid vil det ikke bli gitt åpning for ytterligere utvidelse av bruken av snøscooter til snømåling. Ut fra et langsiktig perspektiv er det et mål å redusere motorferdselen i nasjonalparken og at snømålingene derfor gjennomføres utenfor verneområdet.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Hvis bruken av snøscooter til snømåling medfører miljøforringelse skal kostnadene til eventuell retting bæres av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Ikke relevant i dette tilfellet.

Vedlegg:

- Søknad av 29.01.2018 fra Sweco Norge AS om dispensasjon fra vernebestemmelsene i forbindelse med snømåling for kraftverksdrift – Sydkraft Hydropower

Fra: Marchand, Wolf-Dietrich[Wolf.Marchand@sweco.no]

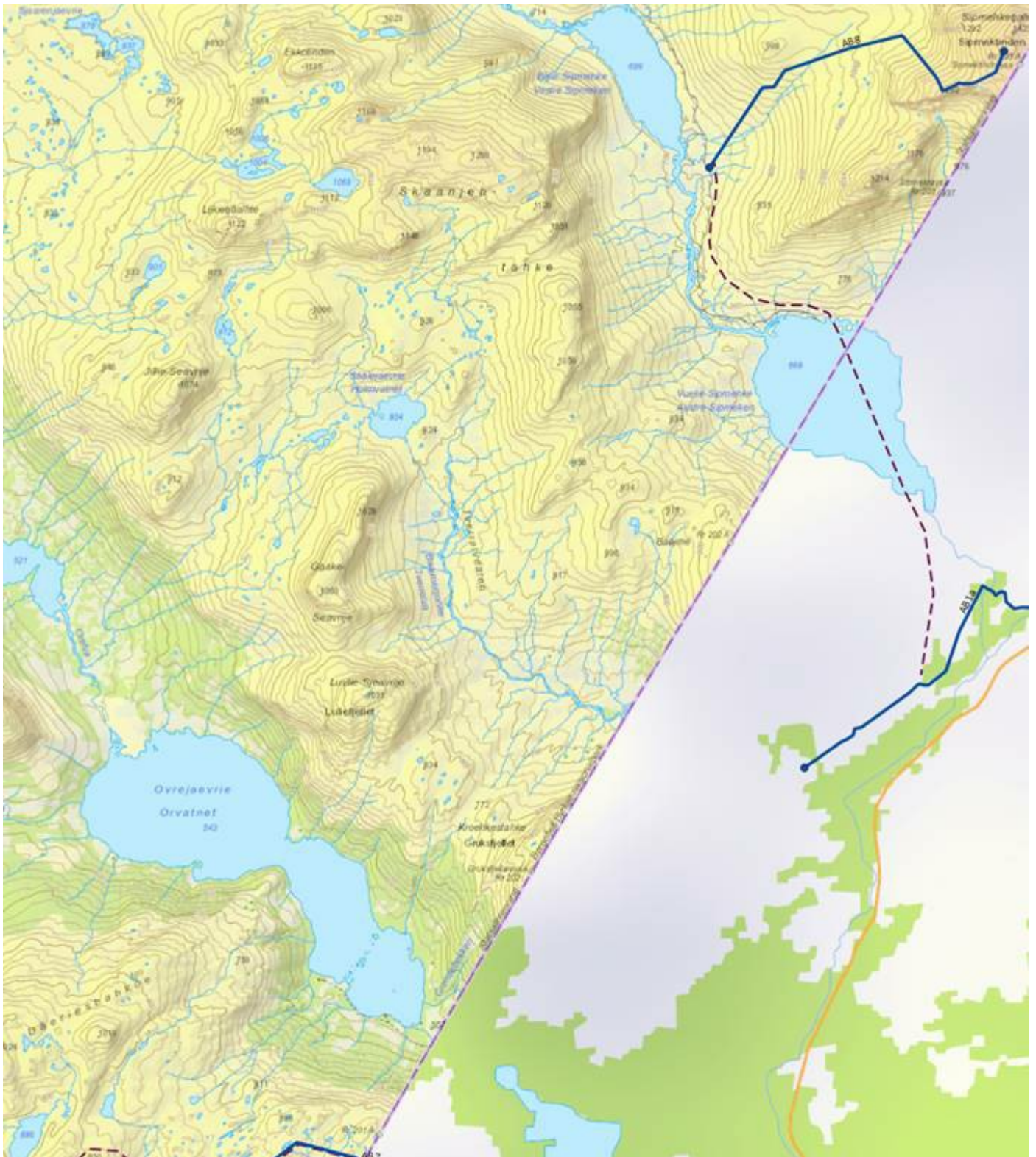
Dato: 07.12.2018 16:00:24

Til: Tødås, Tore

Tittel: Børgefjell nasjonalpark - søknad om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av snøscooter ved snømåling – Sydkraft AB/Sweco Norge AS

Hei Tore,

som i fjor søker vi herved om tillatelse for å kjøre snøscooter i forbindelse med snømåling. Denne gangen blir det bare en tur til hver av målestrekkene (med mindre det skjer noe spesielt som gjør at vi må avbryte arbeidet midtveis). Vi trenger ikke befaring denne gangen, den var bare nødvendig første gang. De målestrekkene i Børgefjell er slik som tidligere. Se de blåe linjene på kartet nedenfor. Stiplede brune linjer er transport-traseer for å komme til målestrekkene.

På svensk side har vi en tillatelse som gjelder i 5 år, fra 2018 til 2022, se vedlegg. Det som vi lurte på om det er mulig å tilpasse tillatelsen på norsk side til den svenske, det vil si vi vil gjerne søke om kjøretillatelse fra dere for perioden 1. februar til 31. mars frem til og med vårsesongen 2022, altså fire år fremover. Dette ville lette vår planlegging betydelig og spare en god del arbeid både for dere og oss, samt gi bedre forutsigbarhet for Sydkraft sin planlegging av produksjon og strategier fremover. Å få mulighet til å utføre snømålingene til og med slutten av mars vil øke presisjon for å predikere snømagasinet betraktelig, da tidspunkt for maks snøakkumulasjon i dette området ligger sikkert ut i april. Dermed er det uheldig å måle for tidlig. I tillegg vil scooterføre vil ofte være bedre litt sene på vinteren og dette bidrar til bedre gjennomførbarhet.

Jeg legger også ved dokumentene som dere sendte i fjor, slik at dere har saken lett tilgjengelig.

Fint om du kan sende meg en kort bekreftelse om at dere har mottatt søknaden og om der et tilstrekkelig å søke via denne eposten, eller om jeg eventuelt skal sette opp et søknadsbrev.

Med vennlig hilsen

Wolf-Dietrich Marchand

Dr. ing. vassdragsteknikk, Gruppeleder miljø
og hydrologi
Region Trondheim

Mobil +47 901 20 744
wolf.marchand@sweco.no

Sweco Norge AS

Professor Brochs gate 2

NO-7030 Trondheim
Telefon +47 73 83 35 00
www.sweco.no

Følg oss i sosiale medier:

[Facebook](#) | [LinkedIn](#) | [Instagram](#) | [Twitter](#)

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2019/2259-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 08.02.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	8/2019	01.03.2019

Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for forskningsprosjekt "økosystem Børgefjell" - Norsk institutt for naturforskning

Forvalters tilrådning:

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 har Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/ Børgefjell nasjonalparkstyre fattet følgende vedtak:

- *Norsk institutt for naturforskning (NINA) v/prosjektleder Nina E. Eide gis dispensasjon for klappfellefangst av smånagere i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark.*
- *Norsk institutt for naturforskning (NINA) v/prosjektleder Nina E. Eide gis dispensasjon for oppsett og utlegging av temperaturloggere i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark.*
- *Norsk institutt for naturforskning (NINA) v/prosjektleder Nina E. Eide gis dispensasjon for fastmerking av vegetasjonstransekt og lemenplott i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark.*
- *Norsk institutt for naturforskning v/Nina E. Eide gis tillatelse til oppsetting av inntil 14 viltkamera med åteblokk i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark. Kameraene skal merkes med formål og kontaktinformasjon.*
- *Dispensasjonene for smånagerfangst, utlegging av temperaturloggere, fastmerking av vegetasjonstransekt og lemenplott, oppsett av viltkamera gjelder for årene 2019, 2020, 2021 og 2022.*
- *Norsk institutt for naturforskning (NINA) v/prosjektleder Nina E. Eide gis dispensasjon for bruk av snøscooter til vinterfeltarbeid i forskningsprosjektet «økosystem Børgefjell» i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark. Dispensasjonen gjelder til og med 15. mai i årene 2019, 2020, 2021 og 2022.*
- *Norsk institutt for naturforskning (NINA) v/prosjektleder Nina E. Eide gis dispensasjon fra § 3 pkt. 6.1 i verneforskriften for bruk av helikopter til frakt av materiell, utstyr og feltteam i forbindelse feltarbeid i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark.*
- *Dispensasjonen gjelder for to (2) turer/flyginger med fire (4) landinger ved henholdsvis Litle Kjukkelen (øst av Bissegelva), hytte ved Nedre Båttjørna, oppi lia sør for Vestre Tiplingen og hytta i Ranserdalen.*
- *Dispensasjonen for bruk av helikopter gjelder i periodene august 2019, august 2020, august 2021 og august 2022*

- *Ferdselen skal utføres på en mest mulig skånsom måte med hensyn til dyre- og fuglelivet i området. Vi gjør spesielt oppmerksom på at det tas hensyn til fjellreven.*
- *Dersom det er rein i området skal det også tas hensyn til denne. Før flyging skal Byrkije Sijte ^v/Tor Enok Larsen kontaktes, tilsvarende skal Tjåehkere Sijte ^v/Anta Joma kontaktes for å få oversikt over hvor reinen befinner seg og slik kunne unngå unødig forstyrrelser.*
- *Norsk institutt for naturforskning ^v/prosjektleder Nina E. Eide skal årlig sende rapport over den samlede virksomheten som prosjekt «Økosystem Børgefjell» har i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark.*

Begrunnelse

Gjennomføring av tiltaket innenfor rammen av dispensasjonen strider ikke mot vernevedtakets formål og påvirker ikke verneverdiene nevneverdig. Kunnskap er viktig for forvaltningen av Børgefjell nasjonalpark. Informasjonen som samles inn i forskningsprosjektet vil øke kunnskapsgrunnlaget og være med på å danne et godt grunnlag for den framtidige forvaltningen. Dette gjelder ikke bare lokalt, men også i nasjonal sammenheng. Prosjektet inngår i et nasjonalt prosjekt som omfatter flere områder i Norge. Prosjektet er i tråd med målsetninger i forvaltningsplanen.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Nord-Trøndelag
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Saksopplysninger

Søknaden gjelder forlengelse av Norsk institutt for naturforskning (NINA) høyfjellsøkologiske undersøkelser som har pågått i mange år. Det søkes om forlengelse av tidligere dispensasjoner gitt av nasjonalparkstyret. Dette gjelder dispensasjon til:

- fangst av smånagere
- oppsett og utlegging av temperaturloggere
- fastmerking av vegetasjonstransekt og lemenplott.
- oppsetting av inntil 14 viltkamera med åteblokk
- bruk av snøscooter til vinterfeltarbeid
- bruk av helikopter til frakt av materiell, utstyr og feltteam

Prosjektet «Økosystem Børgefjell» ble startet i 2006 og har tidligere blitt finansiert av Miljødirektoratet. Videreføringen av prosjektet er finansiert gjennom to store forskningsprosjekter: ECOFUNK (2015-2019) fra Norges forskningsråd og CLIMATE ECOTONES (2016-2019) finansiert over de strategiske instituttsatsingene i NINA, som også bevilges fra Norges forskningsråd. En del av aktivitetene i prosjektet har en lengre historikk enn prosjektet «Økosystem Børgefjell». Blant annet er smånagerne overvåket i Børgefjell gjennom det Terrestriske naturovervåkingsprogrammet (TOV) siden 1990.

Tidligere gitte dispensasjoner for prosjektet har gikk ut i 2018. Som en konsekvens av at prosjektene forlengelse søkes det om dispensasjoner med samme rammer og omfang som tidligere. Det er ingen utvidelse av omfanget av prosjektet.

Søknadens punkt om bruk av helikopter for transport grunnis med logistiske utfordringer basert på erfaringene fra tidligere feltseonger. Det søkes om 2 helikopterturer/flyginger med tilsammen 4 landinger ved oppstart av feltperioden.

Mat og utstyr settes ut ved de etablerte overvåkingsfeltene; vest for Litle Kjukkelen (øst av Bisseggelva), ved hytta ved Nedre Båttjørna, oppi lia sør for Vestre Tiplingen og ved hytta i Ranserdalen. Feltgjengen settes av til slutt og vil gå mellom lokalitetene. Mat brukes opp underveis og alt utstyr vil tas med på rundturen og bæres ut igjen ved avslutning av arbeidet.

Utsetting og gjennomføring av feltarbeidet koordineres med Statskog Fjelltjenesten. Representanter fra reindriftsnæringen har tidligere år deltatt på disse flygingene ift. å unngå områder med tamrein.

Grunnlag for avgjørelsen

Børgefjell/Byrkije nasjonalpark ble etablert ved kgl. res. av 9. august 1963 og seinere utvida i 1973 og 2003. Formålet med Børgefjell/Byrkije nasjonalpark er å bevare et stort naturområde tilnærmet fritt for tekniske inngrep, med store villmarksprega områder for å sikre biologisk mangfold og et naturlig forekommende plante- og dyreliv med bl.a. trua og sårbare arter, samt å ta vare på geologiske forekomster og kulturminner. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

I utgangspunktet er det forbudt å drive med fangst og merking av småpattedyr i nasjonalparken. Det samme gjelder oppsett av tekniske installasjoner som viltkamera, åtestasjoner, fastmerker ol.

Formålene det søkes dispensasjon for skal vurderes etter naturmangfoldlovens dispensasjonsbestemmelse i § 48. Verneforskriftens generelle dispensasjonsbestemmelse er satt ut av kraft. I naturmangfoldloven § 48, pkt. 1, fastslås det at forvaltningsmyndighetene kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

I utgangspunktet skal ikke naturmangfoldlovens § 48 benyttes som unntaksregel for gjentakende aktiviteter/tiltak, dvs. at det ikke skal innvilges flerårige dispensasjoner. Unntaket er at det kan gis flerårig dispensasjon i tilfeller hvor det omsøkte tiltaket har antatt tilnærmet samme virkning på verneverdier/verneformål hvert år og hvor dispensasjonen gis fordi verneforskrifta er mangelfull eller foreldet. Verneforskriften for Børgefjell nasjonalpark er fra 2003. Hadde verneforskriften blitt utarbeidet i dag er det rimelig å tro at dette formålet hadde blitt tatt inn i verneforskriften og at det dermed kunne gis flerårige dispensasjoner.

En innvilget dispensasjon her vil være kvalifisert til en flerårig tillatelse. Men med grunnlag i at tiltakets virkning på verneverdier og verneformål skal evalueres gis det ikke flerårige dispensasjoner for mer enn 4 år av gangen.

Som grunnlag for beslutningen er søknaden vurdert i henhold til prinsippene i naturmangfoldlovens § 8 til 12.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

NINA har hatt tilsvarende tillatelser tidligere år og det søkes i utgangspunktet om forlengelse av disse fram til og med xxxx. NINA har gjennom prosjektperioden levert en rekke rapporter og oppsummeringer med foreløpige resultater som er viktig for å underbygge kunnskapsgrunnlaget i forvaltningen av verneområdet.

Med grunnlag i tidligere erfaringer med NINAs forskning i Børgefjell og forvaltningsplanen anser nasjonalparkstyret at en forlengelse ikke strider mot vernevedtakets formål og heller ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Grunnlag for å kunne gi dispensasjon etter Nml. § 48 foreligger dermed.

Forskningsarbeidet som skal utføres er viktig for å øke kunnskapen om høyfjellsøkosystemene generelt, og i Børgefjell spesielt. Avstandene i Børgefjell er en utfordring opp mot å få gjennomført mest mulig forskning med tilgjengelig personell i en kort feltsesong. Bruk av helikopter er en skånsom og svært effektiv måte å frakte ut nødvendig materiell og utstyr på. Støy fra helikopter kan gi forbigående forstyrrelse på fugle- og dyrelivet. Flygingen er begrenset til to turer med landing på fire angitte områder. Søker har god kunnskap om hvor fjellrevhi befinner seg og arbeidsutvalget forutsetter at landing ikke skjer nært slike. Flygingen skjer såpass seint i sesongen at det ikke er mange hekkende fugl som fremdeles ligger på reir.

I forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark er miljøovervåkning, forskning og undervisning omtalt, her står blant annet:

«Kartleggingsstatus og miljøovervåkingen av natur- og kulturverdiene i nasjonalparken bør styrkes. Forskning og undervisning skal gjennomføres på en slik måte at det ikke kommer i konflikt med verneformålet eller virker negativt på reindriftens muligheter til å utøve reindrift innenfor nasjonalparkens grenser»

Ut fra dette er følgende målsetting tatt inn i forvaltningsplanen:

Målsetting

Påvise endringer over tid og gi et faglig grunnlag for forvaltningsmessige tiltak som ivaretar natur- og verneverdiene i nasjonalparken.

NINAs forskningsprosjekt er pr. dd. den mest omfattende aktiviteten ift. å oppfylle forvaltningsplanens målsetting.

NINA Minirapport 508, forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark og NINAs sårbarhetsanalyse er et godt og tilstrekkelig grunnlag for å fatte vedtak i saken (Jf. Nml. § 8)

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 9. Metodene er utprøvd over flere år og gir erfaringsmessig minimal effekt på verneformålet. Søker har veldig god kunnskap om hvor fjellrevhi befinner seg, mange av aktivitetene det søkes dispensasjon for utføres av Statskog fjelltjenesten som kan kombinere dette med annen aktivitet. § 9 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Dispensasjonen er en videreføring av tidligere dispensasjoner og vil ikke medføre økt samlet belastning på naturverdiene i Børgefjell. Statskog fjelltjenesten leies inn for å utføre en del av aktivitetene og kombinerer dette med annen aktivitet i området. Nml. § 10 tillegges derfor liten vekt i saken

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Hvis aktiviteten medfører miljøforringelse av nasjonalparken skal kostnadene med retting og/eller tilbakeføring bæres av tiltakshaver (Jf. § 11 i nml.). Verneområdeoppsynet har fått i oppdrag å rapportere eventuelle miljøforringelser som følge av dispensasjonen til nasjonalparkstyret.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Det meste av aktivitet vil foregå til fots. De tekniske installasjonene er midlertidige og er utformet slik at de påvirker naturmiljøet i liten grad. Bruk av snøscooter for oppsett av viltkamera er bare aktuelt i mars og april og utføres av fjelloppsynet, som oftest i kombinasjon med andre arbeidsoppgaver. Bruk av helikopter for transport i august, etter yngle- og hekkeperioden anses ikke å ha spesiell negativ innvirkning på verneverdiene utover at det genererer støy i en kort periode.

Vedlegg:

- Søknad om nødvendige dispensasjoner for å videreføre forskningsprosjektet «Økosystem Børgefjell» i Børgefjell nasjonalpark med vedlegg

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2019/2333-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 13.02.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyret	9/2019	01.03.2019

Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for organisert ferdsel - Naturlige Helgeland AS

Forvalters tilrådning:

«Søknaden er sendt berørte reinbeitedistrikt ihht. generelle retningslinjer for saksbehandling i forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark med frist for uttalelse er 25. februar 2019

Forvalter har ut fra dette ikke utarbeidet tilrådning»

Begrunnelse:

Saksopplysninger

Naturlige Helgeland AS søker om dispensasjon fra verneforskriften for organisert ferdsel i Børgefjell nasjonalpark i perioden mars – april.

De planlegger 2 skiturer med 3-4 overnattinger i telt. Turene skal ha maksimum 12 deltagere og 2 guider (4-6 telt). Det søkes om flerårig dispensasjon, 3- årig tillatelse er nevnt som eksempel i søknaden.

For ytterligere opplysninger vises det til vedlagte søknad fra Naturlige Helgeland AS.

Organiserte/guidete turer til fots eller på ski i perioden f.o.m. 1. august t.o.m. 28./29. februar er en form for organisert ferdsel som ikke skader naturmiljøet og trenger derfor **ikke** særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

All organisert ferdsel i perioden f.o.m. **1. mars t.o.m. 31. juli** foregår i hekke- og yngletiden for en rekke sårbare arter, som f.eks. jaktfalk og fjellrev. Dette er arter som kan være svært sårbare for unødig forstyrrelse i hekke- og yngletiden. Organisert ferdsel i denne perioden vil derfor være søknadspliktig.

Børgefjell er et viktig yngleområde for fjellrev og arten er oppført under kategorien CR, kritisk truet, på den norske rødlista. Vintersesongen i Børgefjell er ei sårbar tid for fjellreven og unødige forstyrrelser bør unngås. Ferdsel kan utgjøre en risiko for unødig forstyrrelse. Det samme gjelder for

ulike rovfuglarter som hekker i Børgefjell. Disse forbereder hekking fra mars og utover. Det er da viktig at evt. traseer/aktiviteten legges utenfor sårbare områder og til områder der det er ferdse/forstyrrelse fra før.

Ihht. generelle retningslinjer for saksbehandling i forvaltningsplanen skal berørte reinbeitedistrikt ha saker om organisert ferdse til uttalelse før vedtak fattes. Tiltaket det søkes dispensasjon for skjer i perioden mars – april som også er en sårbar periode for tamrein ift. beitetilgang, forstyrrelser og med hensyn til kalvingsperioden. Byrkije reinbeitedistrikt bruker for tiden Børgefjell som helårsbeite, noe som betyr at det står rein i nordre deler av Børgefjell hele vinteren. Nasjonalparkstyret får i sin vurdering av søknaden se til uttalelsene fra berørte reinbeitedistrikt.

Ihht. forvaltningsplanen kan det gis flerårige dispensasjoner for organisert ferdse hvis virksomheten har utarbeidet en bruksplan/driftsplan som er godkjent av nasjonalparkforvaltningen. Naturlige Helgeland AS har ikke forelagt nasjonalparkstyret noen slik driftsplan og oppfyller dermed ikke retningslinjene i forvaltningsplanen for en flerårig dispensasjon.

Målsetting i forvaltningsplanen er at innenfor rammen av verneforskriften og vernets formål skal ikke forvaltningen av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark være til hinder for utviklingen av bærekraftig og miljøtilpasset reiseliv. Nasjonalparkstyret må vurdere om tiltaket er innenfor rammen av verneforskriften og vernets formål før evt. dispensasjon gis. Søker må her kunne defineres å drive med bærekraftig og miljøtilpasset reiseliv. I vurderingene må en også være bevist at det i området er ferdse uansett av besøkende som utøver friluftsliv. Dette medfører forstyrrelser i området og spørsmålet videre blir om omsøkte tiltak medfører vesentlig økt belastning utover eksisterende belastning? Vilårssetting i en evt. innvilget søknad er også et viktig verktøy for å redusere belastningen som nasjonalparkstyret må vurdere i sin skjønnsutøvelse.

Som grunnlag for beslutningen er søknaden vurdert i henhold til prinsippene i naturmangfoldlovens § 8 til 12.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

Naturbase, artskart, rovbase, forvaltningsplan mm er benyttet som kunnskapsgrunnlag for beslutningen.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jf naturmangfoldloven § 9.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Den omsøkte ferdse er i et begrenset omfang slik at den på kort sikt ikke vil medføre noen stor økt belastning på området. Imidlertid foregår aktiviteten i en meget sårbar periode og hvis flere aktører etablerer tilsvarende tilbud kan dette medføre stor belastning på området.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Hvis tiltaket medfører miljøforringelse skal kostnadene til eventuell retting bæres av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Ikke relevant i dette tilfellet.

Vedlegg:

- Søknad av 13.02.2019 om dispensasjon fra verneforskriften for organisert ferdse - Naturlige Helgeland AS med vedlegg
- Brev av 14.02.2019 - uttalelse til søknad om dispensasjon fra verneforskriften for organisert ferdse i Børgefjell nasjonalpark - Naturlige Helgeland AS.

Naturlige Helgeland

V/Merethe Kvandal

Sjøgata 21

8656 Mosjøen

13. februar 2019

Byrkjje nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre
v/nasjonalparkforvalter Tore Tødås

Postboks 2600
7734 STEINKJER

Søknad om organisert skitur gjennom Børgefjell nasjonalpark

Viser til samtale med Nasjonalparkforvalter Tore Tødås og sender herved søknad om å tillatelse til å organisere skiturer gjennom Børgefjell nasjonalpark. Turene er tiltenkt gjennomført med lokalkjent guide fra Naturlige Helgeland og med turister som melder seg på. Vi er derfor avhengig av forutsigbarhet, da turer markedsføres og selges 2-12 måneder før turstart. Vi håper derfor at det kan være mulig å få en tillatelse som kan gjelde for eksempel for 3 år.

Beskrivelse

Vi ønsker å gjennomføre to – 2- skiturer med 3-4 overnattinger i telt samt avslutning med overnatting ved feks Furuheim gård i Susendal. Turene vil ha maksimum 12 deltagere og 2 guider (4-6 telt). Vi vil fiske underveis og våre gjester må utløse fiskekort etter gjeldende regler. Ingen motorisert ferdsel eller utsetting av depoter er planlagt i nasjonalparken.

Tidspunkt

Vi ønsker å gjennomføre turene i mars/april, men ikke i selve påsken.

Rute

Vi har vedlagt enkel kartbeskrivelse som viser cirka to alternative ruter.

Alternativ 1:

Tomasvatn (evt Namsskogan), Jengelen, Gaukaren, Kjukkelen, Tiplingan og Storvollen/Sjånes

Alternativ 2:

Namsvatn via Gaukaren, Kjukkelen, Båttjønnene, Legdvatn og Øyum i Susendal

Vi er veldig fleksible overfor rutevalgene og kan også snu rutene hvis ønskelig. Skulle det være nødvendig kan vi eventuelt også gjøre om planlagt rutevalg med tanke på reindrift. Vi har forståelse for at det er reindrift i området og vil unngå å forstyrre dyrene i kalvingsperioder. Vi er derfor interessert i samarbeide og dialog med reindriftnæringen.

Naturlige Helgeland er generelt opptatt av å ferdes på en måte i naturen som setter minst mulig spor. Vi ønsker å formidle kultur og historie, og ivareta natur og dyreliv ved å forstyrre minst mulig. Det er for oss en selvfølge å ta med all søppel hjem, og vi tar også med oss det vi finner underveis som andre eventuelt har forlatt.

Se også vedlagt forslag til beskrivelse av en tur i Børgefjell. Ta gjerne kontakt med oss for mer informasjon.

Vi håper på en positiv behandling av søknaden.

Med vennlig hilsen

Merethe Kvandal

Naturlige Helgeland

Tlf. 98 90 12 49

merethe@naturligehelgeland.no

BØRGEFJELL/BYRKIJE NASJONALPARK PÅ TVERS 5-7 DAGER

Børgefjell er vår nest eldste og en av våre mest kjente nasjonalparker. Her er det fortsatt uberørt villmark, stillhet og man kan ferdes alene med naturen og opplevelsene i dagevis. Parken ligger på grensen til Arktis og byr dermed på et barskt klima og landskap. Naturen er enestående vakker og fiskevannene ligger på rekke og rad. Det finnes få installasjoner i parken, og man møter sjelden andre mennesker.

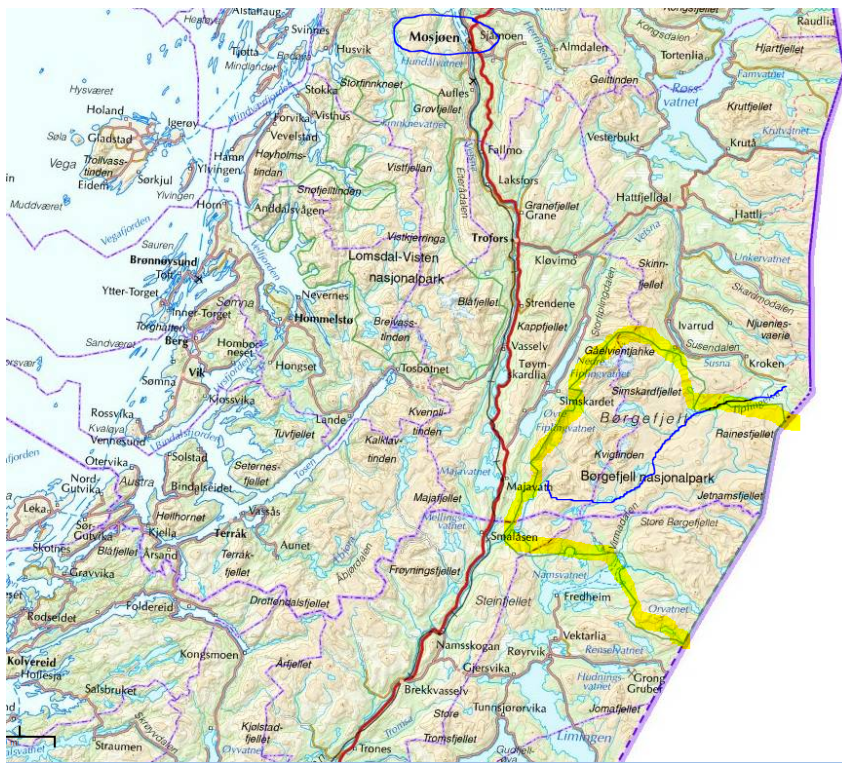
På denne turen går vi dagsetapper på 10 -15 kilometer hver dag. Første etappen blir fra Tomasvatn og inn til Jengelen hvor vi setter opp teltene for første overnatting. Her kan vi borre opp fiskehull og sette ut taumer og kanskje blir det fisk til kvelds. Herfra går vi passende dagsetapper og etablerer leir ved nye fiskevann hver dag. Vi camper blant annet ved Jengelvann, Store Kjukkelvatn og Tiplingen. Dagene er lange på denne årstiden og vi vil få rikelig tid til å sette ut snøret og nyte stillheten og villmarkslivet. Vel framme i Susendalen blir vi hentet og kjørt til Furuheim Gård. Her nyter vi en bedre middag og overnatter før turen avsluttes med transport til Trofors/Mosjøen.

Total lengde er ca 45 km. Vi benytter telt til overnatting og lavvo til bespisning. Vi foretrekker å dra utstyret i pulk, men ryggsekk går også fint. Alle må bære eget utstyr samt deler av felles proviant.

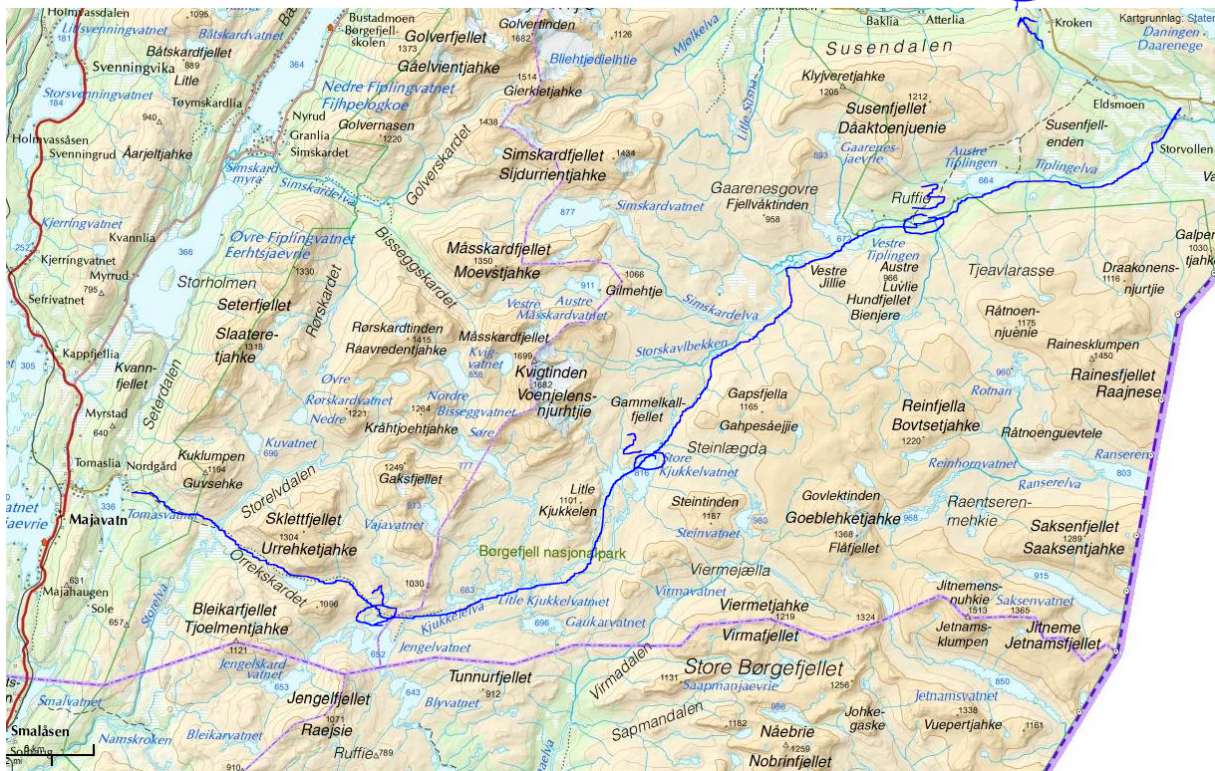
Turene egner seg for fjellvante folk som har erfaring med å gå lange dagsetapper og sove ute i vinternatten. Det finnes tilnærmet ingen mobildekning, men vi har med satellittsystem til nødbruk. Deltagerne vil få pakkliste tilsendt, og må ha med personlig utstyr, tursekk, fjellski med feller, sovepose samt telt og liggeunderlag. Det tas forbehold om endringer i dagsprogrammet grunnet vær og vind som vi ikke rår over. Naturlige Helgeland har erfarne og lokalkjente turledere. Transport til/fra Trofors/Majavatn/Mosjøen – Nasjonalparken er inkludert. Informasjonsmøte vil bli avholdt før avgang.

Kartgrun

**Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/
Børgefjell nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Besøksadresse
Stadionveien 6
7898 Limingen

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 74 16 80 86
tore.todas@fylkesmannen.no
<http://nasjonalparkstyre.no/Borgefjell>

Byrkije reinbeitedistrikt
Tjåehkere sijte

Saksbehandler Tore Tødås

Vår ref. 2019/2333-0 432.3

Deres ref.

Dato 14.02.2019

Uttalelse til søknad om dispensasjon fra verneforskriften for organisert ferdsel i Børgefjell nasjonalpark - Naturlige Helgeland AS

Naturlige Helgeland AS søker om dispensasjon fra verneforskriften for å drive organisert ferdsel i Børgefjell nasjonalpark i perioden mars – april. De planlegger 2 skiturer med 3-4 overnattinger i telt. Turene skal ha maksimum 12 deltagere og 2 guider (4-6 telt). For ytterligere opplysninger vises det til vedlagte søknad fra Naturlige Helgeland AS.

Ihht. generelle retningslinjer for saksbehandling i forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark skal saker om organisert ferdsel sendes berørte reinbeitedistrikt for uttalelse før vedtak fattes.

Nasjonalparkstyret skal behandle søknaden på møte 1. mars og ber herved om at berørte reinbeitedistrikt avgir skriftlig uttalelse til søknaden innen 25. februar.

Med hilsen

Tore Tødås
Nasjonalparkforvalter
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg:

Søknad av 13.02.2019 med vedlegg.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/18470-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 28.01.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	11/2019	01.03.2019

Møteplan Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe / Børgefjell nasjonalparkstyre – 2019

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe / Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar følgende møteplan for 2019:

- xx.xx - Namsskogan
- xx.xx - Røyrvik
- xx.xx - Hattfjelldal
- xx.xx – Grane

Ved få saker kan styreleder avlyse oppsatte møte, alternativt gjennomføre møte som epostmøte.

Saksopplysninger

I vedtektene for nasjonalparkstyret står det følgende ift. avholdelse av styremøter:

«Styret bør tre sammen minst fire ganger hvert år og ellers når lederen bestemmer»

I 2018 har det vært 5 fysiske møter og 1 epostmøte, mens det i tidligere år har det vært 4 fysiske møter og epostmøter etter behov. I tillegg har styret deltatt på nasjonal nasjonalparkkonferanse, opplæringsdager for styret eller studieturer når dette har vært arrangert. I 2019 vil det ikke bli arrangert nasjonalparkkonferanse eller studietur.

De 4 fysiske møtene har tidligere år vært avhold ca. som følger:

- Mars/april
- Siste del av juni ift. å få med flest mulig saker før feltsesongen.
- Oktober. Oppsummeringer/befaringer (avhengig av barmark)
- November/desember. Fellesmøte med rådgivende utvalg. Bestillingsdialog, tiltak kommende år.

Nasjonalparkstyret hadde saken om møteplan 2019 opp til behandling på møte 28.11.2018 på Trofors hvor følgende vedtak ble fattet:

Nasjonalparkforvalter lager forslag til møteplan for 2019 ved å bruke møteplan for 2018 som mal. Onsdager som møtedag videreføres og det legges opp til 4 møter pr. år. Utkast til møteplan sendes styremedlemmene som gir tilbakemelding på om foreslåtte datoer passer.

Følgende utkast til møteplan ble sendt styrets medlemmer i epost 03.12.2018

27.02 – Namsskogan (uke 9)

12.06 – Røyrvik (uke 24)

02.10 – Hattfjelldal (uke 40)

27.11 – Grane (uke 48)

I forslaget ble det tatt hensyn til høstferie (uke 41) og vinterferie (Nordland uke 10 / Trøndelag uke 8).

På grunn av manglende tilbakemeldinger og tilbakemelding på at foreslåtte møtedatoer ikke passet ble det konkludert med at møteplan tas opp til ny behandling på første styremøte i 2019

Møteplaner for fylkeskommunene og kommunene:

MØTEPLAN 2019

Vedtatt i FU-sak 27/18 og 147/18

	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni
Fylkesutvalg	15 - Steinkjer 29 - Trondheim	12 - Steinkjer	5 - Trondheim 19 - Steinkjer	9 - Trondheim 30 - Steinkjer	7 - Trondheim 28 - Steinkjer	4 - Trondheim 18 - Steinkjer
Hovedutvalg		7-8		3-4	22-23 Trondheim	
Fylkesting		27-28 Steinkjer		24-25 Trondheim		12/13

	Juli	August	September	Oktober	November	Desember
Fylkesutvalg		21 (onsdag) - Trondheim	3 - Steinkjer 17 - Trondheim	1 - Steinkjer 22 - Trondheim	5 - Steinkjer 26 - Trondheim	3 - Steinkjer 17 - Trondheim
Hovedutvalg		28-29		30-31** - Steinkjer	20/21 Trondheim	
Fylkesting				16-17* - Steinkjer		11-12 - Trondheim

* Konstituerende fylkesting **Folkevalgtoppføring

Nordland fylkeskommune

FT 010/2018

Vedtatt

Møteplan for fylkestingets samlinger i 2019:

1. samling	Uke 9	25. – 27.februar
2. samling	Uke 15	08. – 10.april
3. samling	Uke 25	17. – 19.juni
4. samling	Uke 43	21. – 23.oktober, eventuelt til 24.oktober
5. samling	Uke 49	02. – 05.desember

Grane kommune

Kommune- styret	Formann- skapet
	23.01.19 Innkalling Møtebok
27.02.19 Innkalling Møtebok	13.02.19 Innkalling Møtebok
	13.03.19 Innkalling Møtebok
10.04.19 Innkalling Møtebok	24.04.19 Innkalling Møtebok
	15.05.19 Innkalling Møtebok
19.06.19 Innkalling Møtebok	12.06.19 Innkalling Møtebok
25.09.19 Innkalling Møtebok	04.09.19 Innkalling Møtebok
16.10.19 Innkalling Møtebok	09.10.19 Innkalling Møtebok
	06.11.19 Innkalling Møtebok
20.11.19 Innkalling Møtebok	27.11.19 Innkalling Møtebok
18.12.19 Innkalling Møtebok	

Hattfjelldal kommune

[Hjelp](#)

Møteplan 2019

Utvalg	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
Arbeidsmiljøutvalget			14			06			05			12
Fondstyret												
Formannskapet	23	13, 27	20		08, 29			21	18	02	13	04
Hovedutvalg for oppvekst og kultur												
Hovedutvalg næring, natur og miljø												
Klagenemnd for eiendomsskatt												
Kommunestyret		13		10		12			04	30	27	18

Namsskogan kommune

Tabellen viser offentlige saker til politisk behandling, sortert på utvalg. Klikk på møtedatoen for å se dokumentene.

Utvalg	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
Namsskogan formannskap		5	12	8	28			27	9	1	5	3
Namsskogan kommunestyret	15	26		2	7	18			10	15	19	17

Røyrvik kommune

Tabellen viser offentlige saker til politisk behandling, sortert på utvalg. Klikk på møtedatoen for å se dokumentene.

Utvalg	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
Røyrvik administrasjonsutvalg		12		9		11					5	
Røyrvik arbeidsmiljøutvalg	8				7				10		26	
Røyrvik formannskap	15	12	12	9	14	11		20	3	1	5	
Røyrvik kommunestyre	29	28	26		28	18			17	15	19	

Vedlegg: